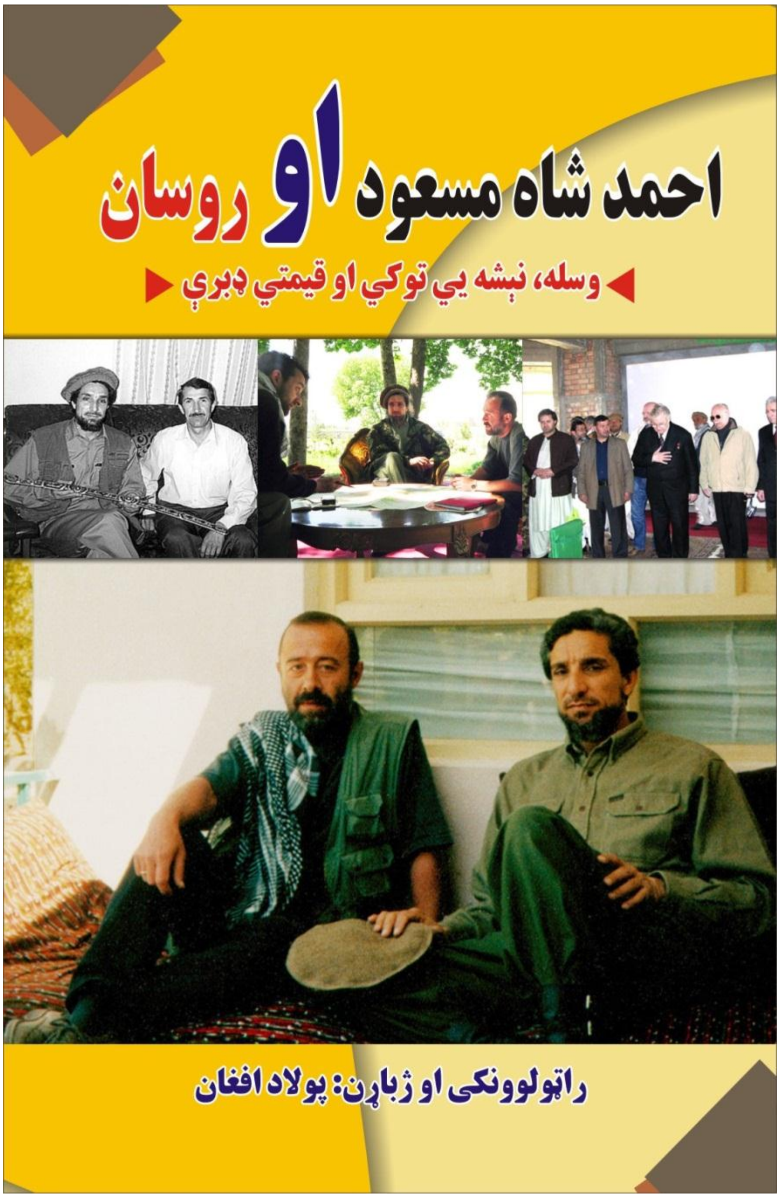

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسان

وسله ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

راټولوونکی او ژباړن

پولاد افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی او ښښونکی خدای (ج) په نامه

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: احمد شاه مسعود او روسان

راټولوونکی او ژباړن: پولاد افغان

چاپکال: ۱۳۹۱ل/۲۰۱۲ز کال

چاپشمېر: ۱۰۰۰ټوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړن سريزه

پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد يرغل او په افغانستان کې د نوموړي هېواد د پوځونو څه کم لس کلن شتون زموږ د هېواد د اوسني تاريخ يو تر ټولو ډېر خونړی پېر ګڼل کېږي . د دغه خونړي پېر په اړه ګڼ شمېر روسي ليکوالو ، په تېره بيا په افغانستان کې د جګړې ګډونوالو ډېر کتابونه ليکلي ، چې ځينې يې پښتو ته راژباړل شوي او چاپ شوي هم دي. خو په روسيه کې تر اوسه په ځانګړي ډول د جهادي ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټو اړيکو په اړه داسې کوم کتاب نه دی چاپ شوی ، چې دغه پټ اړيکي دې په بشپړ ډول ډاګيزه او بربنډ کړي او فکر نه کېږي چې په راتلونکې کې دې هم دا کار وشي. په دې اړه يوازې ځينو بهرنيو او په دې لړ کې پخپله ځينو روسي سرچينو خپرونې کړې ، د بېلابېلو ليکنو (مقالو) ، يا هم ځينو مستندو فېلمونو په اډانه کې يې دغه پټ اړيکي افشا کړي دي. په دې کتاب کې هم له همدغو بېلابېلو چاپي او برېښنايي سرچينو څخه توکي راټول شوي او دا کتاب ترې اوډل شوی دی.

هغه لاسوندونه چې په دې کتاب کې راټول شوي ، ډېری يې له داسې روسي چاپي او برېښنايي خپرونو څخه دي ، چې ناپېيلې يا نيمه ناپېيلې دي ، ځکه خو يې د پېښو انځورنه په عيني ډول کړې ده. په دې شمېر کې دا خپرونې ګډون لري لکه د روسی «کومېرسانت»، «نېزاويسيمايا ګزېته»، د «ورېميه نووستی»، «کامسامولسکايا پراودا»، «ارګومېنتي نېدېلېې»، «اتکريتايا اېلېکترونايا ګازېته»، د «مسکوفسکي کامسامولېڅ»، «نووايا ګازېته» ورځپاڼې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پروفیل» اوونیزه مجله، د «یتوگي» مجله، د «سپېڅناز-رو» اوبپاڼه، د «ار. بي. کې» خبرې اژانس اوبپاڼه، د «اې. پي. اېن» سیاسي خبرونو اژانس اوبپاڼه، د «سېم دنېی» اوونیزه خپرونه، د فرغانې خبري اژانس اوبپاڼه، د بي بي سي راډیو د روسي څانگې اوبپاڼه، د قزاقستان د «کانتینېنټ» مجله او داسې نورې نامتو سرچینې.

ما په لومړي سر کې دومره تمه نه درلوده چې زه دې د دغې سکالو په اړه دومره توکي راټول کړای شم، هغه هم له روسي رسنیو څخه، خو زما د یو کال په بهیر کې پرله پسې هلو ځلو او پلټنو ښه پایله ورکړه او زه وتوانېدم چې د یو کتاب د اوډلو په موخه ښایسته ډېر توکي له بېلا بېلو سرچینو راټول کړم.

اړینه ده وویل شي چې په ډېری روسي رسنیو کې مسعود د یو ستر، برجسته شخصیت په ډول انځور شوی. روسي رسنیو له ده څخه ملي اتل جوړ کړی. په روسي رسنیو کې د مسعود لپاره بېلابېل نومونه، ویاړلي لقبونه کارول شوي او کارېږي، لکه جنرال مسعود، د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر، «د پنجشېر زمری»، «د پنجشېر شپږم زمری» او داسې نور.

په افغانستان کې د پخواني شوروي اتحاد د ناکام سیاست او د شوروي پوځونو له څه کم لس کلن ناکام او خونړي شتون، چې هیڅ ډول کومې پایلې یې ور نه کړې، روسان په دې فکر کې کړل چې د افغانستان په څېر یو وروسته پاتې هېواد او ملت څنگه وکولای شول چې د شوروي په څېر یوې سترې او پیاوړې امپراتورۍ پر وړاندې دومره کلک مقاومت وښیي. شوروي اتحاد د افغانستان د جگړې په مسله کې پر نړیوال کچ ډېر کم راغی او یو نړیوال شرم یې په برخه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر افغانستان باندې د نوموړي هېواد تېرى او د دغه تېري ناکامې پایلې په نړیوالو رسنیو کې په ویتنام کې د امریکا د متحده ایالاتو له پاتې راغلې جګړې سره پرتله شوې. ښکاره خبره وه چې د شوروي اتحاد او راوروسته بیا د روسیې د لوړو سیاسي کړیو لپاره دا پرتله د منلو وړ نه وه. پېښو داسې وښوده چې له افغانستان څخه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته، له افغانستان څخه د کسات اخیستلو پلان او ستراتېجي جوړه شوې وي.

په منځنۍ اسیا او افغانستان کې د روسیې د بهرني سیاست لپاره ارزښتناکه سکالو په دغه سیمه کې د خپل اغېز ساتل او پیاوړي کول وو او ده. روسیې غوښتل چې له یوې خوا د سیمې هېوادونه تر خپل اغېز لاندې ولري، له بلې خوا د افغانستان کړکېچ له خپلې سویلي پولې څخه لرې هماغلته په افغانستان کې ساتلی پاتې شي.

پر افغانستان باندې د روسیې د اغېز لپاره اړینه وه چې په دغه هېواد کې داسې مخور کسان خپل لور ته راجلب کړي چې هم په اسانۍ د جلبېدو وړ وي، هم په هېواد کې که د ډېرو نه، نو د یو شمېر وګړیو ملاتړ ورسره وي، د دې لپاره چې په راتلونکې کې پرې خپل شوم پلانونه پلي کړي. شورویانو په دې برخه کې په افغانستان کې ان لا د خپل تېري پر مهال خپل کار کړی او ځانګړې ستراتېجي یې جوړه کړې وه. په دې لړ کې احمد شاه مسعود یو له هغو کسانو څخه وو چې روسانو پرې حساب کاوه او دا یې په پام کې نیولې وه چې په دغه هېواد کې خپل شوم پلانونه د ده او ده ته ورته کسانو پر مټ پلي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خونړۍ پېښې چې په افغانستان کې پر ۱۳۷۱ لمريز (۱۹۹۲) ز کال واک وځواک ته د مجاهدینو تر رسېدو وروسته د دغه هېواد په پلازمېنه کابل او نور ټول هېواد کې رامنځته شوې، نه یوازې له افغان ولس څخه، بلکې د روسانو پر ګډون د نړۍ له هیڅ یو ولس څخه پټې پاتې نه شوې او پاتې کېدای هم نه شوای. روسان په دې پوهېدل چې دغه خونړۍ پېښې د برهان الدین رباني او د هغه د ډګرې بولندوی مسعود د واکمنۍ پر مهال له نورو سیالو جهادي تنظیمونو سره په جګړه کې ترسره شوې، نو ښکاره خبره ده چې د افغان ولس په وړاندې دوی پړه دي او په هېواد کې د دغه خونړي ناورین ټوله پازه به د دوی او د دوی د نورو سیالو جهادي تنظیمونو پرغاړه وي. د دغو خونړیو پېښو او وحشت په رامنځته کېدو سره نه یوازې نورو جهادي تنظیمونو او د هغوی مشرانو، بلکې مسعود هم لږ و ډېر نوم چې درلود له لاسه ورکړ، د هېواد د خلکو له خوا پرې بېلابېل بد لقبونه او نومونه کېښودل شول او پر وړاندې یې کرکه راپیدا شوه.

روسان په دې پوه شول چې د دوی پخوانی ملګری مسعود نور هغه لږ نوم، چې درلود له لاسه ورکړ، نو یې دې ته ملا وتړله چې د نویېمو زېږدي کلونو په نیمایي کې د طالبانو غورځنګ تر راپیدا کېدو وروسته ورسره پټ اړیکي بیا ټینګ کړي، پټې لیدنې کتنې ورسره وکړي، له خپل دې جنګسالار ملګري څخه یو لوی شخصیت جوړ کړي او د افغانستان پر خلکو یې د یو درغلي اتل په توګه وتپي.

د روسیې «راسیسکایا ګازېته» ورځپاڼې پر ۲۰۰۱ ز کال د مسعود تر وژنې وروسته په یوه لیکنه کې، چې لیکوال یې رسنوال «ولادیمیر سنېګیرېف» وو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولیکل: «افغانستان په خپل اوسني تاریخ کې تر ټولو ستر سپه سالار له لاسه ورکړ.»

د ۲۰۰۳ ز کال د سیپټمبر پر ۹ د «پراودا . رو» برېښ ورځپاڼې په «دوه کاله بې مسعوده» لیکنه کې څرګنده کړه: «که چیرې مسعود ژوندی پاتې وای، د طالبانو کار به یې اوس ورختم کړی وای.»

روسي رسنوال «پاول بوداکیموف» په خپله یوه لیکنه کې، چې «لومړی پنجشېر» نومېده ولیکل: «احمد شاه مسعود د میلیونونو افغانانو لپاره یو سپېڅلی شخصیت وو.»

په دې ډول په نورو ګڼ شمېر ورځپاڼو، مهالنیو، ټلویزیوني چینلونو کې نورې ډېرې داسې خپرونې خپرېدې او خپرېږي چې په هغوی کې له یوه ډګري بولندوی او جنګسالار څخه یو سپېڅلی شخصیت، تر ټولو پیاوړی پوځي، سپه سالار او اتل جوړېږي او نږدې دی چې د فرانسې مارشال دېګول، د هند مهاتماګاندي، او د سویلې افریقا جمهوریت نېلسن ماندېلا ترې جوړ کړي. په روسیه کې له مسعود څخه د شخصیت جوړولو کمپاین اوس هم روان دی او د دې کار لپاره د ده د وژنې کلنی تلین ښه پلمه ده.

له یو ډګري جنګسالار بولندوی څخه د اتل جوړولو کمپاین د افغانستان په جمیعت ګوند کې هم روان وو او دی. موږ او تاسې یې په خپلو سترګو لیدلای شو چې په مصنوعي ډول له مسعود څخه د شخصیت جوړولو هلو ځلو څومره افراطي بڼه غوره کړې ده. په افغانستان کې په تېره بیا په پلازمېنه کابل کې نږدې په هر واټ، په هره لویه څلورلارې، هره لویه موسسه او نږدې هر دوتر کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود بې شمېره ځوړند انځورونه سړي ته په پخواني شوروي اتحاد کې د ولادیمیر لېنین بې شماره مجسمې او انځورونه په یاد راولي. په شوروي اتحاد کې کمونیستي زورواک رژیم له لېنین څخه د شخصیت کېش جوړ کړی وو. په هره لویه دولتي موسسه یا د هغې په مخ کې به د لېنین پڅۍ (مجسه) ولاړه وه. د هر ښار په مرکزي برخه کې به د ده پڅۍ جوړه شوې وه. د هر ښار لوی او مرکزي واټ به د لېنین په نامه یادېده. خو کله چې پر ۱۹۹۱ ز کال شوروي اتحاد له منځه ولاړ او پر ځای یې ۱۵ خپلواک دولتونه رامنځته شول، نو نه یوازې چې په پخوانیو شوروي جمهوریتونو کې، بلکې پخپله په روسیه کې د لېنین ټولې پڅۍ رنگې او له منځه یووړل شوې، یوازې په یو نیم ځای کې یې کومه یوه نیمه پڅۍ پاتې ده.

مسعود پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد د یرغل او د افغانانو د مقاومت پر کلونو له شورویانو سره روغه جوړه وکړه او له هغوی سره یې پټه دوستي ټینګه کړه. مسعود یو داسې پټ پلان درلود چې د روسانو او ایرانیانو په مرسته د افغانستان په شمال کې د «مسعودستان» په نامه یو داسې تاجک ژبی دولت جوړ کړي چې پښتانه پکې نه وي. په دې ډول افغانستان دوه ټوټې او کمزوری کړي. په دې کتاب کې په دې اړه ځینې لاسوندونه راغلي او لوستونکي به یې ولولي.

مسعود لا د جهاد پر کلونو له روسانو سره د همکارۍ ژمنه وکړه او له هغوی څخه یې دا هیله وکړه چې د ګلبدین حکمتیار د اسلامي ګوند او ځینو نورو سیالو جهادي تنظیمونو پر ضد له ده سره مرستې وکړي. په دې ډول یې د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد او هېوادوالو پرضد د يو بهرني يرغلگر هېواد او يرغلگر پوځ ملگرتيا خپله کړه. مسعود او د ده نورو ملگريو د ۱۳۷۱ لمريز (۱۹۹۲) ز کال په پسرلي کې د هېوادمشر ډاکتر نجيب الله د حکومت له کمزورۍ نه په کار اخيستنې سره، د دغه حکومت د يو شمېر ياغي جگپوړيو چارواکيو او جنرالانو په مرسته د ملگرو ملتو سازمان د سولې پلان شنډ کړ او له دې لارې يې وکولای شول چې پر کابل يرغل وکړي.

په دې کتاب کې راټول شوي او راژباړل شوي لاسوندونه دا په ډاگه کوي چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت د ستر درستيز د کشف او پوځي څارگرۍ دوه افسران له مسعود سره د پټو اړيکو ټينگولو ته گومارل شوي ول. له دغو دوو افسرانو څخه يې يو ډگرمن «اناتولي تکاچيوف» او بل ډگرمن «دميتري وېرېتېنيکوف» ول. «اناتولي تکاچيوف» چې کله لومړی ځل د ۱۹۸۲ ز کال د جنوري پر لومړۍ نېټه له احمد شاه مسعود سره په پنجشېر کې پټه ليدنه کتنه وکړه، نو بيا يې په دې اړه د شوروي اتحاد دفاع وزارت ته رپوټ ورکړ. دی په دې اړه داسې وايي: «ما د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستيال «س. سوکولوف» ته، له احمد شاه سره د کار کولو د پايلو د رپوټ ورکولو پر مهال وويل چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کېدای شي چې سړی جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وويل چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوريته سړی احمد شاه دی او له ټاکليو شرايطو سره کېدای شي چې سړی ورسره جوړ راشي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارېنیکوف» د یوې روسۍ ورځپاڼې له رسنوال سره په مرکه کې د مسعود په اړه ویلي وو: «دی د دولت د کچې سړی دی. له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي.» (دا مرکه په همدې کتاب کې لوستلای شئ. ژ)

د هېواد او ټولنې لپاره یو څوک هغه مهال شخصیت کېدای، برجسته کېدای، یا هم اتل کېدای شي چې خپل هېواد او ولس ته یې په رښتیا هم ستر او نه هېرېدونکي خدمتونه کړي وي. نن ورځ په هېواد کې دننه د مسعود ټول واکمن پلویان همدا نارې وهي چې دی یو ملي اتل دی. خو هیچا هم تر اوسه دا ثبوت نه کړه چې هېواد او ټولنې ته د کوم خدمت په مقابل کې ده ته دا اتلولي ورکړ شوې؟ د ده او رباني د واکمنۍ پر مهال نه یوازې چې یو پول هم نه دی جوړ شوی، بلکې هغه څه چې شتون یې درلود هغه ټول له بېخه او بنسټه ړنګ او ویجاړ شول. ده له خپل استاد رباني سره د څلور کلنې واکمنۍ په بهیر کې په هېواد کې له نورو سیالو وسله والو جهادي تنظیمونو سره د واک وځواک پر سر خونړیو جګړو کې په لسګونو زره بې ګناه خلک په وینو کې ولمبول. هغه وحشت چې په افغانستان کې په څلور کلنه (۱۹۹۲-۱۹۹۶) جهادي واکمنۍ کې پر دغه هېواد او د دغه هېواد پر غمځپلي ولس تېر شوی د هیچا د هېرېدو نه دی او زموږ د هېواد تاریخ به یې هم په خپله حافظه کې د همدې ډول یو پېر په توګه ثبت کړي.

نن ورځ د مسعود او د هغه د سیالو تنظیمي ډلو د کړنو په اړه ګڼ شمېر لاسوندونه شتون لري چې ځینې یې چاپ شوي او ځینې نور یې د وخت انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي. سرببره پر دې، زموږ درانه هېوادوال او لوستونکي کولای شي، د دې موضوع په اړه د انټرنېټ په «يوټوب» کې پر ليکه شوي مستند فېلمونه هم وګوري. دا فېلمونه په دې وروستيو کلونو کې پر ليکه شوي او ښه غږيز او انځوريز لاسوندونه دي. د دغو مستندو فېلمونو برېښنايي پتې په لاندې ډول دي:

-**Afghanistan war Kabul 1992**

-**Kodata-e 1371**

-**Afghanistan, Kabul/war 1992, Babrak Karmal KGB & ISI**

-**Kodata 1992/1371-** در امتداد فاجعه سقوط

-**Kodata e 1992-**۱۳۷۱ صحنه های از جریانات کودتای

-**Dr.najibullah** د ۱۳۷۱ کال د کودتا جريان

همدا راز اړينه ده وويل شي چې پر ۲۰۰۹ ز کال د روسيې د «رېن . ټي . وي» ټلويزيوني چينل له خوا د احمد شاه مسعود او روسانو تر منځ د پټو اړيکو په اړه يو نوی مستند فېلم جوړ شوی. دغه فېلم په نوموړي ټلويزيوني چينل کې ښودل شوی او پر ۲۰۱۰ ز کال په يوټوب کې هم پر ليکه شوی دی. فېلم په روسي ژبه دی چې پېنځه برخې لري او ښايي چې تر اوسه پښتو يا دري ژبې ته نه وي راژباړل شوی. په يوټوب کې د دغه فېلم برېښنايي پته داسې ده:

Ahmad Shah Massoud - док.фильм Ахмад Шах Масуд

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود له ټول هویت سره سره چې خلکو ته څرګند دی، د «افغان نیوز» خبري اوبپاڼې له خبرونو سره سم، پر ۲۰۰۲ ز کال د لویې جرګې په ترځ کې افغان هېوادمشر حامد کرزي ده ته د ملي اتل لقب ورکړ او د مړینې تلین یې هر کال په هېواد کې لمانځل کیږي. دا چې ښاغلي حامد کرزي دا کار د کومو بهرنیو یا کورنیو فشارونو لامله، د مصلحتونو پر بنسټ او یا یې هم په خپله خوښه کړی کوم توپیر نه لري. خو دا ښکاره ده چې ده مسعود ته د دې لپاره د اتلولۍ لقب ورکړی چې له پلویانو څخه یې غوړونه ارام وي، په ارامۍ سره د افغانستان پر پلاز پاتې شي او خپله واکمني وکړي. دا په بشپړه توګه یو بې نیاوه (غیر عادلانه) ګام، له هېواد، ټولنې او تاریخ سره جفا او خیانت دی. د حامد کرزي دغه پرېکړه د افغان ولس له سخت منفي غبرګون سره مخ شوې او غندل شوې ده.

هېوادمشر حامد کرزي په لومړیو کلونو کې په هر ځای کې، په هره وینا کې همدا نارې وهلې چې غواړي هېواد او ټولنه له جنګسالارۍ څخه وژغوري، خو د کړن په ډګر کې هر څه معکوس پلي شول. نن ورځ موږ ټول افغانان په خپلو سترګو وینو چې په هېواد کې واک و ځواک د احمد شاه مسعود د ملګریو او یا هم هغه ته ورته جنګسالارو په لاس کې دی. حکومت د همدغه پرونیو تش په نامه جهادي مشرانو او ډګري بولندویانو له خوا په بډې خوړلو او فساد کې ښکېل او افغان ولس یې یرغمل کړی دی. زموږ رسنۍ او هېوادوال د حکومتي چارواکیو له ډاره سپین ویل نه شي کولای. په هېواد کې له ځینو بریالیتوبونو سره سره چې رامنځته شوي، یوه مافیایي فضا واکمنه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د وزیرانو شورا، ولسي جرګې او مشرانو جرګې سږ کال د وږي د میاشتې ۱۸، چې د مسعود د وژنې ورځ ده، په هېواد کې د شهیدانو د ورځې په نامه نه، بلکې یوازې د یو کس یانې مسعود په نامه ونوموله. په دې اړه د لوستونکیو پام د پژواک خبري اژانس دوو خبرونو ته رااړوم:

ولسي جرګې خپله پرېکړه ماته کړه

خبریال اباسین زهیر. ۲۰۱۲ / ۵ / ۱۹

کابل، پژواک، ۱۳۹۱ لمریز د غویي ۳۰

ولسي جرګې خپله پرېکړه ماته کړه او د وږي ۱۸مه یې د«ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې» په نوم ونوموله.

ولسي جرګې د غویي پر ۲۷ مه د وزیرانو شورا هغه مصوبه رد کړه چې له مخې یې د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعو په نوم نومول شوې وه او دغه ورځ ملي رخصتي وه. جرګې د غویي په ۲۷مه د رایو په اکثریت پرېکړه کړې وه، چې د وږي ۱۸مه دې د « شهیدانو ورځې» په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

احمدشاه مسعود د ۱۳۸۰ کال د وږي په ۱۸مه په تخار ولایت کې د دوو عربو له خوا په ځانمرګي برید کې ژوند له لاسه ورکړ او وروسته په لویه جرګه کې د ملي اتل لقب ورکړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرگې په نننۍ عمومي غونډه کې د کابل استازي محمد یونس قانوني وویل چې د ملي یووالي په موخه باید د احمد شاه مسعود نوم په کلیزه کې شامل کړای شي. قانوني زیاته کړه چې د تېرې ورځې په پرېکړه کې یو شمېر وکیلان سهوه شوي دي. هغه وايي: «وکیلانو فکر کړی چې د شهیدانو د ورځې سره د احمدشاه مسعود نوم هم شامل دی، ځکه یې مثبته رایه ورکړې ده.»

د قانوني دا غوښتنه په داسې حال کې ده، چې د ولسي جرگې د داخلي دندو د اصولو په ۲۷ ماده کې راغلي: "د جرگې د یو ثلث حاضرو غړیو په غوښتنه او د ټولو غړیو د دوو ثلثو په تصویب هغه موضوع، چې وړاندې ولسي جرگې تصویب کړې وي تعدیل او یا له منځه تلای شي. "

قانوني په داسې حال کې، چې د جرگې په نننۍ غونډه کې ۱۲۹ تنه حاضر وو او د ټولو غړیو دوه ثلثونه پوره کوي ، وویل : "د دې لپاره، چې ملي یووالی مو ساتلی وي پروا نه کوي که د کورنیو دندو اصول پرې مات شي. "

په ولسي جرگه کې د ننگرهار استازې ارین یون غوښتل چې د قانوني پر خبرو نیوکه وکړي، خو په جرگه کې د تخار استازي رییس عبدالباقي ملک زاده د میز په ډبولو سره د یون خبرې پرې کولې. په دغه جرگه کې د پکتیکا استازې ناجیه بابکرخېل ارگونوال له ملک زاده څخه غوښتنه وکړه چې د مېز په ډبولو سره دې مزاحمت نه کوي، تر څو یون خپل اعتراض وړاندې کړي.

وروسته د تالار په منځ کې شور ماشور جوړ شو، امنیتي کسان هم د غونډو تالار ته ننوتل ، خو د محمد یونس قانوني په غوښتنه شور ماشور غلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرگې لومړي مرستيال ظاهر قدير، چې ننني غونډه يې تر مشرۍ لاندې جوړه شوه وويل: «احمدشاه مسعود يوازې د پنجشير نه، بلکې د ټول افغانستان شهيد دی.» ده زياته کړه، هغه کسان چې غواړي د مسعود نوم دې بيرته په کليزه کې داخل شي شنه کارتونه دې پورته کړي.

د اداري پلاوي د معلوماتو له مخې، په جرگه کې له ۱۲۹ حاضرو وکيلانو څخه ۱۲۸ تنو شنه کارتونه پورته کړل. يوازينۍ وکيلې، چې سور کارت يې پورته کړی و، په دغه جرگه کې د ننگرهار استازې ارين يون وه. يون پژواک خبري اژانس ته وويل چې د ولسي جرگې ننني پرېکړه د دې جرگې د داخلي دندو خلاف کړې ده. يون پرته له دې چې د چا نوم واخلي، وويل: "د دې پرېکړې د کولو لپاره د جمعې په شپه ميلمستياگانې شوې، پيسې ويشل شوې او نورې وعدې ورکړل شوې دي.»

د کار ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو وزارت د معلوماتو له مخې، د وږي ۱۸مه د ۱۳۹۰ کال د مرغومي پر ۱۱مه د وزيرانو شورا د پرېکړې له مخې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود " په نوم ونومول شوه او دغه ورځ عمومي رخصتي شوه. سرچينه زياتوي، د وزيرانو شورا د پرېکړې له مخې هغه اوونۍ هم د شهيدانو په نوم ياده شوه چې د وږي ۱۸مه په کې راځي.

مشرانو جرگې هم د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې په نوم تاييد کړه

خبريال اباسين زهير. ۲۰۱۲ / ۵ / ۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل، پژواک د ۱۳۹۱ لمریز کال د غبرگولي ۷

مشرانو جرگې هم تایید کړه چې د وږي ۱۸ دې د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

د وزیرانو شورا تېر کال د مرغومي په میاشت کې پرېکړه وکړه چې د کار د قانون په ۴۱ ماده کې دې ورزیاته شي چې د وږي ۱۸ دې د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي. د وزیرانو شورا د دې مصوبې له مخې هغه اوونۍ دې هم د شهیدانو په نوم یاده شي چې د وږي ۱۸ په کې راځي.

خو ولسي جرگې د غویي په ۲۷ پرېکړه وکړه چې د وږي ۱۸ دې د "شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي، عمومي رخصتي دې وي او هغه اوونۍ دې هم د شهیدانو د اوونۍ په نوم شي چې د وږي ۱۸ پکې راځي.

ولسي جرگې د غویي په ۳۰ خپله پرېکړه ماته کړه او د وږي ۱۸ یې بېرته د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونوموله.

په مشرانو جرگې که هم نن ځیني کسانو ویل چې دغه ورځ دې د " شهیدانو " په نوم ونومول شي خو ځینو نورو د ولسي جرگې د پرېکړې ملاتړ کاوه. په دغې جرگه کې د کندهار استازي حاجي امان الله وویل چې افغانستان ډېر شهیدان ورکړي او که یوازې د یو شهید نوم یادېږي دا به ملي یووالي ته زیان ورسوي. د هغه په وینا، د وږې ۱۸ دې د افغانستان د ټولو شهیدانو په نوم ونومول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امان الله زياتوي: "د هر شهيد لپاره که يوه يوه ورځ رخصت اعلان کړو اخر به ټولې ورځې رخصت شي او دولت ته به د کار يوه ورځ هم پاتې نه شي. "

په دغې جرگه کې د هلمند استازی شبر محمد اخندزاده هم وايي چې د شهيدانو ورځ بايد د يو کس لپاره ځانگړې نه شي؛ ځکه افغانستان په ميليونونو شهيدان ورکړي دي. هغه زياتوي: "که چېرې د يو کس په نوم د شهيد ورځ نوموو، د احمدشاه مسعود پر ځای بايد د استاد رباني په نوم يوه ورځ ونومول شي؛ ځکه چې رباني د مسعود رهبر وو. "

وروسته د مشرانو جرگې په نننۍ غونډه کې له حاضرو **۵۳** تنو څخه يې **۲۹** رايه ورکړه چې د وږي ۱۸مه دې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې" په نوم ونومول شي. مشرانو جرگې هم تاييد کړه چې دغه ورځ دې عمومي رخصتي وي او هغه اوونۍ دې هم د شهيدانو د اوونۍ په نوم ياده شي چې دغه ورځ په کې راځي.

له پورتنيو خبرونو څخه ځرگنده شوه چې په هېواد ، حکومت او پارلمان کې واک د داسې کسانو په لاس کې دی چې تر پرونه پورې د جهادي مشرانو او بولندويانو په نامه يادېدل، خو له اره جنگسالاران دي او هويت يې زموږ ټولو افغانانو ته ځرگند دی. هغه کومې پرېکړې چې دوی غواړي پلې شي او د دوی په گټه وي، هغه د مېلمستياوو ، پيسو او ان وسلې په زور هم په خلکو منلای شي.

دلته به د مسعود په اړه د افغانستان د تاريخ حکم ته د درنو لوستونکيو پام راواړوو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود په اړه د افغانستان د تاريخ حکم

اسد الله جلال ،کابل

د افغانستان په معاصر تاريخ کې که يوازې دوه- درې څېرې هم داسې وي چې زموږ د وياړلي وطن د تاريخ پاڼې پرې شرمېدلی شي، بې له شکه چې يوه دغسې څېره د احمد شاه مسعود ده.

نن چې د سيپټمبر نهمه نېټه او د دغې څېرې د مرګ له کاليزې سره برابره ده، زموږ نږدې ټول هېوادوال د هغه په مرګ اوښکې نه تويوي، دا ځکه چې هغه د خپل واک د ټينګښت لپاره د ډېرو بېګناه افغانانو وينې او اوښکې بهولې دي.

هغه د شوروي په وړاندې د افغانانو د سپېڅلي مقاومت په جګړو کې ستر خيانت وکړ او د جهاد او مقاومت په هماغو ګرمو او اورنيو شپېو کې يې له روسانو سره نه يوازې دا چې د ورورۍ تړون لاسليک کړ، د افغان مقاومت د نورو ټولو ډلو په ځپلو او له منځه وړلو کې يې هم ورسره د بې دريغه ملاتړ رسمي ژمنه وکړه چې له نېکه مرغه ټول هغه اسناد چې خپله روسانو هم خوندي کړي او بيا بيا خپاره کړي دي.

په راوروسته کې د ملګرو ملتونو د سوله ييز پلان د شنډولو لپاره د هغه او يو شمېر کمونيستي او ستمي کړيو توطيئه د افغانستان د داسې بربادۍ سبب شوه چې ټول افغانان يې له نږدې څخه شاهدان وو او لا دي. د هغه او ملګرو له برکته يې ټول افغانستان په کنډواله بدل شو او يوازې په کابل کې پنځوس زره بې ګناه افغانان ووژل شول. نوموړی په افغانستان کې د قومي او ژبنۍ تفرقې او کرکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مؤسس او قهرمان دی او له همدې امله يې ټول افغانان د افغانستان د ملي خائن په توګه پېژني.

دا چې سږ کال هم په کابل کې ځينو ځانګړيو ډلو او حلقو د ببلابېلو موخو او يا د مصلحتونو له مخې د هغه درواغجنې لمانځنې وکړې، زموږ د خلکو کرکه يې د هغه په وړاندې نوره هم زياته کړه. کاشکې د مسعود پېژندنې په داسې غونډو او سيمينارونو کې د وطن رينښتينو بچو او د تاريخ څېړونکو ته هم د څه ويلو موقع ورکړل شوې او د سر د امن تضمين يې شوی وای، بيا به نو زموږ خلکو ته داسې څېرې او کړه وړه يې په ښه توګه بربنډ شوي وای.

زموږ ولس د دومره کمزورې تاريخي حافظې لرونکی نه دی چې خپل رينښتيني اتلان او درواغجن اتلان سره جلا نه کړای شي.

که خدای (ج) کول ډېر ژر به د داسې ملي خاينانو يادنښې رنګې او تصويرونه به يې د وطن د اصيلو بچو په لاسونو د اور د لمبو خوراک شي او دا به د مصلحتونو خبره نه وي، دا د افغانستان د تاريخ حکم دی.

دغسې يو حکم نن په کابل کې د افغانستان د يو ګڼ شمېر تاريخ پوهانو په يوه پټه غونډه کې د احمدشاه مسعود په هکله صادر شو او غواړو چې د هېواد په دننه او بهر کې ترې ټول هېوادوال خبر کړو. د تاريخ دغه حکم وايي:

مسعود د افغانستان د تاريخ يو ملي خاين دی، هغه د پرديو يو غلام و او غلامان هيڅکله هم نه دي اتلان شوي. هغه په افغانستان کې د ملي تفرقې اتل او د افغانستان د ملي وحدت غليم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ـ د ۱۳۸۳ کال د سنبلې ۱۹

د ۲۰۰۴ کال د سیپټمبر نهمه

له لرا و برا وبپاڼي څخه

د افغانستان د تاریخ دغه حکم په ځینو اوبپاڼو کې خپور شوی او ګڼ شمېر لوستونکي ترې خبر هم دي. دلته یې متن ځکه اړین وبلل شو چې د دې کتاب له موضوع سره ټینګ تړاو لري او د هغو هېوادوالو لپاره د یو ځل بیا خبرتیا په توګه هم دی چې تېروتي دي، تر اوسه یې لا زموږ د هېوادني اوسمهاله تاریخ پېښې سمې، رښتونې او عیني نه دي شنلې.

اړینه ده وویل شي چې د دې کتاب په دویمه برخه کې په نیشه یي توکیو او د هېواد د قیمتي ډبرو ، په تېره بیا پنجشېر زمردو په را ایستنه او سوداګرۍ کې د مسعود لاس لرلو په اړه توکي راغلي دي. په کتاب کې ټول راټول شوي لاسوندونه له بشپړې امانتدارۍ سره راژباړل شوي چې درانه لوستونکي یې د لوست لپاره رابولم. هیله من یم چې د ټولو لپاره به ګټور واقع شي.

زموږ په جګړه ځپلي هېواد افغانستان کې د یوې تلپاتې سولې په هیله.

په درنښت

د ۱۳۹۱ لمریز کال د وږي ۱۲

د ۲۰۱۲ ز کال د سیپټمبر ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ برخه

احمد شاه مسعود او روسان

د مسعود لنډه پېژندنه

احمد شاه مسعود (۱۹۵۳ ز-د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر ۱۰) یو افغان ډگري بولندوی او د برهان الدین رباني د واکمنۍ پر مهال د افغانستان د دفاع وزیر وو. مسعود د ده لقب وو چې په عربي ژبه کې د «نېکمرغه» مانا لري. دا لنډ نوم ده پر ۱۹۷۵ ز کال د ځان لپاره غوره کړی وو، هغه مهال کله چې ده د پنجشېر په دره کې د هغه مهال افغان حکومت پر ضد بغاوت وکړ.

مسعود پر کام تاجک وو. دی د پنجشېر ولسوالۍ د جگدلک په کلي کې د ډگروال دوست محمد په کور کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې د کابل په استقلال لېسه کې پای ته رسولې. پر ۱۹۷۳ ز کال د کابل د پولي تخنیک انستیتوت د ودانیزو چارو په پوهنځي کې شامل شو، خو پر ۱۹۷۳ ز کال د شاهزاده داود خان تر کودتاه وروسته د پاکستان پېښور ته کډوال شو او هلته له اسلامي اپوزیسیون، چې مشري یې برهان الدین رباني کوله، سره یو ځای شو.

پر ۱۹۷۵ ز کال یې په پنجشېر کې په هغه ناکام پاڅون کې برخه واخیسته چې د داود خان پر ضد شوی وو. د دغه پاڅون د ناکامۍ په پایله کې مسعود پر پښه تېښي او د جوارو په پټیو کې یې ځان پټ کړ. د پلټنې پر مهال یې سرتېري پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنګ تېر شول، خو دی یې ونه موند ، بخت یې ملګری وو او د سرتېرو له نېونې یې وکولای شول چې ځان وژغوري.

مسعود پر ۱۹۸۸ ز کال د خپل نږدې مرستندوی له لور سره واده وکړ، په پایله کې یې شپږ اولاده وزېږېدل چې د هغوی له شمېر نه یې یو زوی دی چې احمد نومیږي او د ایران د مشهد په ښار کې یې زده کړې کړې دي.

دا خبره ټولو ته څرګنده ده چې مسعود پر ۱۹۸۲ ز کال (یانې په شوروي اتحاد کې د اندروپوف د واکمنۍ په لومړیو کې) له شوروي پوځونو سره روغه جوړه وکړه.

ده له رباني سره په ګډه د افغانستان د اسلامي جمیعت ګوند مشري کوله. دغه ګوند د ۱۹۹۰ ز کلونو په لومړیو کې اعلان وکړ چې غواړي د افغانستان په شمال کې یو داسې بېل دولت جوړ کړي چې پښتني نه وي، یانې پښتانه پکې نه وي.

پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته یې د افغانستان شمال ختیځه سیمه لکه پروان، تخار، بغلان، بدخشان سیمه تر خپل لاس لاندې وګټله، د دغې سیمې پلازمېنه یې تالقان وټاکه او هغه یې د «مسعودستان» په نامه ونوموله. دغې سیمې خپل حکومت، خپلې پیسې او وسله وال پوځ درلود چې شمېر یې ۲۰ (شپېتو زرو) ته رسید.

پر ۱۹۹۲ ز کال د مسعود او دوستم ځواکونو کابل ونیو، د نجیب الله حکومت یې راوپرزاوه او مسعود د دفاع وزیر شو. په همدغه وخت کې یې له ګلبدین

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمتیار سره، چې دا مهال کابل ته نږدې ځای پر ځای وو، مخامختیا او ډغرې پیل شوې.

د ۱۹۹۴ ز کال په جنوري کې گلبدین حکمتیار له دوستم سره یو ځای په یوه اتحاد کې پر کابل باندې واک وځواک ته د رسېدو په خاطر له احمد شاه مسعود سره پوځي جگړه ییزه مخامختیا پیل کړه. [ایا په دغه جگړه کې د احمد شاه مسعود گډون د واک ځواک په خاطر جگړه نه وه؟ ټولو افغانانو ته څرگنده ده چې د دغې جگړې او په هغې کې د لسگونو زرو افغانانو د وژنې پازه نه یوازې د نورو، بلکې د مسعود پر غاړه هم ده. ژ]

وروسته تر هغه کله چې پر ۱۹۹۶ ز کال په افغانستان کې مرکزي واکمني د طالبانو لاس ته ورغله، «مسعودستان» بیا په پښو ودرېد او د شمالي ټلوالې په تشکیل کې شامل شو. د شمالي ټلوالې مشري احمد شاه مسعود په خپل لاس کې واخیسته. [دا خبره هم د روسي سرچینې مبالغه ده چې کړې یې ده. په شمالي ټلواله کې داسې مشران هم ول چې د احمد شاه مسعود مشري یې کورټ نه منله. دغه ټلواله د څو ډگري خپلواکو یا نیمه خپلواکو جهادي بولندویانو یو اتحاد ته ورته کوم څه وو. ژ]. مسعود له ۱۹۹۹ ز کاله راهیسې له سي. ای. اې سره ټینگه همکاري درلوده.

د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر پر ۹ د مرکې پر مهال پر احمد شاه مسعود ځانمرگی برید وشو. ځانمرگو برید کوونکیو ځانونه د رسنوالو (ژورنالیستانو) په بڼه چمتو کړي ول، چاودېدونکي توکي یې په ویډیویي کمره کې پټ کړي ول. تر چاودنې وروسته مسعود سخت ټپي شوی وو چې د دې بلې ورځ، یانې سیپټمبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۰ مړ شو. پر راتلونکي لنډ مهال د امریکا متحده ایالاتو او د هغوی د متحدینو له خوا په افغانستان کې د ترهګرۍ ضد عملیات پیل شول چې د شمالي ټلوالې ځواکونو یې هم ملګرتیا وکړه. په پایله کې د طالبانو واکمني پای ته ورسیده او «مسعودستان» هم له منځه ولاړ.

۲۰۱۱ ز کال، د اپرېل ۲۲، روسی برېښنایي پوهنغونډ (۱)

«زما د ایجنټانو په شمېر کې شوروي جنرالان هم شامل ول»

له مسعود سره د نامتو روسي رسنوال «ولادیمیر سنېګیریوف» مرکه:

[...] مسعود لا شل کلن شوی هم نه وو چې خپله لومړۍ ډله یې جوړه کړه. دغه ډله یې هم د ده په څېر زده کړیالو نه جوړه وه، او هماغه مهال یې د محمد داود د حکومت پرضد جهاد پیل کړ.

پوښتنه: داود خو سم مسلمان وو، تاسو یې ولې پرضد جهاد پیل کړ؟ له هغه سره جګړه کول څه مانا درلوده؟

ځواب: مسعود زما د پوښتنې په ځواب کې وویل: تاسو تېروتنه کوئ. هغه پر خپل ځان کمونیستان راټول کړي ول او په اصل کې یې شوروي تېري ته زمینه مساعده کړه. خو زما اصلي او لویې جګړې هغه مهال پیل شوې، کله چې تره کي په کابل کې د واک واګې په لاس کې واخیستې. هغه مهال زموږ د ډلې شمېر ۲۰ کسه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس مو څومره وسله وال کسان تر لاس لاندې دي ؟

ځواب: دا يو پوځي راز دی ، چې نه غواړم افشا يې کړم. يوازې دومره تاسو ته ويلای شم ، چې زموږ پوځي ډلې د افغانستان په ۱۲ ولايتونو کې جنګيږي او په اتو ولايتونو کې زموږ خلک مطلق ډېري دي.

پوښتنه: بيا نو بله پوښتنه. هغه سيمه چې ستاسو تر کنترول لاندې ده ، په هغې کې څومره افغانان ژوند کوي ؟

ځواب: په تخميني ډول د افغانستان د ټولو وګړيو درېيمه برخه.

مسعود د دريو ساعتونو په بهير کې زما ټولې پوښتنې ځوابولې. ما دې ته پام وکړ ، چې هغه له شوروي پوځ سره د جګړو په اړه پوښتنو ته خورا په مينه مينه ځوابونه ويل. دی د خپلو جګړو لپاره تر ټولو بريالی ۱۹۸۴ زېږدي کال بولي ، کله چې له يو کال روغې جوړې او پوخلاينې وروسته څلوېښتم اردو وپتېيله ، چې حسابونه يې ورخلاص کړي.

مسعود : روسانو لويې او پربکنده جګړې ته د لوی او کره چمتووالي لپاره له اوربند څخه کار واخيست. د دوی پلان دا وو ، چې [د پنجشېر . ژ] دره کلابنده کړي ، له ټولو لوريو پر دره بريدونه وکړي او په پايله کې په بشپړه توګه زموږ ځواکونه له منځه يوسي. د تېرو کلونو غمجن درسونه يې په ياد ول ، نو ځکه يې د عملياتو تفصيلات پټ ساتلي ول ، تر دې چې ان د کابل جګپوړې مشري يې هم پرې نه خبروله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه کال پسرلی اوږد وو ، کوتلونه او غاښي له واورو ډک ول ، نو د دوی په اند له همدې کبله به موږ ونه شو کولای ، چې له پنجشېر نه کومې خواته ووزو . خو هر څه په سرچپه ډول سره پای ته ورسېدل . هو ، دا تر ټولو ډېره سخته او زموږ لپاره تر ټولو ډېره ویارمنه جګړه وه .

پوښتنه : اجازه راکړئ ...نو شوروي جنرالان خو وايي ، چې همدغسې وو ، خو په چپه ډول ، یانې چې په هغه جګړه کې تاسو ته زیان اوښتی وو . د ساري په توګه د یوه جنرال لید د " تېري " په کتاب کې هم راغلی دی . هغه برخه به یې تاسو ته اوس ولولم : «د عملیاتو په بهیر کې موږ څو زره کسه یاغیان له منځه یوړل ، ګڼ شمېر مو یرغمل ونیول او کابل ته مو واستول . زموږ د سرزیان ډېر لږ وو . ډېره ولجه مو لاس ته راغله . "

مسعود نرۍ موسکا وکړه ، په کتاب پسې یې لاس را اوږد کړ . دا کتاب ما او " د . ګای " په ګډه لیکلی دی . دی له خپل یوه هغه سکرتر څخه ، چې روسي ژبه یې زده ده ، هیله کوي ، چې د دې کتاب ټولې هغه برخې چې د پنجشېر په عملیاتو پورې اړه لري ، د ده لپاره تر سبا سهاره پورې وژباړي .

ځواب : د سرزیان په اړه به وروسته وغږېږو . اوس نو که تاسو مخالف نه یاست زه به خپلو خبرو ته دوام ورکړم . هغه مهال د دوو لاملونو له مخې برې زموږ وو . لومړی دا چې ، خدای پاک له موږ سره مل وو . دویم ، پر هغه کال چې اوربند او روغه جوړه اعلان شوې وه ، موږ هم لاس تر زنې لاندې ناست نه وو . موږ په بشپړه توګه د دوښمن په ټولو اړخونو ځان پوه کړ ، موږ تر کوشنیو جزیاتو پورې خپله ستراتېجي وسنجوله بیا مو د هغې پر بنسټ خپلې کړنې پر مخ بوتلې . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې ستراتېجۍ کې زموږ د کړنو او کارندتیاوو بېلابېل ځېلونه (وریانتونه) په پام کې نیول شوي ول ، البته له هغه څه سره سم ، څه چې دوښمن په پلان کې لرل. هغه مهال موږ ته دا هر څه روښانه ول ، چې موږ باید خپلې اضافي اډې وکاروو ، هغه اډې چې موږ د همدې لپاره له درې څخه د باندې په ګاونډیو ولایتونو کې جوړې کړې وې. موږ پرېکړه وکړه ، چې د روسانو لپاره جبهه اوږده کړو.

د هغو عملیاتو له پیل څخه ۲۴ ورځې مخکې ، ما ستاسو د بولندویي د پلانونو په اړه بشپړ مالومات درلودل ، زه له ټولو جزیاتو څخه خبر وم: هغه دا چې ، کوم کوم ځایونه به بمباري شي ، کله او چېرته به دیسانت راښکته شي ، د برید کوونکي پوځ شمېر به څومره وي ، او کوم ډول وسله به وکارول شي . دا ټول جزیات ان ستاسو د بولندویانو تر نومونو پورې ماته مالوم ول.

پوښتنه: بېخي هېښنده خبره ده. نو تاسو خو مخکې وویل ، چې دا عملیات ډېر پټ چمتو شوي ول. ؟

ځواب: هو ، همداسې وه ، خو ما په هر ځای کې خپل خلک درلودل ، له هغه شمېر نه ستاسو د افسرانو په منځ کې مې هم خلک درلودل. د هغوی له شمېر څخه یې ځینو په پیسو کار کاوه ، ځینو نورو یې په دې خاطر راسره همکاري کوله ، چې په پټه یې له موږ سره لېوالتیا درلوده . یو مهال به خپل یادښتونه چاپوم ، په دغو یادښتونو کې به په دې اړه مفصل بیان وکړم. سربېره پر دې ، موږ د کابل په سفارتونو کې خپل مخبران لرل . زموږ یوه له ډېرو ښو سرچینو څخه د هند په سفارت کې وه.

پوښتنه: په شوروي سفارت کې مو هم مخبران درلودل ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هلته هم ځينو خلکو زموږ لپاره کار کاوه.

هغه څوک چې دې خواته راځي ، داسې احساس کوي ، چې دلته سم کلک دفاعي حالت چمتو شوی دی. په اصل کې په دره کې یوازې څو ۱۵ یا ۲۰ کسیزې ډلې پاتې دي. دغو ډلو ته امر شوی وو ، چې پاس په غرونو کې ځای پر ځای شي ، او هلته په پټه څار وکړي.

کله چې ستاسو پوځونو ولیدل ، چې په دره کې د خدای یو بنده هم نشته ، نو لومړی وارخطا شول ، او بیا په غوسه شول. موږ په دغه وخت کې له پنجشېر څخه بهر په څو شوروي پوځي ځايونو باندې څو ګوزارونه وکړل. موږ دوښمن تېر ایست. شورویانو یو څه مهال هڅه کوله چې موږ تعقیب کړي ، خو ډېر ژر ستړي شول او دا کار یې پرېښود . دا جګړه موږ وګټله.

پوښتنه: ښه ، نو د سر زیان مو څومره وو ؟

ځواب: زما د وژل شویو مجاهدینو شمېر ، چې د پنجشېر په دره او نورو سیمو کې د جګړو په ټوله موده کې وژل شوي ، له ۷۰۰ کسو څخه زیات نه دی. ښکاره خبره ده ، چې سوله ییز وګړي ډېر وژل شوي. په لومړي ګام کې همدغه سوله ییز وګړي د هوایي بمباریو ، توغندیو او توپچي له ګوزارنو څخه ډېر کړېدل.

مسعود له ډېرې لېوالتیا سره د خپلو پوځي بریالیتوبونو په اړه کیسه کوله ، او داسې یې دوام ورکړ : اوس نو ماته څرګنده شوه ، چې ستاسو بولندویي به تاکتیک بدل کړي ، هرو مرو به هڅې وکړي ، چې د چورلکو دیسانت په ښه ډول سره وکاروي . همداسې هم وشول. زه غواړم ووایم ، چې که چیرې د تېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړیو کلونو کې داسې پېښې شوي وای ، نو دې تاکتیک به موږ ته ډېر زیان رااړولی وای ، خو اوس وخت له وخته تېر وو . [...]

زما ډلې تل له دې خبرې وې ، چې دیسانت به پر کومه لاره تېر شي . هغوی د کمین لپاره مخکې له مخې مناسب ځایونه نیول . معمولا یې دوښمن پرې ښوده ، چې تېر شي ، بیا یې وروسته ناڅاپي ګوزار پرې کاوه او پخپله په غرونو کې تیتېدل . شورویانو ته د سر ډېر زیان ورواوښت او دوه درې میاشتې وروسته د لوبې له ډګره ووتل .

پوښتنه : ایا په دومره موده کې له یو وړ دوښمن سره هم نه یاست مخامخ شوي ؟ ما دا پوښتنه ترې وکړه ، خو مسعود ډېر بې رحمه دی :

ځواب : نه ، یو وړ دوښمن مې هم ونه لید ! شوروي بولندویان د درسي کتابونو له مخې جنګېدل ، هغه درسي کتابونه ، چې دوی په اکاډمیو کې لوستي ول . خو په دغو درسي کتابونو کې په دې اړه هیڅ هم نه وو لیکل شوي ، چې د چیریکیانو پر وړاندې څه ډول باید جګړه وشي ، هغه هم په تېره بیا په غرونو کې .

پوښتنه : مهرباني وکړئ ووایاست ، د ۸۹ زېږدي کال په فبرورۍ میاشت کې ، زموږ د پوځونو د وتلو پر مهال څه پېښ شوي ول ؟ ویل کېږي ، ستاسو او هغو شوروي پوځونو ، چې د سالنګ په سیمه کې مېشت ول ، تر منځ د اوربند اعلان او هوکړه شوې وه ؟ دا اوربند دواړو لوریو مراعت کړی وو ، خو وروسته ، لکه څنګه چې زه خبر شوی یم ، د نه پوهېدو وړ څه پېښ شول : هغه دا چې ، زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي ځواکونو د لويې لارې په اوږدو کې پر کليو باندې ډېره سخته او درنه بمباري کړې وه. دا رښتيا ده ؟

ځواب : شورويانو څو څو واره موږ په ډېرې مکارۍ سره تېر ايستي يو . د سالنګ بمباري هم له همدغو تېرايستنو څخه يوه تېرايستنه وه . د پوځونو تر وتلو مخکې د پروفيسر رباني له سلا سره سم موږ هر ډول پوځي عمليات بند کړل. په سالنګ کې زموږ بولندوی له شوروي جنرالانو سره وکتل ، هغوی ده ته ډاډ ورکړ ، چې پر مجاهدينو به ډزونه نه کوي. خو يوه ورځ ګهيځ وختي هوايي ځواکونو د شوبلو او توپچي په مرسته لارې ته نږدې د لسګونو کليو پر بمبارۍ پيل وکړ. زموږ د شمېرنو له مخې ، هغه مهال تاسو څه د پاسه ۷۰۰ کسه سوله ييز وګړي ووژل. ماته ووايا ست ، ولې دوی ووژل شول ؟

...ما نو څنګه کولای شوای ، چې د ده ځواب ورکړم او څنګه يې ورته تشريح کړم ؟ پخپله په افغاني جګړه کې زموږ ګډون يو جنايت وو . هره ورځ کوشني او لوی جنايتونه ترسره کېدل. داسې هم پېښې شوي ، چې ځينې سرتېري ، واړه ضابطان او بريدمنان محاکمه شوي ، او ان چندماري شوي هم دي. خو هيچا ، هيڅ وخت دا هڅه نه ده کړې ، چې د ډله ييزو وژنو د پېښو پلټنه وکړي ، د داسې ډله ييزو وژنو پېښې ، لکه په سالنګ کې چې شوې وه. [...]

پوښتنه : تاسو د هغو پروسو په اړه څه ليد لرئ ، چې اوسمهال په پخواني شوروي اتحاد کې پېښېږي ؟

ځواب : موږ د شوروي امپراتورۍ ړنګېدل ډېر ښه ګڼو ، او دا پخپله د مسکو د امپراتوريز سياست د پای مانا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنوال: ښکاره خبره ده ، چې ما به هم پر مسعود باندې د باټو (باټې وهونکي) فکر کړی وای ، که چیرې تر دې دمه له دې خبر نه وای ، چې پر ۱۹۸۵ زیږدي کال زموږ د بهرنۍ څارګرۍ له خوا د ده د ایجنټورۍ شبکه افشا شوې وه . د ایجنټورۍ دغې شبکې د افغانستان د ستر درستیز د کشف په اداره کې پټ کار کاوه . مشر یې هم د کشف ریس جنرال خلیل وو . وروسته د کې . جي . بي یوه جګپوړي افسر ماته په دې اړه وویل ، چې د شوروي افسرانو په منځ کې د مسعود د ایجنټانو د پیدا کولو او افشا کولو کار له پاسه کوم چا په لوی لاس ځنډاوه او په دې لاره کې یې خنډونه اچول. هغه مهال له ما سره مجلس کوونکي داسې اټکل وکړ : " داسې ښکاري ، چې هلته ډېرې غټې پیسې په کار اچول شوې دي. یا هم قیمتي ډبرې. داسې ، چې غټه برخه یې مسکو ته ځي. "

فاکټ بیا هم فاکټ پاتې کیږي: د نړدې ټول کمپاین په اوږدو کې ، له ټولو هغو پرېکړو ، چې زموږ د بولندویي له خوا به کېدې ، څخه مسعود خبرېده. [...]

پوښتنه: تاسو څو عرادې شوروي پوځي تخنیک نیولی او له منځه وړی ؟

ځواب : څومره چې مو له منځه وړی د هغه په اړه هلته په مسکو کې پوښتنه وکړئ ، هلته به یې هغوی ته شمېر کره مالوم وي ، چې څومره وو . زر عرادې. موږ په لومړي سر کې درون‍د تخنیک له ځان سره نه بووه ، هغه زموږ لاسونه او پښې راتړلې ، خو کله چې موږ پیاوړي شولو ، نو بیا مو شوبلې هم درلودې ، زغره وال ګاډي (۶۰ - پي . پي) مو هم درلودل ، او توپونه مو هم . ان دوې چورلکې مو هم وې. موږ ټوله هغه وسله چې تاسو کابل ته رالېږلې وه ، درلوده ، البته پرته له " سکاډ " توغندیو څخه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا ټول کلونه زموږ د ځانګړیو دندو پوځونه ، پوځي کشف او هوايي ځواکونه ستاسو په ښکار پسې راوتلي ول. څه شي له تاسو سره مرسته وکړه ، چې له مرګه وژغورل شوئ. ؟

ځواب: موږ الله وژغورلو ، ښه د کشف ضد کشف او بخت. موږ هیڅ مهال پر یو ځای ډېر وخت نه پاتې کېدلو . لس ځلي به یې زما د بولنتون (قرارګاه ، قوماندانۍ) سیمه بمباري کړې وي ، شاوخوا به خلک ووژل شول ، خو زه ان ټپي شوی هم نه یم. هر څه په خدای پاک پورې اړه لري. د هر چا د ژوند موده خدای پاک ټاکي.

یوه ورځ مې د روخې کلي ته نږدې په مخابره کې د (ایف ایم) په څپو کې له خپل یوه بولندوی سره خبرې کولې. ده له ما پوښتنه وکړه ، چې زه اوس چېرته یم ؟ ما له همدغه ځایه چې زه پکې وم ، یو کیلومتر لرې د بل کلي نوم ورته یاد کړ ، چې هلته یم. لس دقیقې وروسته اته جګړه ییزې الوتکې راغلې او هغه کلی یې په خاورو او دوړو بدل کړ.

زه پوهېږم ، چې اوس تاسو ډېرې ستونزې لرئ ، ژوند ستونزمن دی ، خو زه په دې باور یم ، چې پیل شوي بدلونونه به په راتلونکې کې ښه پایله ورکړي.

پوښتنه: ویل کیږي ، چې تاسو مسکو ته د مجاهدینو د پلاوي د سفر ملاتړ ونه کړ او د خبرو اترو په وړاندې مو منفي غبرګون وښود ...؟

ځواب: برعکس. موږ د سیاسي روغې جوړې د ایډیې ملاتړ کوو ، او له هغو پایلو سره ، چې پلاوی له مسکوه راستون شو ، هغه مو ښې وارزولې. موږ هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

من یو ، چې خبرې اترې به پاېینه (ادامه) وموميي او لاس ته راغلې هوکړې به پلې شي.

پوښتنه : له دغو هوکړو څخه یوه هم زموږ د یرغملو په اړه ده . دغه یرغمل له تاسو سره هم شته. دغه هلکان [موخه یې هغه شوروي پوځي یرغمل دي ، چې له مسعود سره ول. ژ] څه مهال کولای شی ، چې هېواد ته راستانه شي ؟

ځواب: زه نیت نه لرم ، چې له دې څخه کوم پټ راز جوړ کړم ، یا خو د یرغلمو پر مسله سوداګري وکړم. ستاسو د هغو پخوانیو سرتېرو ، چې له موږ سره دي ، بشپړ نوملیک ما پروفیسر رباني ته ورکړی دی. په دغه سیمه کې چې اوس موږ او تاسو سره ناست یو او خبرې کوو ، څو کسان شته ، چې تاسو کولای شئ له هر یوه سره یې خبرې وکړئ ، او په دې ډاډمن شئ ، چې ټول روغ او جوړ دي. کوم کالي چې موږ اغوندو دوی یې هم اغوندي. کومه ډوډۍ چې موږ خورو ، دوی یې هم خوري. هر کله چې یې موږووینو ، چې تاسو رښتیا هم کابل ته د شوبلو (ټانکونو) ، توغندیو او چورلکو ورکول بند کړل ، نو دغه یرغمل به هم خوشي شي. د دوی برخلیک اوس په بشپړه توګه په تاسو پورې اړه لري.

احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر دې بله ورځ موږ کولای شول ، چې زموږ د هلکانو له یوې ډلې سره وګورو ، هغه هلکان ، چې د افغانستان جګړه لا د دوی لپاره پای ته نه ده رسېدلې. په دې اړه به په بله ګڼه کې خبرې کوو .

ولادیمیر سنېګیرېف، افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «ترود» ورځپاڼه، ۲۲/۱/۱۹۹۲ ، (۲۱۵۳۸) ۱۴ گڼه. د دې لیکنې بریښنایې بڼه د **۳۴۵** شمېرې د ېسانت غونډ په اوبپاڼه کې خپره شوې ده. (۲)

څوک ، څوک دی؟

له مسعود سره د " ساوېرشېننه سیکرېتنه " خپرونې لپاره د روسي رسنوال (ژورنالیست) " میخاییل سېردیوکوف " مرکه

[...] موږ د پنجشېر درې په منځ کې لیدنه کتنه وکړه ، د جنگلک کلي په سیمه کې ، د یو لوړ غره له پاسه. دلته پر دې لوړ ځای یو ختېین - ډبرین کور هم وو ، داسې کور چې د دې سیمې لپاره بشپړ یو عادي کور وو او سړي ته یې نیمه ړنگه شوې کلا ورپه یادوله. د غره په اړخ کې یوه باغچه وه ، چې د انگورو تاکونه ، د منو ، الوچو ، شلتالو او خوبانیو (زرد الو) ونې پکې ولاړې وې. باغچې ته نږدې یو ارام سړی ، لږ څه د خلکو خندنی سړی ، چې نه بدلېدونکی پکول یې پر سر او تسپې یې په لاس کې وې راتېر شو. ماته یې وچ لاس او کلک ورغوی را اوږد کړ. ما د ده نسواري سترگو ته وکتل ، هغوی موسکې وې ، نو پوه شوم ، چې ژوندی به پاتې شم. ځکه زما دا کیسه په یاد وه ، چې یو مهال په همدغسې یوه صحنه کې ، له یو سړي سره د مخامخېدو پر مهال د احمد شاه له سترگو ناڅاپه بریښنا رابنکاره شوه ، ځکه چې هغه سړی څارگر وو او ده یې په وړاندې دا ډول غبرگون وښود. دا سړی ده ته د ده دوښمنانو د رسنوال په بڼه رالېږلی وو.

پوښتنه: ستاسو کومه بوختیا تر ټولو ډېره خوښېږي ؟

ځواب: لوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د شپې پر مهال څه شی لولئ ؟ البته پرته له اوپراتيفي خبرونو.

ځواب: که شونتيا وي ، نو د هادېر اثار لولم. دا يو ډېر ښه پارسي شاعر دی. د ده شعرونه زما سندره ده ، پر ما ښه لګيږي.

پوښتنه: نن ورځ ستاسو دوښمن څوک دی او دوست مو څوک ؟

ځواب: د افغانستان دوښمنان زما دوښمنان دي. زه تل هغه ځواکونه دوښمنان بولم ، چې زمونږ پر ولس جګړه تپي. دا ځواکونه نن ورځ پاکستان او هغه څوک دي ، چې د ده تر شا ولاړ دي. اته کاله مخکې هم شوروي اتحاد وو ، خو کله چې مجاهدين بريالي شول او ستاسو پوځونه ووتل ، نو له روسيې سره زمونږ اړيکې ډېر ښه شول. نن ورځ په مسکو کې د افغانستان سفارت کارنده کار کوي. مونږ له روسي ولس ، د دغه ولس د " نوې څپې " له سياستوالو سره ګټورو دوه اړخيزو اړيکو ته لېوال يو ، هغه سياستوال ، چې زمونږ پر هېواد باندې يې شوروي تېرى غندلی دی. ...زه ۴۳ کلن يم. زما ټول نيکونه پوځيان ول ، د افسرانو په توګه يې دنده درلوده. زما پلار د ډګروالۍ تر رتبې ورسيد ، خو څه موده مخکې د يوې ناوړه پېښې په ترځ کې ووژل شو. هغه نه غوښتل ، چې زه د دود له مخې " کورني کسب " [يانې د افسرۍ مسلک. ژ] ته ادامه ورکړم ، نو هغه وو چې له ښوونځي وروسته د کابل په پوليتخنيک انستيتيوت کې شامل شوم. دوه کاله نېکمرغي وه: زده کړه ، شعرونه ، موسيقي ...ورپسې پاچا ظاهر شاه راوپرزېد او د داود کودتاه وه. په هېواد کې ګډوډي راغله ، نو ځکه خو دې ته اړوتم ، چې وسلې ته لاس کړم.

پوښتنه: تاسو پخپله کوم ډول وسله تر ټولو ښه ګڼئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د کلاشنیکوف ماشینګڼه. دې ماشینګڼې زما لپاره د درسي کتابونو او قلمونو مانا درلوده او د هغوی بلونج (بدیل) وو.

پوښتنه: نن تاسو افسوس نه کوئ، چې زده کړې مو خوشې کړې دي؟

ځواب: ښکاره خبره ده، هر سالم انسان غواړي، چې ښې زده کړې ولري، په پوهنه کې پر خپلو بریالیتوبونو وویاړي، نه دا چې پر ژوندیو نښو باندې د ډزونو پر کولو ...په ډېرې خواشینۍ سره، حالاتو زه دې ته اړایستم، چې پر جګړې لاس پورې کړم.

پوښتنه: تاسو خپل ځان یو شتمن انسان ګڼئ؟

ځواب: زه شتمني نه لرم.

پوښتنه: د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو له اتحاد سره د جګړې پر مهال، ستاسو پلرني ټاټوبي، پنجشېر درې ته دوه ځلې شوروي پوځونه ننوتي ول، له دې سره سره چې په ټنو ټنو درنې شوبلې یې درلودې، خو بیا هم له تاسو ډاربدل، ولې؟

ځواب: په دې اړه اړینه ده له هغه چا پوښتنه وشي، چې له هغه سپین سترګي تېري څخه ژوندي پاتې دي.

پوښتنه: نو ایا تاسو پخپله نه شئ کولای، چې له شوروي اتحاد سره د مقاومت پر کلونو خپل خدمتونه وارزوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: غوږ ونیسئ. دا د کوم یو شخص خدمت نه ، بلکې د ټولو مجاهدینو د پرله پسې سختې مبارزې پایله ده ، د هغو مجاهدینو ، چې د خپلوا کۍ لپاره د خپلو سپېڅلو ارمانونو په خاطر وژل کېدل ، خو دوښمن ته نه تسلیمېدل. تاسو دا ومنئ ، چې زموږ مورال او روحیه د هغو پوځیانو ، چې د پردي دولت د نیولو لپاره رالېږل شوي ول ، له مورال څخه تو پیر درلود .

پوښتنه: ایا په ټوله کې په جګړه کې مورال او اخلاق شته ؟

ځواب: زه په دې ډاډمن یم ، هغه څوک تل ریښتوني دي ، چې د خپل هېواد دفاع کوي . همدا اوس هم د طالبانو تر بیرغونو لاندې په ډېرې سپین سترګۍ سره پاکستانیان روان دي ، خپل کار کوي ، او موږ دا کړنې یو تېری بولو . دا چې حالت په دې ډول رامنځته شو ، نو اوس هر مجاهد پوهیږي ، چې جګړې ته د څه لپاره ځي او که د الله پاک رضا وه ، نو پکې وژل کیږي به هم. طالبان پر خپله ریښتیا ینه دا ډول ډاډ نه لري او نه شي کېدای چې و یې لري. [...]

پوښتنه: ستاسو لپاره داسې کوم تاریخي شخصیت شتون لري ، چې تاسو ورته د درناوي سر ټیټ کړئ ؟

ځواب: هو ، هغه دې ګول دی.

پوښتنه: له اوسنیو سیاستوالو څخه څوک ستاسو د درناوي وړ دی ؟

ځواب: له اوسنیو څخه ؟ هیڅوک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ستاسو پرضد داسې روسي جنرالانو جګړې کړې ، لکه " وارېنيکوف ، ګروموف ". ايا تاسو غواړئ ، چې اوس ورسره برعکس دوستانه اړېکې ولرئ ؟

ځواب : " وارېنيکوف " ماته دا اخطار راکړې وو ، چې که پر لاس ورغلم ، نو سولۍ (اعدام) به مې کړي . اوس دا ټول څه تېر شوي ، هغه مهال حالات همدغسې ول... موږ ګڼ شمېر روسي افسران يرغمل کړي ول . کله کله به کوم جنرال هم يرغمل شو . د هغوی په وړاندې هر څه چې وو ، موږ هڅه کوله ، چې له بشردوستۍ څخه کار واخلو . د وخت په تېرېدو سره مو ټول خوشي کړل. زه فکر کوم ، که چيرې يې " وارېنيکوف " ماته يرغمل راوستی وای ، نو هيڅ کوم بد چلند به ورسره نه وای شوی.

پوښتنه : خو که چيرې تاسو ده ته پر لاس ورغلي واست ، نو هرو مرو به يې سولۍ کړي واست ، يا خو به يې تاسو ته " د تېښتې هڅه " چمتو کړې وای ! تاسو ته لاس نه رسېدل (يانې چې چا نه شو کولای چې چېرته مو يرغمل ونيسي) ، ستاسو دا فانتازي توب په څه شي کې وو ؟ امريکايانو خو تاسو ان د " نه نيول کېدونکي جو " په نامه ياد کړي واست.

ځواب: ما ډېر لږ په يوه کور کې دوې شپې سر پر سر تېرولې. هڅه مې کوله ، چې له يوه شوا روزه ډېر وخت په خلاص ډګر کې تېر نه کړم.

پوښتنه: ټول راز په همدې کې وو ؟

ځواب : نه ، راز په بل څه کې وو . ما هيڅ مهال پر يوه ځای دايمي بولنتون (قرارګاه) نه درلود ، په تېره بيا مرکز خو مې کورټ تل پر يو ځای نه وو . بله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې ، له پیاوړو اطلاعاتي خدماتو پرته به ښایي چې یوه ورځ هم ژوندی نه وای پاتې شوی . کشف د هرې جګړې خدای دی ، په تېره بیا په چیریکي (پارتیزاني) شرایطو کې ځانګړې ارزښت لري . نه غواړم د ځان ستاینه وکړم ، خو دا فاکټ دی ، چې د کې . جي . بي او شوروي اتحاد د کشف ادارې مو څو ځلې تېر ایستلې دي .

پوښتنه : په څه ډول ؟ ایا ستاسو دا خبره دا مانا نه لري ، چې په شوروي ځانګړیو خدماتو کې مو خپل کسان درلودل ؟

ځواب : همدا مانا لري . هم په کې . جي . بي کې ، هم مو ستاسو په ستر درستیز کې خپل خلک درلودل . ډېرو یې له موږ سره د پیسو په خاطر مرسته نه کوله ، وړیا یې کوله . څومره چې د ایجنټ درجه لوړه وه ، هغومره لږ غرضي وو . ان تر دې ، چې ستاسو ځینو جنرالانو داسې ګڼله ، چې ببرک کارمل د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اتحاد مشري تېره ایسته او دا په اصل کې نبواکګر کمپاین دی ، چې له ټولیز بشري لیدټکي څخه په هیڅ صورت نیاومن نه دی . د قیمتي مالوماتو په خاطر یوازې ټیټو عادي څارګرو پیسې غوښتې . په هر ډول چې وو ، خو زه له همدې لامله د شوروي بولنتون (قوماندانۍ) له ټولو ستراتېجیکي پلانونو څخه یوه اوونۍ مخکې خبرېدم او کله کله د دغو پلانونو له پلي کېدو څخه دوې اوونۍ مخکې خبرېدم .

پوښتنه : ایا تاسو کولای شئ ، چې په شوروي ځانګړیو خدماتو کې ، یا هم د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستیز کې له هغو کسانو څخه ، چې ستاسو لپاره یې کار کاوه ، د کوم چا نوم واخلئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: زه نه غواړم ، چې د هغوی نومونه تاسو ته افشا کړم.

پوښتنه: تاسو امید لرئ ، چې بیا به مو هم په کار شي ؟

ځواب: فکر نه کوم. د دوی ارامي گډوډول نا اخلاقي کار بولم.

پوښتنه: ویل کیږي ، چې ستاسو په ساتندویانو کې یو روسی ساتندوی هم شته ، چې ستاسو ځاني ساتندوی دی. دا سړی هم زموږ د ځانگړیو خدماتو استازی دی ؟

ځواب: نه. هغه له یرغملو څخه یو کس دی. د وخت په تېرېدو سره خوشي شو ، دا شونتیا یې تر لاسه کړه ، چې د پنجشېر په دره کې تګ راتګ وکړای شي. هر ځای ته چې یې زړه غوښتل ، هلته تلای شو. له خلکو سره یې کتلای شو ، خبرې یې ورسره کولای شوای. ورو ورو موږ ته رانږدې شو. موږ په ده باندې باور وکړ. وروسته یې له ما څخه هیله وکړه ، چې د خپل ځان د ساتندوی (باډي گارد) په توگه یې وگومارم. د ساتندویي چارې یې لا پخوا زده کړې وې. ما هم هوکړه وکړه ، پرې تېر نه وتم ، دا یو ژمن سړی وو.

پوښتنه: نوم یې څه وو ؟

ځواب: اسلام الدین. د هغه روسی نوم زما په یاد نه دی. څو کاله مخکې زړه تنگی شو. له ده سره بېلتون زما لپاره یو افسوس وو ، خو زه پرې پوهېدم...موږ اجازه ورکړه ، چې د ساتندویي دنده خوشي کړي او هېواد ته ستون شي. اوس یې زه هم په خاطر خوشاله یم ، چې اسلام الدین بالاخره دا شونتیا پیدا کړه ، چې له خپلو خپلوانو سره وگوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: روسي سرتېري ستاسو خوښ شول ؟

ځواب: ځينې ځينې پوځيان مې خوښ شول ، هغوی په رښتيا هم جنګيالان ول ، خو د وسله وال پوځ د جوړښت ، د جګړې د پرمخ بيولو تاکتيک ، زموږ په غرنيو شرايطو کې د وسلې کارونه يې زما په اند له بشپړتيا څخه لرې دي . شوروي اردو د چيريکي جګړې پر مخ بيولو ته چمتو نه وو...دا يې بدبختي وه.

پوښتنه : له شوروي پوځي بولندويانو څخه په ځانګړي ډول څوک ستاسو ډېر خوښېده ؟ لکه چې تاسو وړانديز کړی وو ، او يا خو مو مجاهدينو ته امر کړی وو ، چې له افغانستانه د وتلو پر مهال د "ګروموف" پر پوځ غرض ونه کړي ؟

ځواب : له جنرال " ګروموف " سره ما داسې کوم ځانګړي اړيکي نه لرل . سيده تړاوونه مې هم ورسره نه درلودل ، خو د شوروي پوځونو له وتلو مخکې ستاسو سفير " ورونځوف " له رباني سره وکتل . هماغه مهال دا هوکړه وشوه ، چې د شوروي پوځونو د وتلو په مخ کې به زموږ له لوري کوم خنډونه نه اچول کيږي . ما ټولو جبهو ته ځري (قاصدان) واستول ، په راډيو کې مې اعلان وکړ ، چې پر شورويانو نور غرض مه لرئ . بس دی ! جنرال " ګروموف " خپل کسان ماته راواستول ، ما هغوی ته يو وار بيا هم ډاډ ورکړ ، خو وروسته په خواشينۍ سره ، د "ګروموف" په بولنتون کې کوم چا امر وکړ ، چې څو کلي دې سخت بمباري شي . هو ، هلته مجاهدين هم ول ، هغوی له جګړو وروسته دمه کوله . څه يې وکړل ؟ وروسته يې بيا ډېرې سختې ښېنې غوښتلې . وګړي ، له هغه شمېر نه کورټ ناپوځي خلک ووژل شول ...خير ، په هره توګه ، موږ دې ته اړوتو ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل هوډ په خپل سوک کې سره راټول کړو او خپله غوسه په خپله سینه کې سړه کړو. ستاسو د پوځ وتل په ښه ډول ترسره شول، پرته له کومو ستونزو.

پوښتنه: ستاسو له لیده، په افغانستان کې د طالبانو، چې تاسو ورسره په ټولو جبهو کې دومره سخت جنګېږئ، واک وځواک ته د رسېدا خطر د روسیې لپاره په څه شي کې دی؟

ځواب: طالبان اسلامي فاشیزم دی. د دوی ځانغوښتنې نه مړېدونکې دي. د طالب مشرانو په سرونو کې د نړیوالې واکمنۍ فکرونه ګرځي. دوی نه یوازې له افغانستانه غېږ تاووي، بلکې د منځنۍ اسیا نړدې پرتو هېوادو، لکه تاجکستان، تورکمنستان او ازبکستان ته یې هم زړونه ښه کړي دي. که چیرې دوی دا کار وکړای شي، نو د قزاقستان او قرغزستان نوبت به هم راشي. هلته ورته بیا روسیه هم نږدې کیږي. په دې صورت کې به د روسیې د ګټو سپکاوی هم وشي.

کله چې طالبان په بشپړ ډول واک وځواک ته ورسیږي، نو سملاسي به له روسیې څخه دا هم وغواړي، چې پر افغانستان باندې شوروي اتحاد تېری کړی وو، لکه څنګه چې روسیه د شوروي اتحاد میراث خوړونکې ده، نو د جګړې غرامت باید افغانستان ته ورکړي. د جګړې دا مادي تاوان په سلګونو میلیارده امریکایي ډالره دی. موږ خو روسیې ته دا ډول کومې ادعاوې نه واړندې کوو. موږ په دې پوهېږو چې نوې روسیې د تېري فاکټ غندلی، زموږ لپاره همدومره بس دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو په غندلو خو سړی نه مړېږي. زه له پټو سرچینو څخه خبر شوم، چې تاسو څه موده مخکې د روسیې د دفاعي شورا له منشي " یوري باتورین " سره لیدنه کتنه کړې. که چیرې د راز خبره نه وي، ستاسو ترمنځ د څه شي په اړه خبرې وشوې؟

ځواب: په اصل کې دا خبرې یو راز دی. ما داسې فکر کاوه، چې دا یوه پټه لیدنه کتنه وه، نو دا چې تاسو ترې خبر یاست....هو، " باتورین " په الوتکه کې ماته د پنجشېر درې ته راغی. ما په ده پسې خپله چورلکه تاجکستان ته لېږلې وه. هغه موږ ته دا ډاډ راکړ، چې روسیه به زموږ سیاسي ملاتړ وکړي. همدا راز موږ کولای شو، چې د بشري مرستو حساب هم پرې وکړو.

پوښتنه: تاسو پر " باتورین " باور وکړ؟ ستاسو په پراکتیک کې داسې لاملونو شتون درلود، چې د هغوی پر بنسټ باید پر روسانو دومره باور ونه کړئ..؟

ځواب: خو سیاسي ملاتړ، لکه څنګه چې یې ژمنه راسره شوې وه، هماغسې کېږي. د وټندویې (اقتصادي) مرستې مزه نشته، دا مرسته نه راسره کېږي.

پوښتنه: نو هغه وسله او مهمات چې له تاجکستانه تاسو ته راروان دي، ایا له روسیې څخه نه راځي؟

ځواب: روسیه له موږ سره هیڅ ډول کومه پوځي مرسته نه کوي. وسله موږ په نورو هېوادو کې رانیسو.

پوښتنه: د بېلګې په توګه، په کومو هېوادو کې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: په چک کې ، البانیا کې ، بلغاریا کې.

پوښتنه: دا به ډېرې غټې پیسې غواړي ؟

ځواب: هو ، څه وکړو ، ښکاره خبره ده ، چې ډېرې پیسې پرې ورکوو.

پوښتنه : تاسو دومره ډېرې پیسې له کومه کوئ ؟ هېواد مو تل په جګړه کې ښکېل دی ، هیڅ کوم تولیدات نه لري. اړینه ده وویل شي ، چې د انټرپول د مالوماتو له مخې ، یوازې د تېر کال په بهیر کې په افغانستان کې دوه زره ټنه نېشه یي توکي راټول شوي او د هېواد پولو ته لېږدول شوي دي. دا خبره رښتیا ده ، چې ستاسو د هېوادنۍ وتې یوه له ډېرو لویو عایداتي څانګو څخه همدغه نېشه توکي دي ؟

ځواب: دا خبره کره نه ده. د بېلګې په توګه ، زموږ په ولایت کې یې تاسو پخپله کولای شئ وګورئ ، چې نېشه یي توکي نشته ، خو په خواشینۍ سره زه نه شم کولای ، چې د افغانستان د نورو ولایتونو په اړه هم تاسو ته همدا ویل وکړم. تر هغو پورې چې په هېواد کې ګډوډي وي ، نظم به رامنځته نه شي. دا حالت نورو مشرانو ته هم دا شونتیا ورکوي ، چې د خپل جېب د ګټې په خاطر نېشه یي توکي تولید کړي. په دې برخه کې دولت یو لوري ته دی.

پوښتنه: تاسو ولې د دغسې ناوړه او نومبدې سوداګرۍ مخنیوی نه کوئ ؟

ځواب: ځکه چې جګړه روانه ده او زه د دې کار لپاره وخت نه لرم ، خو کله چې مو د طالبانو کار ورختم کړ او مرکزي حکومت جوړ شو ، نو د نېشه یي توکیو د سوداګرۍ ستونزه به هم هواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: څنګه او په څه ډول ؟

ځواب: موږ به دغه ټوله سوداګري له منځه یوسو .

پوښتنه: تاسو داسې ګڼئ ، چې په دغه خطرناکه چاره کې به هیڅ ډول ستونزې ونه لرئ ؟

ځواب: زه په دې ډاډه یم ، چې هیڅ ډول ستونزې به نه وي.

پوښتنه : ټول خبر دي ، چې تاسو له خپلو هغو هم قومیانو سره نه پوخلاکېدونکي یاست ، چې د شریعت قانون ماتوي . د ساري په توګه ، نه یوازې نېشه توکي کاروي ، الکول څښي ، بلکې عادي تمباکو څکوي ، سګرېټ څکوي ، خو وایي چې قوانین د دې لپاره جوړېږي ، چې خلک یې مات کړي . تاسو هغو خلکو ته چې یاد قوانین ماتوي څنګه سزا ورکوئ ؟

ځواب: هر څوک چې وي ، ډېره سخته سزا ورکول کیږي.

پوښتنه: ښاغلیه مسعوده ، تاسو پخپله یې هم کوم مهال خوند څکلی ، د ساري په توګه د نېشه یي توکیو کوم سګرېټ مو څکولی ؟

ځواب: نه ، هیڅ وخت مې نه دی څکولی ، او نورو ته یې هم د څکولو سلا نه ورکوم.

پوښتنه: ستاسو کوم ډول خواړه خوښیږي ؟

ځواب: ټول هغه څه ، چې له شیدو سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: له مېوو څخه مو کوم څيز خوښيږي ؟

ځواب: مڼه.

پوښتنه: تاسو ډېر دوښمنان لرئ ؟

ځواب: زه يې نه تعقيبوم ، خو فکر کوم ، چې ډېر نه دي.

پوښتنه: ستاسو امنيتي خدمات خو وايي ، چې ستاسو د له منځه وړلو هڅې تل کيږي. زه خبر يم ، د ساري په توګه يوازې نجيب الله ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد په مرسته واک وځواک ته رسېدلی وو ، ستاسو د له منځه وړلو لپاره يو ميليون ډالر لګولي ول...

ځواب: نجيب الله وژل شوی دی.

پوښتنه: دی طالبانو سولی کړ. تاسو د خپل سر دوښمن د مړينې په اړه څه اند او چلند لرئ ؟

ځواب: هو ، موږ پخپل منځ کې دوښمنان وو ، خو کله چې حالات بدل شول ، شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل ، زموږ تر منځ اړيکي نرم شول. د طالبانو له خوا د کابل تر نيولو لږ مخکې نجيب الله د ملګرو ملتو په استازيتابه کې پټ شو . موږ نه غوښتل چې ده ته زيان ورسيږي. له ښاره تر وتلو لږ مخکې ما ده ته ځرې ورولېږه ، او وړانديز مې ورته وکړ ، چې له موږ سره يو ځای شي. له موږ سره دې ووزي او هلته يې ټولې څلور خواوې پر مخ پرانيستې وې ، کولای يې شوای ، چې هند ته ، خپلې مېرمنې او خپلوانو ته تللی وای...خو ده ونه منله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې لپاره به يې کوم دليل درلود ؟نجيب الله پر تاسو باور نه کاوه ؟

ځواب: د دې لپاره داسې کوم بنسټ نه وو. داسې وخت راغلی، چې موږ ورسره د خوراکتوکيو مرسته کړې ... او همدا ځل يې هم له ما څخه، زما د وړانديز په خاطر منته وکړه. ده له موږ څخه يوه هيله وکړه، هغه دا چې دوه کسه ساتندويان دې ورسره پاتې شي. ده وويل، چې دی د ملګرو ملتو سازمان مېلمه دی او کوم ګواښ ده ته شتون نه لري، خو په هر حال، بيا هم پرېږده چې زما خلک ورسره وي. هغه کسان چې ورسره پاتې شوي ول، هغوی يې هم وروسته ووژل ...نجيب الله په دې هيله وو ، چې دی پښتون دی، طالبان هم پښتانه دي، ياني خپل خلک دي او د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد په مرسته پخواني واک و ځواک ته رسېدلي واکمن باندې به غرض نه کوي. سربېره پر دې، داسې ويل کېدل، چې نجيب الله داسې پلان درلود ، چې د طالبانو په مرسته په هېواد کې بيا واک وځواک ته ورسيږي او د افغانستان ولسمشر شي. [...]

پوښتنه: ښاغليه مسعوده، تاسو پخپله کوم مهال خلک وژلي ؟

ځواب: ما د ډزو پر پرتله بولندويي ډېره کړې، خو ډېر داسې پېښ شوي، چې ډزونه به مې هم کول.

پوښتنه: کوم مهال داسې پېښ شوي، چې د شوروي يرغملو د چندمارۍ امر مو ورکړی وي ؟

ځواب: ما هيڅ يو يرغمل نه دی وژلی، نه مې يې امر ورکړی او نه مې هم پخپله په ګولۍ وژلی. نه کوم روسی او نه هم ناروسی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نن ورځ هم تاسو د طالبانو د يرغملو په وړاندې، چې ډېر پاکستاني افسران هم پکې دي، همدغسې د بشردوستۍ سلوک کوئ؟

ځواب: که پاکستانيان ول او که طالبان، هيڅ يو يرغمل يې زموږ له خوا نه دی وژل شوی. په دې اړه تاسو کولای شئ د طالبانو د غورځنګ له مشرانو هم وپوښتئ. د دوی ځينې مشران هم يرغمل دي. [...]

يادونه: له مسعود سره د دغې مرکې ټلويزيوني بڼه به د سيپټمبر پر ۱۴ د «ار. ټي. ار» ټلويزيوني چينل له لارې د «ساوېرشېننه سيکرېتنه» په خپرونه کې وښودل شي.

ميخايل سېرديوکوف

د ۳۴۵ شمېرې پاراشوټي-ديسانت غونډ اوبپانه. (۳)

د روسيې او تاجکستان پوځي همکاري

[...] **۵/۴/۱۹۹۹**، د روسيې د دفاع وزير «سېرګېيف» په تاجکستان کې د روسيې د پوځي اډې د جوړولو په تړاو خبرو اترو لپاره دغه هېواد ته ورسېد.

۷/۴/۱۹۹۹، د دفاع وزير «سېرګېيف» په دوشنبه کې د افغان طالبانو په مخامختيا کې ولاړې ټلوالې له يو مشر احمد شاه مسعود سره وکتل. مسعود هيله ښرګنده کړه چې روسيه به «په افغانستان کې په مخامختيا کې ولاړو لوريو باندې مثبت او سوله ييز اغېز وښندي او په عشق اباد کې به د طالبانو او شمالي ټلوالې ترمنځ د خبرو اترو د دويم پړاو په برې سره ترسره کېدو کې مرسته وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" سېرګېيف " دوشنبې ته د درې ورځني سفر په ترځ کې د تاجکستان او روسيې ترمنځ د پوځي - تخنيکي همکارۍ په اړه يو هوکړه ليک هم لاسليک کړ [...] .

د نړيوال ټولنيز فوند «تخليقي ازمايښتي مرکز» د «ښنتر کورګيانيانه» خپرونه، ۱۹۹۹ ز کال، ۵ ګڼه. (۴)

افغانستان يو ځل بيا په اور کې

له يو کلنې چوپتيا وروسته د جنرال مسعود او طالب ځواکونو تر منځ د جګړې پېيزو عملياتو اور له نوي زور سره بل شو .

پوره يو کال موړ ته له افغان پوځي او جګړه ييز ډګره کوم اند ښمن خبرونه رارسېدل. د پروسږ کال په اګست او سيپټمبر کې د طالبانو غورځنګ له پوځي برياوو وروسته ، په افغانستان کې لنډمهاله چوپتيا رامنځته شوه. هغه مهال ، يو کال مخکې ، طالبانو د افغانستان شمال ته ځانونه وايستل ، هغې سيمې ته ، چې ډېره موده د طالب ضد شمالي ټلوالې تر لاس لاندې وه. د ۱۹۹۸ زېږدي کال په اګست کې افغان اوزبکان د طالبانو لوري ته وروا وښتل. دوی خپلې مورچلې تسليم کړې ، جبهه يې پرانيسته او طالبانو ته يې دا شونتيا ورکړه ، چې د احمد شاه مسعود د جبهې شاته ځانونه وباسي. طالبانو په هماغه اګست - سيپټمبر کې يو بل طالب ضد وسله وال جوړښت ، يانې شعيه هزاره وو ته ، چې د تهران له ملاتړ څخه برخه من ول ، هم ماته ورکړه . دا د طالب ضد جبهې ماته وه او د طالبانو غورځنګ د ايډيې نږدې بشپړ بری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۸ ز کال د طالبانو په مخ کې یو ازې یو پوځي ځواک پاتې شو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې. د شوروي تېري پر مهال ، د شوروي اتحاد پرضد د افغانستان په لس کلنه جګړه کې مسعود د افغان مجاهدینو یو له ډېرو ماهرو او تکړه ډګري بولندویانو څخه وو. او سمهال د افغانستان په خاوره کې احمد شاه مسعود د روسیې او منځنۍ اسیا د ځینو هېوادو یوازینی متحد دی. تر هغو چې دی په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پر ضد مبارزې ته دوام ورکوي ، کېدای شي وویل شي ، چې روسیه به د منځنۍ اسیا پر ټوله سیمه خپل اغېز وساتي. که چیرې مسعود د طالبانو په وړاندې ماته وخوري او طالبان پر ټول افغانستان خپل کنټرول ټینګ کړي ، په دې حالت کې به د روسیې اغېز یوازې پر یوه تاجکستان محدود شي.

وروسته له هغه ، کله چې د روان کال په پسرلي کې اوزبکستان د ډله ییز امنیت د تړون له سازمان څخه ووت ، څرګنده شوه ، چې په منځنۍ اسیا کې د روسیې د شتون شرایط پېچلي شول. په تاجکستان کې د روسیې پیاوړی پوځي ځواک په هغو مواصلاتي لارو پورې اړه لري ، چې د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېرې شوې دي. د ۱۹۹۸ ز کال په سیپټمبر کې د " اوش " پېښې په پایله کې په ښکاره وښودل شوه ، چې په تاجکستان او ټوله منځنۍ اسیا کې د روسیې شتون د بیشکېک او تاشکند په سیاست پورې اړه لري. هغه مهال قرغزي ځانګړیو خدماتو د " اوش " ښار د وسپنې لارې په تمځي کې د رېل ګاډو یو داسې کتار ونیو ، چې پوځي پېټې پکې بار ول. د رېل ګاډو دغه کتار د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېر شوی وو. د قرغزستان ځانګړیو خدماتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویلي ، چې په ربړ ګاډیو کې دغه پوځي بارونه د احمد شاه مسعود لپاره ول او هغه ته ورلېږل کېدل.

ستونزمنه ده باور وشي ، چې زموږ د قرغزي ورونو دې ناڅاپه یوازې همدا اوس دې مسلې ته پام شوی وي ، چې د افغانستان شمال ته د وسلې او مهماتو ورلېږدول له کومو لارو سرته رسیږي. داسې مالومیږي ، چې د وسلې د لېږدولو دغې لارې تل شتون درلود . وروسته له هغه ، کله چې د ۱۹۹۸ ز کال په اګست کې د تاشکند په ښکاره اغماض سره ، د افغانستان اوزبکانو یو ځل بیا د جبهې کرښه بدله کړه او د طالبانو غورځنګ ته ورواوښتل ، افغانستان ته د افغان - اوزبک په پوله کې د حیرتانو له لارې د پوځي بارونو رسول ناشونی شو . نو د دې کار لپاره بله یوازینۍ لاره د " اوش " ښار له لارې ، د تاجکستان له خاورې او د پامیر له لارې ، وړاندې د بلخ ولایت او د افغانستان شمال ته تللې ده . د افغانستان شمالي سیمه د احمد شاه مسعود تر کنټرول لاندې وه.

د احمد شاه مسعود وسله وال جوړښتونه په اصل کې یوازینی ځواک دی ، چې کولای شي په سیمه کې د روسیې او ایران له ګټو دفاع وکړي. په افغانستان کې د دغه ځواک د شتون په خاطر ، دغه ځواک چې کولای شي د طالبانو پرضد ودریږي ، مسکو او تهران پر ۱۹۹۷ زېږدي کال تاجکي سیال لوري دې ته راواړول چې په خپل منځ کې سره پوخلا شي. د تاجکي اپوزیسیون لپاره د ایران اوتوریته پرېکنده او مهمه واقع شوه ، په داسې حال کې چې مسکو ولسمشر رحمانوف دې ته اړایست ، چې له اپوزیسیون سره روغې جوړې ته حاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تاجکستان کې د کورنۍ جګړې د پای ته رسولو موخه دا وه ، چې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د جبهې شاتنۍ برخه ډاډمنه شي.

د ۱۹۹۹ ز کال تود اګست:

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې د افغانستان په شمال کې پوځي - ستراتېجيکي وضعه رچنده وه او په يو حال نه وه. په تېر کال کې طالبانو ونه شو کولای ، چې مسعود د تاجکستان له پولې رابېل کړي او لويې مواصلاتي کرښې بندې کړي. سربېره پر دې ، د طالبانو د اګست مياشتې د تعرض په تاوده حالت کې ، مسعود کابل ته نږدې د جلال اباد ښار په سيمه کې خپلې مورچلې ټينګې ساتلې وې. د ۱۹۹۸ ز کال په پای کې ، د يوبل پر ضد ولاړو ځواکونو پوځي - ستراتېجيکي انځور عجيب ښکارېده. مسعود د پخوا په څېر د افغانستان پلازمېنې کابل ته ګواښېده. طالبانو همهال هڅه کوله ، چې د شمال له لوري ، د افغان - شوروي پخوانۍ پولې په اوږدو کې د مسعود اردو په ستراتېجيکي ډول کلابند کړي.

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې وضعې کوم ځانګړي بدلونونه ونه موندل. د جولای په مياشت کې د مخالفو لوريو تر منځ د ۲ + ۲ ډلې په اډانه کې خبرې اترې پيل شوې. دا ډله پر ۱۹۹۸ ز کال جوړه شوه ، چې له افغانستان سره همپوله شپږ هېوادونه ، همدا راز روسيه او د امريکا متحده ايالات پکې شامل دي. خبرې اترې په تاشکند کې ترسره شوې ، خو د اګست په پيل کې طالبانو ناڅاپه کابل ته نږدې د مسعود پر درېځونو تعرض پيل کړ او له پلازمېنې شمال لور ته په شل کيلومترۍ کې يې د بګرام هوايي اډه ورڅخه ونيوله. د نور وړاندې تګ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعرض په بهیر کې طالبان د پنجشېر درې ، یانې د مسعود تر لاس لاندې سیمې د زړه خولې ته نږدې شول. د طالبانو په مخ کې ستونزمنه دنده پرته وه ، چې هغه له پنجشېر څخه د مسعود شړل وو.

تر هغو پورې چې طالبانو هڅې کولې ، پنجشېر ته ننوزي ، مسعود په لغمان ولایت کې پر طالبانو ځوابیه ګوزار وکړ. هلته د مسعود ډلو وکولای شول ، چې د پاکستان او افغانستان تر منځ یوازینۍ لویه لاره بنده کړي. له دې وروسته داسې خبرونه راپیدا شول ، چې د مسعود ډلو د کابل په لور تعرضي ضد تعرض پیل کړی او د بګرام پوځي هوایي اډې په سیمه کې سخته جګړه روانه ده.

په افغانستان کې جګړه دا څووم ځل دی چې مخالفتي (اپوزیسیوني) ځانګړنه خپلوي. د لوریو پوځي شونتیاوې ان د ۱۹۹۸ ز کال په پرتله کمې شوې دي. په تېره بیا دا حالت په طالبانو کې ، چې د افغانستان د خاورې په سلو کې نوي (۹۰) برخې تر خپل کنترول لاندې لري ، ښه لیدل کېږي. [...] د طالبانو غورځنګ کارنده وسله والو ډلو شمېر له ۲۵ تر ۳۰ زرو زیات نه دی او د پخوا په څېر د پاکستان له دریځ سره تړاو لري. اړینه ده وویل شي ، چې د طالبانو غورځنګ ټولې پخوانۍ پوځي شونتیاوې او د هغوی پیاوړتیا ، ان له ۱۹۹۴ ز کاله راهیسې له پاکستان ، د دغه هېواد له اردو او پوځي څارګرۍ سره تړاو لري.

دا پوښتنه ، چې په افغانستان کې د جګړې دوام د چا په ګټه دی ، او د هغې پای ته رسول د چا په ګټه ، تر اوسه بې ځوابه پاتې ده. په دغه هېواد کې جګړه د یو مهم جیوپولیتیک فاکټور په توګه پاتې کېږي ، له هغه شمېر نه د شوروي اتحاد له ړنګېدو وروسته د منځنۍ اسیا د دولتونو لپاره هم. د قزاقستان لپاره هم دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې توپيره نه ده ، چې په دغه سيمه کې به راتلونکې پېښې په کوم لوري وده مومي ، او د سيمې د امنيت مسلې به کوم ځواکونه ټاکي. [...]

سلطان حکيم بېکوف

الما اتا

د «کانتينېنټ» مجله، د ۱۹۹۹ ز کال د سيپټمبر مياشت، ۴ (۵) گڼه. (۵)

مسعود د روسيې پر پلوۍ جنگېږي

پرون د طالب ضد شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د طالبانو هغه وړانديز رد کړ ، چې له شمالي ټلوالې سره يې د پوخلاينې او د " چېچنيا له ورور ولس " سره يې د مرستې په خاطر کړی وو. په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون پر مهال د شوروي پوځونو يو له ډېرو ځلانده دوښمنانو څخه نن ورځ په افغانستان کې د روسيې يوازينی ملاتړ کوونکی دی.

د روغې جوړې په اړه هغه وړانديز چې د طالبانو غورځنگ احمد شاه مسعود ته کړی ، د دې هڅې لپاره دومره نه دی شوی ، چې له " چېچنې ورونو " سره مرسته وکړي ، بلکې په اصل کې يې موخه د افغانستان په دننه کې وضعه ده. خبره دا ده چې مسعود د افغانستان په منځ کې د پنجشېر ستونزمن لارې دره نيولې ده . دغه دره کابل ته نږدې او کولای شي ، چې له سويل نه د شمال په لور د طالبانو د وړاندې تگ مخه ونيسي ؛ همدارنگه کولای شي ، چې د نښه يې توکيو ، وسلې مخه هم ونيسي او د همگتې هېوادو په لور يې د لېږد مخنيوی وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رارسېدونکي ژمي په شرايطو کې د مسعود د ځواکونو پر وړاندې د پراخو او لويو عملياتو سرته رسول ناشوني کيږي او په غرونو کې د تېرېدو راتېرېدو لارې هم کميږي. سربېره پر دې ، پوخلاينې به طالبانو ته دا شونتيا ورکړې واى ، چې چارې داسې سمې کړي ، چې په هېواد کې تېليزه ملي روغه جوړه راشي. دې کار به له طالبانو سره دا مرسته کړې واى ، چې له لوېديځ سره خپل ساړه اړېکي تاوده کړي او د دوى رژيم په نړيوال کچ په رسميت وپېژندل شي.

خو احمد شاه مسعود يو ځل بيا طالبانو ته د راپرزولو پښه کېښوده. د طالبانو د مشر ملا محمد عمر وړانديز ته د مسعود له خوا ورکړ شوى ځواب پرون په لندن کې خپور شوى دى. د پنجشېر د زمري په اند " په افغانستان کې خپلې ستونزې هم ډېرې دي ، اړينه ده چې هغه هوارې شي ، چېچنيا ته وزګار نه يو. " [...]

په دې ډول د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد پخوانى سرسخت دوښمن ، چې په زرګونو شوروي سرتېري يې په پنجشېر کې وژلي ، داسې وينا کړې ، لکه د روسيې د ستراتېجيکي متحد په توګه. مسکو په دې رښتيا ينه باندې لا پخوا خبر دى او تل په پټه له مسعود سره پوځي مرستې کوي ، د دې لپاره چې وکولاى شي له طالبانو سره مخامختيا او پر وړاندې يې مقاومت وکړي. پخواني شوروي پوځي بولندويان د افغاني جګړې کلونه يادوي او د مسعود په ستاينه نه ستړي کيږي.

واسيلي ميخايلوف

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، ۱۹۹۹ / ۱۱ / ۱۱، ۲۰۸ (۱۸۵۲) ګڼه. (۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو مات کړي اردو ته تاجکستان کاغوشونه جوړوي

«مورږ دومره ډېره موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې چې اوس مو زړه پر سوځي چې يوازې يې پرېږدو»

د طالبانو له خوا د تخار ولايت د منځی تالقانو او د شمالي ټلوالې د مهم بولنتون د نيولو خبر پرون د روسيې فدراسيون د بهرنيو چارو وزارت ، د روسيې د دفاع وزير " يگر سېرگېيف " او په تاجکستان کې د روسيې د کډوالو ادارې د سرچينو له خوا پوخ شوی دی . خو اړينه ده وويل شي ، چې دغو ټولو موسسو ډاډ څرگند کړی ، چې دا د شمالي ټلوالې لنډمهاله ناکامي ده. همدا راز په تاجکستان کې د احمد شاه مسعود ماته خوړلي اردو ته وخته کاغوشونه جوړ شوي دي.

طالبانو د تالقانو پر نيولو بسنه نه ده کړې. تعرض په گاونډي بدخشان ولايت کې ادامه لري. د تالقانو شمال ختيځ لورته ، د کشم ښار ته نږدې سخته جگړه روانه ده. طالبانو ويلي ، چې دوی د فرخار ښار او کاپيسا ولايت يوه برخه نيولې ده. سربېره پر دې ويل کيږي ، چې طالبان مخ پر وړاندې تللي ، د خواجه غار له ښاره ، چې د تاجکستان پولې ته نږدې دی ، تېر شوي دي. په دې وړاندې تگ سره طالبانو هغه لويه لار بنده کړې ، چې پر هغې باندې د شمالي ټلوالې ځواکونه سمباليدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د طالبانو لپاره د پنجشېر درې ته ، چې د مسعود د ځواکونو لوی تکیه ځای دی ، سیده لار پرانیستل شوې. د طالبانو مشر ملا محمد عمر ویلي ، چې " پر راتلونکي لنډ مهال به موږ شمالي ټلواله په بشپړه توگه ماته کړو ، وروسته به د نورو چاره هم وکړو. "

له نورو څخه يې موخه د تاجکستان پر پوله د روسيې پوله وال (سرحدي ، پوله ساتی) پوځ دی. په دغه پوځ کې د مسکو ، پنج ، قلعه خوم ، خروگ ، او مرغاب سرحدي پوځي ټولگي او د دوشنبې د هوايي ډگر پوځي ټولگی شامل دی. اوسمهال په مسکو کې په دې اړه فکر کوي او دا موضوع هواروي ، چې د طالبانو له ډاره د مسعود تښتېدلي سرتېري تاجکستان ته راپرېږدي او که نه. په دوشنبه کې یوه جگپوړي روسي افسر داسې څرگنده کړه ، چې : " موږ دومره اوږده موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې ، چې اوس مو زړه پر سوځي چې یوازې یې پرېږدو. "

تاجک پوځیانو دا مسله وخته هواره کړې : که چیرې د افغانستان له لوري د طالبانو له خوا د شمالي ټلوالې ځواکونه په تنگ شي او بله هیڅ چاره ونه لري ، نو د مسعود د وسله والو ډلو لپاره په شور آباد او فرخار کې وخته پنډغالي (کمپونه) چمتو شوي دي. لکه څنگه چې د ورځپاڼې خبریال " تویوردي زناک " ته د تاجکستان د دولتي پولې د ساتنې د درستیزوالۍ په کومېټه کې خبر ورکړ شو ، دا مسله ان لا د ۱۹۹۷ ز کال د مارچ په میاشت کې هغه مهال حل شوې وه ، کله چې مسعود په کولاب کې هممهال د تاجکستان د اپوزیسیون د اتحاد له ډگري بولندویانو او د حکومتي اردو له استازو سره خبرې اترې کولې. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف او د تاجکستان اپوزیسیوني اتحاد هغه مهال پخپل منځ کې په جګړه کې ول ، خو دواړو لوریو د مسعود ملاتړ کاوه . هغه مهال د سید شاه شامولوف افسرانو د مسعود ساتنه کوله. خو نن ورځ دی برید جنرال دی ، د سرحدي لوا بولندوی دی او هم ده ته دا دنده ورکړ شوې ، چې د احمد شاه مسعود شاته راتلونکې (عقب نشیني کوونکې) وسله والې ډلې له پولې تر شورآباده بدرګه کړي.

ان لا تېره اوونۍ د شمالي ټلوالې مشر ته دا خبر ورکړ شوی وو ، چې چمتو دي د شمالي ټلوالې پوځونه ومني ، هغه مهال ، کله چې په دوشنبه کې ، تالقانو ته نږدې د جګړه ییزو عملیاتو د بهیر په اړه خبرې کېدې. مسعود هغه مهال تاجکي مشرتابه ته دا ډاډ ورکړ ، چې تر پایه به وجنګیږي. ښکاره خبره ده ، چې ده د طالبانو د یوبل مخالف جنرال رشید دوستم په مرسته باندې هم حساب کاوه . دوستم د منځنۍ اسیا پر هېوادو وګرزېد او ژمنه یې وکړه ، چې که چیرې ده ته پیسې ورکړل شي نو دی به له احمد شاه مسعود سره مرسته وکړي. خو ده ته پیسې ور نه کړل شوې. په منځنۍ اسیا کې دا پېښه د ټولو ښه په یاد ده ، چې دوه کاله مخکې دوستم په ډېرې وارخطایي سره خپل سرتېري په مزارشریف کې پرې ښودل او په اوزبکۍ الوتکه کې تاشکند ته وتښتېد . کله چې د تېښتې کوونکي الوتکه په تاشکند کې کېناسته ، نو له ده سره چا خبرې هم نه کولې ، پټه خوله یې په بله الوتکه کې سپور کړ او تورکیې ته یې واستاوه.

یوري چېرنوګایف ، دوشنبه

د "کومېرسانت" ورځپاڼه ، ۲۰۰۰ / ۹ / ۸ ، (۲۰۵۲) ۱۲۷ ګڼه. (۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغاني ناروغۍ د نښو له منځه تګ

روسي پوځيان د کابل پر لور لاره غځوي

مسکو د افغانستان په تړاو له اوږده بې توپيره چلنده وروسته ، ياني د افغانستان په خاوره کې د شوروي پوځونو له لس کلن شتونه وروسته ، بيا داسې اړمونو ته لاس اچوي ، چې د کابل پر سياست د کارنده اغېز شونتيا ورکولای شي . د طالب پلويانو کړنې نه يوازې کرېملين ته ، بلکې د همګتې هېوادو ټولنې د منځنۍ اسيا ملګرو هېوادو ته يې هم ګواښ ورښيي . د دغې ستونزې د هواري په وړاندې يوازې سوچه ديپلوماتيک چلندونه کم اغېزه ول : په داسې حال کې چې نن طالبان نږدې ټول افغانستان تر خپلې څارنې لاندې لري ، له طالب واکمنۍ سره اړېکي ډېر پرېښودل شوي او بې پامه ځنډول شوي دي . لکه څنګه چې څرګنديږي ، داسې پرېکړه شوې ، چې د اړېکو له مخکينۍ مخنېلګې سره سم ، په دوه اړخيزو اړېکو کې پر روسي پوځيانو حساب وشي .

پرون په هغه هيجان راپاروونکې ليدنه کتنه کې ، چې د روسيې د دفاع وزير " ايګر سېرګېېف " او د طالب ضد ټلوالې له مشرانو څخه له يوه مشر احمد شاه مسعود سره وشوه ، د افغانستان په شمال کې د وضعې ، د طالبانو له غورځنګ څخه د راپيداشوي ، راپيداکېدونکي ګواښ او د دغه ګواښ پرضد د کارندتياوو په اړه خبرې وشوې . دغې ليدنې کتنې نارسمي ځانګړنه درلوده او د خبرو اترو منځپانګه يې هم ډېره پټه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا پوره څرګنده ده ، چې په لیدنه کتنه کې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ په اړه خبرې کېدې . د مسعود وسله والې ډلې اوسمهال په هېواد کې یوازینۍ کارنده اپوزیسیوني ډله ده . په دې وروستیو کې دا ښه په ډاګه شوې ، چې دغه وسله واله ډله کمزورې شوې او مادي - مالي مرستې ته اړتیا لري . اړینه ده په پوره ډاډ سره وویل شي ، چې د مخکښ افغان اپوزیسیوني مشر او د روسیې د لومړۍ درجې جګپوړي پوځي چارواکي ترمنځ پر دې مسلو مفصلې خبرې وشوې او تر ژورې څېړنې لاندې ونیول شوې . نور نو راتلونکې پرېکړې د کرېملین پر غاړه دي .

په لیدنه کتنه کې احمد شاه مسعود ته د مرستې لېږدولو لاره هم وټاکل شوه . مالومیږي ، چې دا لاره به د ایران له خاورې تېره شي . مارشال " سېرګېیف " د ایران د بهرنیو چارو له وزیر سره هم پټه لیدنه کتنه درلوده .

د دې پر پرتله چې د طالبانو تېري کوونکو هڅو ته د همګنو هېوادو پر پوله ځواب ورکړ شي ، د روسیې لپاره دا کار ګټور دی ، چې کړکېچ او ترېنګلتیا د افغانستان په دننه کې وساتل شي . په دې ډول د طالبانو جګړه ییزه کارندتیا په هېواد کې دننه سره غوټه کیږي . لکه څنګه چې د روسیې د دفاع وزیر د [تاجکستان په پلازمېنه . ژ] دوشنبه کې څرګنده کړه : " له نړیوالو ترهګرو سره له یوازیني اسلامي مرکزه ، چې په کندهار کې دی ، مالي مرسته کیږي . " د ده پر ګروهه ، اسلامي افراط غوښتونکي هڅه کوي ، چې د منځنۍ اسیا نقشه بدله کړي . د دوی مشران ، په تېره بیا اسامه بن لادن د نړۍ ټول مسلمانان دې ته رابولي ، چې د ده تر رپې لاندې سره راټول شي . یوازې په روان کال کې ، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځنۍ اسیا کې د نړیوالو ترهګرو د پټو کارندتیاوو لپاره ، د اسلامي منځۍ له خوا له ۲۰۰ څخه تر ۷۰۰ میلونو ډالرو پورې پیسې بېلې شوې دي . مارشال " سېرګېېف " همدا راز په چېچنیا کې د دغو ترهګرو د کارندتیاوو او بېلتون پالو د عملیاتو د فاکتونو یادونه وکړه . [...]

وادیم سولویوف

د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۰ / ۱۰ / ۲۷ نېټې ګڼه. (۸)

د مارشال پلان

یګر سېرګیېف د لوی مجاهد ملاتړ کوي

افغان طالبي غورځنګ داسې اعلامیه خپره کړې ، چې د " پر روسیه باندې به وقایوي ګوزار وکړي " مانا لري . د کابل رسمي استازي عبدالحی مطمن پرون له روسیې څخه غوښتنه وکړه ، چې " د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنې لاس په سر شي . " " ملا مطمن وویل ، چې په برعکس حالت کې به یې پایلې د روسیې لپاره ډېرې جدي وي . موږ کولای شو د روسیې لپاره ډېرې ستونزې راپیدا کړو او ډېر زیان ورواړوو . "

د طالبانو له لوري دومره کوټلی غبرګون د هغې لیدنې کتنې په تړاو شوی ، چې په دوشنبه کې د روسیې د دفاع وزیر " یګر سېرګیېف " او د افغانستان د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر احمد شاه مسعود ترمنځ شوې ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «سېرګېيف» لومړنی جګپوړی روسی پوځي دی ، چې پخپله له مسعود سره يې ليدنې کتنې ته زړه کړی دی. [...]

دغه ليدنه کتنه ورمه ورځ په دوشنبه کې د همګتې هېوادو د دفاع وزيرانو د شورا غونډې تر پيل مخکې ترسره شوه . د همګتې هېوادو د دفاع وزيرانو د شورا د غونډې يوه بنسټيزه سکالو ، د تاجکستان پولو ته د افغان طالبانو د رانږدې کېدو په تړاو د متحدينو د پوځي ځواکونو همغږي کول وو . پوځيان په پراخه پيمانه خبرې کوي او وايي ، چې " د همګتې هېوادو سويلي پولې دې کلکې شي . " خو د همګتو هېوادو دوه غړي هېوادونه اوزبکستان او تورکمنستان ، چې د افغانستان له لوري يې پولې دا ډېر وخت کيږي چې د طالبانو له خوا تر څارنې لاندې دي ، دا نه ګڼي ، چې سويلي پولې د خپلو ځواکونو په واسطه کلکې کړي. عشق اباد او تاشکند (يو يې مخکې بل يې په دې وروستيو کې) دې پايلې ته رسېدلي ، چې له سويلي لوري د خپل ځان امنيت سمبالول يوازې له يوې لارې کېدای شي ، چې هغه د هر ډول افغان پوځي ډلو له اختلافونو څخه لاس اخيستل دي.

په دوشنبه کې د مارشال " سېرګېيف " او مسعود ليدنه کتنه هماغومره هيجان راپاروونکې پېښه ده ، لکه څومره چې قانونمنده ده . افغان ډګري بولندوی په داسې حال کې چې اوس هم په سرسري ډول د برهان الدين رباني په حکومت کې د دفاع وزير ګڼل کيږي ، په افغانستان کې رښتونی واک څه د پاسه څلور کاله پخوا له لاسه ورکړی دی. دی د روسيې د دفاع له وزير سره د خپل هېواد له پولو بهر ، په تاجکستان کې ليدنه کتنه کوي . د تاجکستان جمهوريت هممهال له

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوې خوا د روسيې لپاره يو پوځي تکيه ځای دی او له بلې خوا په افغانستان کې د شمالي ټلوالې ، چې مسعود او رباني يې مشري کوي ، لپاره د جبهې شاته تکيه کوونکې اډه ده. شمالي ټلواله په داسې حال کې چې د طالبانو د واکمنۍ د پراختيا پر وړاندې جنګيږي ، د همدغه تاجکستان له لارې پوځي ، مادي - تخنيکي مرستې په لومړي ګام کې له ايران او روسيې څخه تر لاسه کوي.

د ايران - تاجکستان - روسيې دغه مثلث پرون په څرګند ډول په دوشنبه کې جوړ شو : روسي مارشال له مسعود سره له خبرو وروسته ، د ايران د بهرنيو چارو له وزير کمال خرازي سره هم وکتل. دی په تاجک پلازمېنه کې د همګټو هېوادو د دفاع وزيرانو د غونډې پر ورځ په تصادفي ډول نه وو راپيدا شوی. د " ورېميه نووستی " ورځپاڼې د مالوماتو پر بنسټ ، تهران مخکې له مخکې له مسکو څخه د دغې ليدنې کتنې هيله کړې وه.

له " يګر سېرګېيف " سره د خبرو پر مهال ښاغلي خرازي څرګنده کړه ، چې " مسکو او تهران پخپل منځ کې ډېر ښه اړيکي لري. " او د تاجکستان د کورنيو ستونزو په هواري کې د دوی ګډه تجربه " چې دوی پکې پرېکنده رول لوبولی " ، کېدای شي د افغاني ستونزې د هواري لپاره هم وکارول شي. د ښاغلي خرازي په وينا ، تهران په افغانستان کې د ايتلافي حکومت جوړېدو لپاره د دې پلوی دی ، چې د طالبانو او شمالي ټلوالې تر منځ خبرې اترې وشي.

د روسيې د دفاع وزير له ايراني وزير او افغان مجاهد سره د خپلو خبرو د سکالو په اړه هيڅ ويل ونه کړل. دی دې ته اړوت ، چې د روسيې د پوځي الوتکې د رالوېدو له کبله په بېړه ګورجيستان ته الوتنه وکړي. په دوشنبه کې هغو افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديپلوماتانو ، چې د رباني د تش په نامه حکومت استازي کوي ، يوازې دومره وويل ، چې د «سېرگېېف» او مسعود په ليدنه کتنه کې په افغانستان کې د «سولې پروسې» په اړه خبرې وشوې. پر ځای ده وويل شي چې درې ورځې مخکې مسعوديانو د سولې د پروسې بيا پيلول رد کړل او دغه وړانديز يې رښتونی ونه باله. يوه اوونۍ مخکې په مسکو کې افغان سفير چې د شمالي ټلوالې استازي کوي، د روسيې د بانديڼيو چارو وزارت ته ډاډ ورکړ چې «نيت لري د طالبانو د تېري کوونکيو هڅو پر وړاندې کلک ودرېږي.» مسکو په ځواب کې ورته څرگنده کړه چې «په راتلونکې کې به هم د قانوني او د ملگرو ملتو له خوا د منل شوي حکومت سياسي، بشري او نور ملاتړ ته دوام ورکړېږي.»

د طالبانو له لوري سخت روسي ضد ديمارش ښکاره خبره ده له دې لامله څرگند شوی، چې د روسي مارشال د دوشنبې په سلا مشورو کې دوی په سيده ډول دا ليدلي چې مسکو چمتو دی د دوی د مخالفينو هماغه «نور» (که هر څه په خپل نامه سره ياد کړو پوځي) ملاتړ وکړي. په واقعيت کې که وويل شي، جنرالان د څه په اړه خبرې کوي، ښکاره خبره ده چې د پوځي ملاتړ په اړه. د سوله ييزو هلو ځلو په اړه مامولن سياستوال او ديپلوماتان خبرې اترې پر مخ بيايي. [...]

ارکادي دوبنوف

د ۲۰۰۰ زکال د اکتوبر ۲۷، د «ورېميه نووستی» ورځپاڼې **۱۵۲** گڼه. (۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه مسعود متحدين راټولوي

مسعود تر تهرانه ورسېد

د افغانستان د شمالي ټلوالې پوځي مشر مسعود پرون ټوله ورځ په تهران کې تېره کړه . هلته د ایران پوځ او ځانګړیو خدماتو جګپوړیو استازیو له ده سره لیدني کتنې وکړې. د " وربمیه نووستی " ورځپاڼې د هغو مالوماتو پر بنسټ ، چې د ایراني خبري سرچینو څخه یې تر لاسه کړي ، د افغاني شمالي ټلوالې مشر ، د نوامبر د لومړۍ نېټې پر ماښام تهران ته رسېدلی دی.

مسعود تر اوسه هیڅ مهال تهران ته نه وو تللی ، خو ایران ته دا د ده دویم سفر دی ، البته وروسته له هغه ، کله چې نږدې دوې میاشتې مخکې د شمالي ټلوالې پوځونه اړوتل ، چې تاجک پولې ته نږدې د تالقانو ستراتېجیکي ښار طالبانو ته تسلیم کړي. د اکتوبر په پیل کې په مشهد کې ایرانیان په دې وتوانېدل ، چې مسعود د هغو افغان ډګري بولندویانو په غونډه کې په ګډون کولو راضي کړي ، چې د طالبانو پر ضد یې جګړې کړې ، او د هغوی له خوا له هېواده شړل شوي دي . دوی ټولو جنرال دوستم ، عبدالمالک ، د افغان شعیه مشرانو نن ورځ په مشهد کې پناه موندلې او هڅه کوي له مسعود سره په ګډه ، د طالبانو پر ضد وسله واله مخامختیا منظمه او همغږې کړي.

دا څرګنده ده ، چې پرون د افغان شمالي ټلوالې له یوه مشر سره خبرې اترې په یوه داسې مجرا کې روانې وې ، چې ایران پکې دا هڅې وښودې ، له شمالي ټلوالې سره پوځي مرسته لا ډېره کړي. دا خبره هم ځانته پام وراړوي ، چې تهران

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د مسعود سفر له هغې ليدنې کتنې څو ورځې وروسته کيږي ، چې په دوشنبه کې يې د روسيې له دفاع وزير مارشال " سېرګېيېف " سره کړې وه . د دوشنبې په هغه ليدنه کتنه کې افغان مجاهد مسعود له مسکوه هيله کړې وه ، چې د طالب ضد جبهې پوځي ملاتړ پياوړی کړي . دا هم مستثنا نه ده ، چې ايران ته د روسيې د امنيت شورا د ريس " سېرګی ايوانوف " د څه موده مخکيني سفر په ترڅ کې هم د مسکو او تهران تر منځ په افغاني لوري کې د ګډو کړنو او همغږۍ هوکړه شوې.

د نوامبر په دويمه نيمايي کې به د مسکو او تهران طالب ضد اتحاد سره ډيلی هم يو ځای شي . هلته به د روسيې - هند کاري ډلې لومړنۍ غونډه جوړه شي ، چې موضوع به يې له ترهګرۍ او مذهبي افراط غوښتنې سره هاند و هڅه او د طالبي ګوانښ خنثا کول وي . [...]

ارکادی دوبنوف

۲۰۰۰ / ۱۱ / ۳ ، د «ورېميه نووستی» ورځپاڼې ۱۲۱ ګڼه . (۱۰)

روسيه ، چين ، طالبان

[...] د ۲۰۰۰ ز کال په مې مياشت کې [د روسيې د ولسمشر مرستندی . ژ] " س . يسترژېمبسکي " څرګنده کړې ، چې روسيه دا شونتياوې نه ردوي او احتمال لري ، چې د طالبانو غورځنګ پر وسله والو ډلو باندې هوايي ګوزارونه وکړي . په مني کې په پاکستاني رسنيو کې داسې خبرونه خپاره شوي ، چې د احمد شاه مسعود په وسله والو ډلو کې روسي سلاکاران شتون لري ، چې د جګړه ييزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملیاتو په سرته رسولو کې پخپله له ده ، او له ډګرې بولندويانو باباجان او الماس سره مرسته کوي. مسعود د اکتوبر پر ۲۵ – ۲۲ په دوشنبه کې د روسيې فدراسيون له دفاع وزير " ي. سېرګيېف " سره کتلي دي. [...]

واسيلېف. پ، د اقتصادي پوهنو ډاکتر، د نړيوالو چارو چارپوه. «د لرې ختيځ مسايل» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال ۳ ګڼه. (۱۱)

د «دويم افغانستان» شبح

د منځنۍ اسيا له هېوادو سره پوځي ملګرتيا حتمي ده ، خو د روسيې لپاره خطر لري

نن مانښام «ولاديمير پوتين» د روسيې د ولسمشر په توګه خپل لومړنی سفر تاشکند ته پيلوي. له تاشکنده وروسته بيا نيت لري ، چې عشق اباد ته هم الوتنه وکړي. په دغه سيمه کې د مسکو د کارندتيا په اړه ان لا د ۱۹۹۹ ز کال د ډيسمبر له ۳۱ نېټې نه مخکې خبرې کېدې. د ۱۹۹۹ ز کال د ډيسمبر ۳۱ نېټه د روسيې لپاره د نوي پېر د پيل ورځ ده . څرګنده شوه ، چې د روسيې نوې کېدونکې مشرې نيت لري ، له خپلو نژدې ګاونډيو سره د اړېکو پر ښه کولو بوخته شي ، چې له هغه شمېر نه په ختيځ کې د منځنۍ اسيا سيمه هم ده . د روسيې فدراسيون د ولسمشر د سرپرست په توګه د ولاديمير پوتين له ګومارل کېدو يوه ورځ مخکې پوتين په يو رسمي سفر اوزبکستان ته وخوځېد . هلته د دغه جمهوريت له لوړ مشرتابه سره د ليدنو کتنو پر مهال د دوه اړخيزې او سيمه ييزې اوږدمهالې ملګرتيا لومړيتوبونه په ګوته شول. په دې اړه چې هم د مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم د تاشکند لپاره په نښه شوي ګامونه تشې اعلامیې نه وې ، هغه فاکټ شاهدي ورکوي ، چې ولادیمیر پوتین پر نوې دنده باندې له پیل کولو لس ورځې وروسته یو ځل بیا اوزبکستان ته ولاړ.

دا ښکاره خبره ده ، چې هم تورکمني او هم اوزبکي مشران له پوتین څخه ، د هغې پوځي مرستې او ملاتړ انتظار لري ، چې د روسیې له لوري یې ورته ژمنه شوې ده . د منځنۍ اسیا د دغو جمهوریتونو لږ سمبال وسله وال ځواکونه ، د رسمي تاشکند او عشق اباد کمزورې سیاسي تګلارې دوی ته دا کابو (چانس) نه ورکوي ، چې سیمه ییز امنیت په خپلو ځواکونو وساتي . د دې پر څنګ اوزبکي او روسي ځانګړې خدمتونه داسې وړاندوینه کوي ، چې کېدای شي د جولای - اګسټ په میاشتو کې پر دغه سیمه داسې ترهګریزې ډلې تېرى وکړي ، چې د افغانستان او پاکستان په پوځي اډو کې روزل شوې دي. د مسکو د پوځي سرچینو د مالوماتو له مخې ، د احمد شاه مسعود له پوځونو سره د فزیکي مرستې او ملاتړ د موضوع په اړه نن ورځ د روسیې مشري له تاشکند او دوشنبې سره نارسمي خبرې اترې پر مخ بیایي . یوه میاشت مخکې هم د اوزبکستان په سرحدي ښار ترمز کې احمد شاه مسعود او عبدالرشید دوستم د روسیې فدراسیون ، اوزبکستان او تاجکستان له استازیو سره وکتل.

نتالیه پولینه، یکاترینه تېسپمنیکووا

د ۲۰۰۱ ز کال د جون ۲۱ ، د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، (۳۰) ۱۰ ګڼه. (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان، ایران او عراق: کورنی حالت، بهرنی سیاست، د بشر حقوق

دا لاسوند په مسکو کې د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو د عالي کميسارۍ له دوتر څخه تر لاسه شوی دی.

هېواد : افغانستان

د لاسوند نوم : افغانستان ، ایران او عراق : کورنی حالت ، بهرنی سیاست ، د بشر حقوق

د لاسوند اوډونکی : کيرپيڼکه. پ. ف. ، د " شنونکې کتنه " د خپرونې ۳ ګڼه ، کييف ، د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو عالي کميساري

د چاپ نېټه : د ۲۰۰۱ ز کال د جون مياشت

اروپا ته د احمد شاه مسعود سفر

اروپا ته د افغاني نښه يي توکيو د لېږدېدو زياتوالي او د اسلامي ترهګرو ، چې سازمانوونکي يې د طالبانو رژيم او اسامه بن لادن دی ، له لوري د ګواښ زياتوالي ، په اروپا کې د طالبانو له مخالفينو سره لېوالتيا زياته کړه. د دغې لېوالتيا د زياتوالي ښکارندوی يوه هغه پېښه وه ، چې د اپرېل په لومړيو کې رامنځته شوه. دا پېښه اروپا ته د شمالي ټلوالي د مشر احمد شاه مسعود سفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو ، چې د اپرېل په لومړيو کې يې فرانسې ته وکړ. مسعود د اروپايي پارلمان د ريسې "نيکول فونتېن" او پرانسي (فرانسي) چارواکيو په بلنه هلته تللی وو.

د دوو اونيو په بهير کې ده له پرانسي سياستوالو سره ليدنې کتنې وکړې. مسعود په ستراسبورگ کې په اروپايي پارلمان کې وينا وکړه ، هلته يې له بېلابېلو اروپايي سياستوالو سره وکتل. لکه څنگه چې رسنيو خبر ورکړی ، ده هاوېر سالانه ، چې د اروپايي ټولنې د بهرني سياست او نړيوالو اړېکو پازوال دی ، د ملگري په توگه وليد او ومانه. مسعود په اروپا کې د شتون پر مهال له دې سر ټکاوه ، چې پاکستان له طالبانو سره پوځي مرستې کوي. مسعود او د ده تر لاس لاندې شمالي ټلواله سياسي او مالي ملاتړ ته اړتيا لري. هغه څه چې د وسلې په اړه بايد وويل شي ، هغه دا چې روسيه ، ايران ، تاجکستان ، هند ده ته وسله ورکوي او يا هم کولای شي ، چې په پوره اندازه وسله ورکړي. (۱۳)

له مسعود سره مرکه

احمد شاه مسعود : تر جگړې وروسته غواړم خپل هېواد په پښو ودروم.

دا د مسعود د ژوند وروستۍ مرکه وه، چې د روسۍ ورځپاڼې «کامسامولسکايا پراودا» له خبريال «ولاديمير وېلېنگورين» سره يې کړې وه.

له مسعود سره موږ د ده په ټاټوبي يانې پنجشېر په دره کې وليدل. [...] پر دره سربېره ، ده د افغانستان شمال ختيځې سيمې ، نږدې د افغانستان د خاورې لس سلنه تر لاس لاندې درلوده. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د جګړې د پای ته رسولو لپاره باید څه وشي ؟

ځواب : زه غواړم په کلکه ووایم ، لکه څنګه چې د افغانستان په جګړه کې پاکستان برخه لري ، نو دا کورنۍ جګړه نه ده . که چیرې نړیواله ټولنه پر پاکستان فشار راوړي ، په افغانستان کې مقاومت پیاوړی شي او له موږ سره پوځي مرسته وشي ، نو کېدای شي ، چې جګړه پای ته ورسیږي.

پوښتنه: ایا تاسو له لوېدیځو کارپوهانو او چارپوهانو سره په دې کې باندې (موافق) یاست ، چې وایي شمالي ټلواله نه شي کولای ، چې ټول افغانستان ازاد کړي ؟ بله دا چې ستاسو اغېز یوازې په هغه سیمه کې محدود دی ، چې ملي لږه کي ، تاجکان او اوزبکان پکې ژوند کوي ؟

ځواب: نه ، باندې (موافق) نه یم. موږ اصلي واک وځواک یو ، د مقاومت جبهه نه یو ، او دفاع کوونکی لوری هم نه یو . د طالبانو پر ضد د هېواد په ټولو ولایتونو کې مبارزه روانه ده ، په پروان ، کندهار ، د افغانستان په ختیځ کې . هیله من یم ، چې په ګډو هلو ځلو سره به موږ وکولای شو ، هېواد ازاد کړو ، یا هم طالبان د خبرو اترو مېز ته په کېناستو اړباسو .

پوښتنه : د طالبانو ملاتړ پاکستان او سعودي عربستان کوي ، ستاسو ملاتړ څوک کوي ؟

ځواب: موږ د افغانستان د اسلامي جمهوریت قانوني حکومت یو . زموږ استازی په ملګرو ملتو سازمان کې دی. موږ ډېرو هېوادو په رسمیت پېژندلي یو ، زموږ سیاسي ملاتړ کوي ، له موږ سره دیپلوماتیک اړېکي لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه : د تاریخي پړیو (مجسمو) له منځه وړل، د ټلویزیون او انټرنېټ بند اعلانول، عیسویان شړل، د طالبانو دا کړنې د اسلام له لیده سم کار دی؟

ځواب: موږ تل د دې ډول وحشت پرضد وو ، هغه وحشت چې له رښتوني اسلام سره هیڅ کوم تړاو نه لري.

پوښتنه: تاسو ټول ژوند په جګړه کې تېر کړ. که چیرې بیا هم سوله راشي نو تاسو به څه بوختیا ولرئ؟

ځواب: زه به ډېر نېکمرغه واوسم که چیرې د خپل هېواد په بیا ودانولو کې برخه واخلم.

پوښتنه: ایا شونې ده چې یو تاجکي ژبی دولت جوړ شي او په هغه کې د شمالي افغانستان، تاجکستان، بخارا او سمرکند سیمې شاملې شي؟

ځواب: پاکستان، بن لادن، او طالبان دا ډول پلانونه لري. هغوی غواړي چې لومړی واک وځواک ته ورسیږي، ورپسې ګاونډي هېوادو ته د خپل اغېز سیمه پراخه کړي. هغوی په دې اړه تل په ښکاره څرګندونې کوي.

پوښتنه: ستاسو له اردو سره له کومو سرچینو نه مالي مرستې کیږي؟

ځواب: موږ قانوني حکومت یو او رښتنه لرو چې خپلې پیسې چاپ کړو. موږ ګټورې طبیعي سرچینې لرو چې موږ یې پلورو، همدا راز موږ مالیې هم راټولوو.

پوښتنه: طالبان په خپل منځ کې تر کومه بریده سره یو موټی دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا یو بېلابېل ولس لرونکی غورځنګ دی. په دوی کې کورني طالبان شته، د بن لادن پلویان پکې شته، د پاکستان د منظم پوځ طالبان پکې شته. د طالبانو د بولندویانو په سلو کې څلوېښت سلنه څوکۍ بهرنیانو نیولې دي.

پخوا طالبان ډېر ول، مورال یې پیاوړی وو. د دوی وسله زموږ له هغې نه ښه وه، او دوی ته له بهر څخه ډېره مرسته راتله. خو د جګړې په بهیر کې ډېر څه بدل شول. اوسمهال طالبان اردو ته د نویو کسانو د راجلبولو په برخه کې ستونزې لري. که څه هم وسله یې ښه ده، خو په ټوله کې یې جګړه ییز قابلیت کمزوری کیږي. [...]

ولادیمیر وېلېنګورین، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۱، (۱۴)

له کندهاره تېښته

کله چې د ۱۹۹۵ زېږدي کال د جولای پر ۱۴ «ایل-۷۶» ډوله الوتکه، چې د کازان د هوايي شرکت «ایروستان» یوه الوتکه وه، له شارجې څخه خپله لومړۍ الوتنه کوله، نو هیڅ دا سې کومه ناوړه پېښه نه وړاندویل کېده. دغه الوتکه «ترانس اویا» شرکت په باړه (اجاره) نیولې وه او د دغه شرکت یوه ترانزیټي اډه هم د عربي اماراتو په خاوره کې وه. روسي پیلوټانو هلته د کالیو انډي، سونتوکي وړل، یو ځل خو یې ان پیسې هم یووړې، ټولې ۳۴ ټنه وې.

یوه ورځ د کمپنۍ منېجر د الوتکې پرسونل ځانته وروغوښت او ورته ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

گورئ هلکانو ، ستاسو لپاره یو ښه کار شته. دا کار له البانیا څخه باگرام ته د بار رسول دي. اتن ته به الوتنه وکړئ ، هلته به الوتکې ته تېل واچوئ ، بیا به تیرانا [د البانیا پلازمېنه. ژ] ته په بار پسې ولاړ شئ...

پېټي ، د ماشینگڼو کارتوس دي.

د دې وړاندیز په وړاندې هغه مهال کوم رد ځواب ونه ښودل شو. د الوتکې کپتان " ولادیمیر شاراپوف " داسې وویل ، چې ده پخوا هم داسې بارونه وړي دي ، او د هوا له لارې یې پوځي تخنیک او مهمات لېږدولي دي. بیا د کارتوسو د رسولو په برخه کې خو د البانیا او افغانستان تر منځ موافقې هم شتون درلود .

روسي پیلوټانو دوه الوتنې پرته له کومې پېښې ترسره کړې. پاتې یوه ، وروستۍ الوتنه وه ، چې هغه هم ترسره شي. د درېیمې الوتنې پر مهال چې کله د کندهار له پاسه الوتلو ، نو له ځمکې نه راباندې داسې امر وشو : " پلانکۍ ډول الوتکه ښکته کړئ ، الوتکه کېنوئ ، دا امر دی ! " خبرې یې په روسي ژبه کولې. د الوتکې د کېنولو د لامل په اړه یې وویل چې : " غواړي الوتکه وگوري او تلاشي یې کړي ".

زموږ په " ایل - ۷۶ " ډوله الوتکې پسې د طالبانو جگړه ییزه الوتکه راوالوته ، چې جدي نیتونه یې ښودل. د الوتکې انجنیر " بوتوزوف " وړاندیز وکړ ، چې وخت تېر کړو ، ځان ناگاره واچوو ، خو په خواشینۍ سره ، چې چالاکي په درد ونه خوړه. د الوتکې له انگار څخه بله جگړه ییزه الوتکه راووته او الوتنې ته چمتو شوه. دا مهال یې له ځمکې څخه داسې خبرداری راکړ : که الوتکه ښکته نه کړو ، نو الوتکه به مو وولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الوتکې پرسونل د " لوی سیاست " نازکۍ ته ځیر نه وو . پښتی پښتی دی . پیلوټان له دې خبر نه ول ، چې دغه پښتی [د ماشینګنو کارتوس .ژ] احمد شاه مسعود ته ورکول کیږي . هغه مهال د باګرام پوځي هوایي اډه د همدغه مسعود تر لاس لاندې وه . خو داسې ښکاري ، چې باګرام ته د دغه پښتي د رسولو خبر افشا شوی وو . باګرام ته د دوو الوتکو د الوتنو خبر د طالبانو بهرنۍ څارګري او کشف ته رسېدلی وو ، هغه وو چې دربیمې الوتنې ته یې ځانونه چمتو کړل ، چې ویې نیسي.

د پلټنې پر مهال له صندوقونو څخه په یوه صندوق کې د لوی قطر داسې لوی کارتوس وموندل شول ، چې لېږدونه یې منع وه . د لویو کارتوسو دغه صندوق په پای کې الوتکې ته ورپورته شوی وو . احتمال لري ، چې دا کار په تیرانا کې اسلامپالو څارګرو په لوی لاس کړی وي.

هغه وو چې روسي پیلوټان د دیني زدکړیالو [طالبانو . ژ] په لاس کې یرغمل شول.

د ولادیمیر شاراپووف له یادښتونو څخه:

«د سیپټمبر ۲ . د راتلونکو اوونیو او میاشتو لپاره سبک له کومه شي ؟ که چیرې دغه حالت دوام وکړي ، فکر نه کوم چې څو اوونۍ وروسته دې له خپل ځایه د ځان ښورولو سبک ولرو . یوازې اوه کربښه اوبه پاتې شوې. "

" سونتوکي " یانې خوراک مو څه شی دی ، وربجې دي ، چې له کوشنیو کانو او د مږو له فاضله موادو سره به یې پخې کړې وې . ورغستلي به یې نه پاکول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطلب راټول کړې به يې ول او هماغسې چې په کوم حالت ول ، هماغسې به يې پخول او يرغملو ته به يې ورکول . کله چې بله چاره پاتې نه شوه ، نو پيلوټانو وکړای شول ، چې پټاتې ترې تر لاسه کړي . زموږ وچ او سپور خوراک ختکيو او هندوانو څه نا څه ښکلی کړی وو .

هغه کوشنی انګړ ، چې يرغمل به پکې ګرزېدل ، پر ماشينګڼو وسله والو کسانو له خوا تر څارنې او ساتنې لاندې وو . له دېوال نه ها خواته تل ځينې رېږه ور کسان راټولېدل ، هغوی خپلې ولولې په ډېر توپانې ډول څرګندولې ، او غوښتل به يې چې د روسي کافرانو کار ورختم کړي . کله کله به بنديخانې ته ځايي خلک هم ورتلل ، د بهرنيانو ليدل او سيل کول د دوی لپاره داسې وو لکه سيلانيان چې د ژويو کومې پنجرې ته ورولې .

لکه څنګه چې هلته دود ده ، د يرغملو هوس به يې په دې راپاراوه ، چې که چيرې مسلمانان شي او د اسلام دين ومني ، نو له مړينې به وژغورل شي . ملا به وخت ناوخته راته ، هڅه به يې کوله ، چې روسان پر خپله ګروهه (عقيده) ورواړوي .

د ولاديمير شاراپوف له يادښتونو څخه:

«د سيپټمبر ۱۵ . درې مياشتې وشوې ، چې موږ له کوره راوتلي يو او څلوېښت ورځې وشوې ، چې موږ دلته [په کندهار کې . ژ] يو . نن ګهيځ يو زوړ مبلغ راغی ، غوښتل يې چې موږ ته قران رازده کړې او موږ مسلمانان کړي . په بدل کې يې ژمنه وکړه ، چې زموږ د خوشي کولو لپاره به شفاعت وکړي . ما خپل ليد ورته څرګند کړ ...”

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیپټمبر ۱۷ . نن د چهارشنبې ورځ ده . ګهیځ مو له ژباړونکي څخه هیله وکړه ، چې د سرې میاشتې خلک راوغواړي . زما تل سر خوږیږي . ګولۍ (تابلیټونه) یوازې دوه درې ساعته اغېز لري بس خلاص . ټوله ورځ خو سرې ګولۍ نه شي خوړلای . صبر کوم ، او ځان داسې نه ښیم ، چې سر مې خوږیږي . دا ښایي چې د اعصابو او ګرمۍ اغېز وي . موږ ټولو هېر کړي یو ، هم د بهرنیو چارو وزارت او هم روسیې . ولسمشر خو پر موږ ناړې (لاړې) تو کړې دي . دی یوازې په چپچنیا کې زموږ د الوتکې له پرسونل نه ډېر خلک له لاسه ورکوي . ټول له سر زیان سره روږدي شوي دي ... "

ولسمشر " باریس یلڅین " او د بهرنیو چارو وزیر " اندری کوزیریف " هغومره څه کړي ، څومره چې یې په وس کې ول . د ملګرو ملتو سازمان دوه ځلي غوښتنه وکړه ، چې الوتکه او د هغې پرسونل خوشي کړي ، خو طالبان د دغو کاغذي پرېکړه لیکونو کومه پروا هم نه لري . دوی د دغې ستونزې د هواري لپاره خپل ځېل وړاندې کړی وو ، هغه دا چې ، د یرغملو د خوشي کولو په بدل کې روسیه باید د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د دفاع پخواني وزیران او د خاد پخواني جګپوړي کارمندان طالبانو ته وسپاري .

مسکو نه شو کولای ، چې دا ډول ادلون بدلون ورسره وکړي . د یرغملو د خوشي کولو په برخه کې روسي جګپوړو چارواکیو نه غوښتل چې ټینګار وکړي ، او نه یې د دې کار لپاره داسې کوم کلک هوډ درلود ، ځکه چې د " باریس یلڅین " د واکمنۍ پر مهال سیاسي مشرتابه خپله اتوریته له لاسه ورکړې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې يوه پېښه هم وشوه. يوه ورځ پر نيمه شپه ، پر ماشينګنو هغه وسله وال ساتندويان ، چې پيلوټان يې ساتل ، پيلوټان له خوبه راوېښ کړل او پر نامالوم لوري يې بوتلل. دوی داسې فکر کاوه ، چې بس چندماري ته يې بوتلل...

موټران له ښاره ووتل او د اوبدلو يوې زړې فابريکې ته نږدې ودرېدل. مالومه شوه ، چې دوی غوښتل پيلوټان په بل ځای کې پټ کړي. کله چې دوی راډيو ولګوله ، نو داسې خبر يې واورېد : " د افغانستان حکومتي پوځونه پر کندهار باندې د دې لپاره يرغل کوي ، چې روسي پيلوټان او الوتکه له بنده خلاص کړي ." دا په اصل کې يو پروپاګند وو ، چې د نړيوال ټولنيز نظر لپاره محاسبه شوی وو. خو بيا هم د يرغملو لپاره دا خبر په زړه پورې او خوښۍ ښوونکی وو.

طالبانو د شمالي ټلوالې يرغل پر شاه وتمباوه او يرغمل يې بېرته خپلو کوټو ته راوستل.

د ولاديمير شاراپوف له يادښتونو څخه:

«د ټولو روحيه مړاوې شوه. ايا دومره لوی دولت ، لکه موږ چې يې لرو ، دومره هم نه شي کولای ، چې خبرې اترې ورسره پيل کړي ؟ د دوی لپاره هلته په کرېملين کې اوس تر ټولو ارزښتناکه مسله ټاکنې دي. روسي سياستوالو لکه د وربيو سپيو د ګلې په څېر ، د ټاکنو پر مقدماتي جګړه ګۍ باندې پيل وکړ. " د روسيې غږ " نن ګهيځ خبر خپور کړ ، چې د بهرنيو چارو وزير " کوزيرېف " سعودي عربستان ، پاکستان او د اسلامي هېوادو سازمان ته پاملرنه کړې ، چې د روسۍ الوتکې او پيلوټانو په خوشي کولو کې مرسته وکړي...."

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره خبره ده ، چې د پیلوټانو پر برخلیک ټولو لاړې نه تو کولې. د روسیې د بهرنیو چارو وزارت او پاکستان سفارت استازي څو ځله کندهار ته راغلل. د ټولو شونو چینلونو له لارې کار روان وو . له رواني پلوه په دغسې درنه او ستونزمنه وضعه کې (بدني او رواني سخته ستړیا) ډاکتر - اروایوه ډېره مرسته کوله. هغه دا مرسته وکړه ، چې د نهیلۍ او د ژوند نه غوښتلو له حالت سره مبارزه وکړي.

وروسته له دې پیلوټانو وپتېیله چې باید یو څه وکړي. په دې وخت کې طالبانو له نیول شوې الوتکې سره ورو ورو لېوالتیا وښوده. اسلامپالو له " یل - ۷۶ " ډوله الوتکې څخه کار نه شو اخیستلای ، ځکه چې دوی په دې څانگه کې کوم څانگیز کسان نه درلودل. یرغملو له همدغه حالت څخه د ځان خلاصولو لپاره کار واخیست. پیلوټانو طالبانو ته وویل ، که چیرې دوی غواړي ، چې الوتکه یې کار وکړي او ښې الوتنې وکړای شي ، نو اړینه ده چې په پرله پسې ډول د هغې تخنیکي حالت وکتل شي او سمبال شي.

طالبانو فکر پر وکړ او هوکړه یې وکړه. پیلوټانو ته په دریو میاشتو کې یو ځل دا اجازه ورکړ شوه ، چې الوتکې ته ننوزي. د الوتکې په ټانکیو کې سونتوکي پوره ول ، ځکه تېل د دواړو لوریو یانې تگ راتگ د واتن لپاره پوره اچول شوي ول.

د ۱۹۹۶ ز کال په اپرېل کې د زندان بولندوی بدل شو .

د جولای پر لسمه یرغمل هوایي ډگر ته وروستل شول ، خو پر دغه ورځ تېښته ونه شوه ، ځکه چې وسله وال ساتونکي ډېر ول. خو د ولسمشر " بلخېن " پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرتله ، خدای روسي پیلوټان په بده ورځ کې پرې نه ښودل او د الوتکې ټایر وچاودېد . د پرسونل لپاره دا پلمه پیدا شوه ، چې الوتکې ته راستانه شي ، د دې لپاره چې خرابي سمه کړي.

دا پېښه د اگست پر ۱۲ وشوه . د چهار شنبې (د مسلمانانو د جمعې) ورځ وه او رخصتي وه . پیلوټان په خپل منځ کې داسې جوړ راغلل : " په هر حالت کې چې وي الوتنه کوو ! که ویي وژلو بس وژلي به یې یو ، که الوتکه ولوېده ، بس لوېدلي به وي. "

څو کاله وروسته د الوتکې پیلوټ، د «کومسامولسکایا پراودا» ورځپاڼې رسنوال (ژورنالېست) «انتون کلیویف» ته په مرکه کې وویل:

داسې د ماسپښین مهال به وو ، چې ساتندویان ، د قراول بولندوی او د زندان بولندوی د الوتنې د پټارې له لارې ولاړل ، چې لمونځ وکړي . د الوتکې مېخانیک کار په منډه راځي او وایي : " څنگه بولندویه ، ویې ازمویو ؟ " " شاراپوف " سملاسي د کوشنۍ پاڼې کاغذ پر مخ د هوایي ډگر نقشه رسموي . بیا الوتکه ورو ورو په منځنۍ پټارې باندې گرزوي . د حرکت پر مهال درېیم او څلورم انجن چالانوو...په دې وخت کې دوه " اورال " موټرونه او یو بس زموږ مخې ته رادرومي . زه گورم چې بله چاره نشته ، د الوتنې تر پټارې پورې ځان نه شم رسولای ، بس له همدې ځایه الوتکه منډې کولو ته برابروم . پټارې ته ځان باسم ، نږدې وو چې د الوتکې وزر پر ځمکه راښخه ولگیږي ، خدای ته دعا کوم ، چې شاسي یې ماته نه شي... خو شکر خدایه ، ویاړ زموږ پر الوتکه جوړونکیو او پوهانو ، چې داسې ښه الوتکه یې جوړه کړې ده . موټرونه رانږدې کیږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نږدې په شل متره واټن کې، د الوتکې تر وزرونو لاندې دي . د الوتکې ګړندیتوب ۲۲۰ دی ، اړینه ده چې ۲۰ نور هم پرې ورزیات شي ، خو پټاره پای ته رسیږي او وړاندې نوره سیمه کې ماینونه خښ دي . پر دې مهال مې سټرینګ ځان ته راکش کړ ، او الوتکه د هوا پر لور ورو ورو پورته شوه . [...]

په الوتکه کې له موږ سره درې طالبان پاتې دي . هغوی سملاسي ونیول شول ، وسلې ترې واخیستل شوې او دوی وتړل شول . تر شاجویه پورې ټوله لاره دوی په غمجن تمرکز کې پاتې ول ، یوازې یې خدای پاک ته هیله وه ، خدای پاک هم پر کافرانو د رحم اوبه توی کړې .

«یل-۷۶» ډوله الوتکې په خپل وروستي ګړندیتوب سره الوتنه کوله ، چې لوړوالی یې هم ۵۰ متره وو ، د دې لپاره چې رادار یې پیدا نه کړي . دوه ساعته وروسته تښتېدونکي په عربي اماراتو کې د روسیې په اډه کې ول .

د دغې پېښې ویډیو هم ثبت شوې ، دغه تاریخي شېبه پکې ثبت او ساتل شوې ده . یل - ۷۶ الوتکه د الوتکو د کېناستو له پټارې سره خپل ټایرونه لګوي ، ګړندیتوب بندوي ، او تمځي ته ځي . له کابین څخه د الوتکې د پرسونل ډېره ور مخونه راښکاره کیږي . پر ډګر باندې پولیس نارې وهي : " طالبان دي ، طالبان الوتکه چلوي ! " د روسي لوري استازي ورته وايي ، چې اند ښنه مه کوئ ، دا طالبان نه دي ، زموږ خپل خلک راستانه شول .

الوتکې ته تر ټولو لومړی څارندوی له ببرې سره ننوتل ، د طالبانو لاسونه یې ولچک کړل او له الوتکې څخه یې په ټېله وایستل . روسي همکارانو پر خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلوټانو ورمنډه کړه ، هغوی یې په غېږ کې ونیول او چیغې یې و هلې. یو کال او د برش ورځې لرې په وچه او د برینه افغاني خاوره کې پاتې شول.

په مسکو کې له ګلانو سره د دغو اتلانو هرکلی وشو . جګپوړي ماموران ، رسنوال ...په لوړه کچه تشې ژمنې . وروسته له دې کازان ته ولاړو ، هلته د جمهوریت مشري د الوتکې زینې ته راغلې وه .

له دغې یرغملۍ څخه له خلاصېدو مخکې رسنوالو د پام وړ مالومات راسپړلي ول ، هغه دا چې هغه کارتوس چې په دغه " یل - ۷۶ " ډوله الوتکه کې په دریو الوتنو کې افغانستان ته لېږدول کېدل ، له کازان څخه استول شوي ول.

" ولادیمیر شاراپوف " وایي ، کله چې زموږ همکاران خبر شول ، چې په رسنیو کې دا خبر خپور شوی ، نو وارخطا شول ، چې کله هېواد ته ستانه شو ، نو هلته تاتاري مافیا موږ ته انتظار باسي او کار به مو وکړي. ځکه چې ګواګې د پېټي له لاسه ورکولو لامله د کازان کوم بانک سپېره شوی دی ... که چیرې یې زموږ الوتکه ویشتلې وای ، نو د دوی لپاره ګټوره وه ، ځکه چې په دې صورت کې دوی ته د الوتکې او پېټي بیمه ورکول کېده.

پر ځای ده وویل شي ، چې پر ۱۹۹۸ زېږدي کال ، احمد شاه مسعود په یوه مرکه کې په صادقانه ډول منښته (اعتراف) وکړه ، چې روسی مافیا ده ته وسله او مهمات ورکوي. [...]

د «سپېڅناز روسیې» خپرونه، ۱۱ (۲۲) ګڼه، ۲۰۰۱ ز کال، نومبر. (۱۵)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «یل–۷۶» ډوله الوتکې نیول ، د ۱۹۹۵ ز کال د اگسټ ۳

د ۱۹۹۵ ز کال د اگسټ پر ۳ د روسیې د کازان هوایي کمپنۍ الوتکه، چې د شمالي ټلوالې لپاره پکې کارتوس بار شوي ول، له اووه کسه پرسونل سره په افغانستان کې د طالبانو غورځنگ د ځواکونو له خوا ونیول شوه او د کندهار په هوایي ډگر کې راښکته کړای شوه.

دغه الوتکه چې لمبر یې (یل-۷۶ ټي.ډي) (ار.اي-۷۶۸۴۲) وو، د کازان د «ایروستان» په کمپنۍ پورې اړه درلوده. په الوتکه کې بار شوي مهمات ، چې د ماشینگنو کارتوس ول ، له البانیا سره د افغانستان د حکومتي هوکړې پر بنسټ ، د کابل حکومت پر پرمایش ، د البانیا له پلازمېنې تیرانا څخه بگرام ته لېږدول کېدل. د کارتوسو تسلیمېدونکی لوری په باگرام کې شمالي ټلواله او احمد شاه مسعود وو ، چې د طالبانو سرسخت دوښمن او دا مهال یې د باگرام سیمه تر کنترول لاندې وه. دغې الوتکې څو څو ځلې له شارجوی او ځینو نورو ځایونو څخه باگرام ته الوتنې کړې او بېلابېل توکي یې هلته رسولي دي. دا ځل له تیرانا څخه کارتوس بارشوي ول ، چې دوه الوتنې سمې پر خپل مهال ټاکلي ځای ته وشوې ، خو دریېمه الوتنه ونه شوه ، ځکه چې طالبان خبر شول او د خپلو جگړه ییزو الوتکو " میگ –۲۱ " په واسطه یې الوتکه د کندهار هوایي ډگر ته ورښکته کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه د پاسه یو کال یانې ۳۷۸ ورځې الوتکه او د هغې پرسونل د یرغملۍ په سختو شرایطو کې ول ،چې هغه ګرمي ، د اوبو کموالی او خرابو خوراکتوکیو شتون وو. [...]

د ۱۹۹۲ ز کال د اګسټ پر ۱۲ ، د الوتکې پرسونل وکولای شول ، چې په خپله الوتکه کې د ایران او عربي متحده اماراتو له لارې وتښتي. [...]

د الوتکې د پرسونل غړي:

۱. شاراپوف ولادیمیر ایلیچ - د الوتکې پیلوټ.

۲. خیرولین غازي نور ګاریفزیانوویچ - دویم پیلوټ.

۳. زدور الېکساندر ویکتوروویچ - کشاف.

۴. ابیازوف اسخات مین اخمېتوویچ - د الوتکې مېخانیک کار.

۵. وشیفخېف یوري نیکولایوویچ - مخابره چي.

۶. بوتوزوف سیرګی باریسوویچ - انجنیر.

۷. ریازانوف ویکتور پیتروویچ.

روسی برېښنایي پوهنغونډ ، (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټه ليدنه کتنه

«دی ګوت څنډې ته منتظر وو ، خو موږ ورته د جوړ راتګ وړانديز وکړ»

احمد شاه مسعود د پوځي ځارګر او کشاف «ډګرمن اناتولي تکاچيوف» له ليده.

د احمد شاه مسعود د تکيه ځای پنجشېر په هره خوا کې د جګړو غربا وه ، خو افسر «اناتولي تکاچيوف» د خبرو اترو لپاره احمد شاه مسعود ته ورغی . دی لومړنی سړی وو ، چې ويي کولای شول ، د " پنجشېر له زمري " سره جوړ راشي ، او د " ارګومېنتي نبدېليې " لومړنی ورځپانه ده ، چې په دې اړه کيسه کوي.

په ۱۹۸۱-۱۹۸۳ زېږدي کلونو ما په کابل کې د کشف په مرکز کې کار کاوه. موږ د مجاهدينو د وسله والو ډلو په اړه کره او رښتوني کشفوي مالومات راټولول. يو داسې دستور (هدايت) شتون درلود ، چې په دغو مالوماتو کې موږ بايد د افغاني ټولنې د پوځي - سياسي حالاتو د ودې يوازې مثبت لوري ولټوو ، ځکه چې د کشف او پوځي ځارګرۍ له مرکز څخه زموږ مالومات له ښندې (مبالغې) سره لېږدول کېدل . [د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستيز . ژ] او د کشف د لوی رياست په پېنځمه اداره کې دغه مالومات نور هم سره پړسول کېدل او تر دې بريده بدلېدل ، چې د دغو مالوماتو له هماغه لومړني ځېل سره به يې بشپړ توپير درلود . هيچا نه غوښتل چې دا پازه پر خپله غاړه واخلي ، د پېښو او وضعې په اړه رښتونی رپوټ منځی ته وکړي.

هيڅ کومو مثبتو لوريو شتون نه درلود . د هر چا چې به څه ډول زړه غوښتل ، هماغسې به يې د وضعې په اړه رپوټ ورکاوه او هغه به يې رښتيا او واقعيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باله. له پنجشېر څخه په پر له پسې ډول زموږ وژل شوي او ټپي شوي سرتېري او افسران لېږدول کېدل ، خو دې حالت زموږ مشران دومره نه اند ېښمنول.

زما په اند په پنجشېر دره کې پوځي عمليات د دې لپاره ترسره کېدل ، چې پوځي مشري ببلابېل انعامونه او مډالونه تر لاسه کړي. دا تصادفي خبره نه وه ، چې د پوځي عملياتو پر مهال به افغانستان ته ډېر پوځي بولندويان راتلل ، د دې لپاره چې وښيي ، دوی خو دنده په ښه ډول ترسره کوي ، ان تر دې چې پخپله هم په پوځي عملياتو کې ګډون کوي.

له همدې لامله له احمد شاه مسعود سره د سوله ییزو خبرو اترو په اړه زما پر وړانديز چا نه غوښتل ځان پوه کړي ، تر هغه مهاله ، کله چې وروسته د کشف لوی ريس " پ. ايواشوتين " او د دفاع مرستيال وزير مارشال " س. سوکولوف " زما ملاتړ وکړ. د دوی له برکته او د دوی پر اجازه موږ له احمد شاه مسعود سره د ليدنې کتنې او د ټولو مسلو په اړه د خبرو اترو د عملياتو پلان جوړ کړ. د دې کار وروستۍ او اصلي موخه د پنجشېر درې او هغې ته په څېرمه سيمو کې د اوربند اعلانول وو.

موږ په کابل کې له پنجشېر څخه راغليو او په کابل کې له مېشت شويو وګړيو سره ډېرې خبرې وکړې ، په تېره بيا له هغه چا سره چې له مسعود سره يې په کوشنيوالي ، د زده کړيالۍ پر کلونو او د همدغه مقاومت پر کلونو پېژندل. په پايله کې له موږ سره د يو اړ و پيچ (ضد ونقيض) انسان تصور پيدا شو ، يانې د يو داسې سړي ، چې مثبتې او منفي ځانګړتياوې پکې يوځای شوې وې. خو يو ټکي موږ ته پرنسيپي ښکاره شو ، هغه دا چې ټولو ويل ، مسعود پر خپله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ سړی دی. دې ټکي موږ ته دا ډاډ راکاوه ، چې له مسعود سره له لیدنې کتنې وروسته به ژوندي راستانه شو ، ځکه مسعود ژمنه کړې وه ، چې زموږ امنیت به ګرانتي کوي. هغه وو ، چې د منځګړیو له خوا له احمد شاه سره د لیدنې کتنې ځای او مهال وټاکل شو ، هغه هم د احمد شاه مسعود د شرایطو په پام کې نیولو سره . د ده شرایط دا ول ، چې لیدنه کتنه به په پنجشېر کې ، د مجاهدینو تر کنترول لاندې سیمه کې او د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پیل څخه یوه ورځ مخکې ترسره کیږي. د لیدنې کتنې ځای ته به د نوي کال پر شپه ورځو . موږ باید بې ساتندویانو او بې وسلې ورشو .

معمولا پر جشني ورځو دا دود وو ، چې څلوېښتم اردو به د ټولې وسلې یو باړ چلاوه. خو دا ځل د دې لپاره چې د ناارامۍ لپاره کومه پلمه جوړه نه شي ، موږ د درې سوه پېنځه څلوېښتم ۳۴۵ پاراشوټي - دیسانت غونډ له مرستیال بولندوی سره داسې جوړ راغلو ، چې هیڅ ډول جشني ډزې به نه وي او بشپړه چوپتیا به وي. پر ځای ده وویل شي ، چې دا سړی [د غونډ مرستیال بولندوی. ژ] جګړن " پاول ګراچیوف " وو ، چې وروسته بیا د روسیې د دفاع وزیر شو .

کله چې تیاره شوه ، نو د روخې (رخې) له کلي څخه [د خبرو اترو د ترسره کولو ځای ته. ژ] روان شو . د خبرو اترو ځای ته موږ دوه کسه روان وو ، زه او ژباړن " ماکس " . ټاکلي ځای ته ژر ورسېدلو . هلته زموږ د هر کلي لپاره د مجاهدینو یوه ډله منتظره وه ، چې مشر یې د احمد شاه د کشف ضد خدماتو مشر تاج الدین وو . له دغې ډلې سره موږ پلې تر بازارکه ولاړو . موږ په غرونو کې پر نریو لارو نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور ساعته مزل وکړ. پر لاره د یاغیانو له وسله والو ساتندیو پوستو څخه تېر شو.

زموږ په وړاندې د مجاهدینو چلند ډېر دوستانه وو. په بازارک کې یې موږ ته په ښه توده کوټه کې ځای راکړ. برېښنا نه وه، خو د خاورو تېلو څراغ بلېده. له مجاهدینو سره په یوه کوټه کې ویده شولو. موږ له ځان سره وسله نه وه اخیستې، او دې کار زموږ په وړاندې د دوی دوستانه روحیه نوره هم ښه کړه.

د جنوري پر لومړۍ نېټه ګهیځ، تاج الدین خبر راکړ، چې له احمد شاه مسعود سره لیدنه کتنه به د سهار پر نهو بجو او د پرشو دقیقو پیل شي. نه شم ویلای، چې د دغې لیدنې کتنې انتظار دې له ما سره کومه ځانګړې اند ېښنه راپیدا کړې وي. دغه انتظار زما تلوسه راپاروله وه، ځکه چې تر موږ مخکې هیڅ کوم شوروي پوځي بولندوی مسعود نه وو لیدلی، ان عکس یې هم نه وو لیدلی. د ده په اړه یوازې د نورو خلکو له خبرو څخه اخیستل شویو مالوماتو شتون درلود، چې هغه د ده د خاصیت، د سلوک ډول یا طرز په اړه مالومات ول، چې د عملیاتو د چمتووالي پر مهال راټول شوي ول. دا مالومات به څومره کره او رښتوني وي؟

پر ټاکلي مهال کوټې ته یو داسې ځوان سړی راننوت، چې ونه یې لوړه نه وه، وېښتان یې تور ول او لږ ډنګر غوندې وو. د ده په څېره کې موږ هیڅ داسې کوم څه د ځناورو ونه لیدل. (له دې سره سره، چې په دې اړه زموږ رسنیو ډېرې لیکنې کولې). ده افغاني دودیز کالي اغوستي ول. په مخ کې یې تمرکزوالی لیدل کېده. لنډه دا چې د حالت سختوالي څو ثانیې دوام وکړ. له دې وروسته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود مخ پرانیستل شو ، په سترگو کې یې مهرباني او ښه نیت ، ان ډېره مهرباني او زړه سواندي وځلېده. داسې ښکارېده ، چې زموږ په مخونو کې هم د دوښمن توب نښې نه وې.

د افغاني دود له مخې له څو ثانیو گډوډ کېدو وروسته مو دودیز روغبړ وکړ. له دې وروسته سباناري ته وروبلل شو.

لکه څنگه چې په ختیځ کې دا دود دی ، تر هر څه ړومبی احمد شاه زموږ د روغتیا پوښتنه وکړه ، بیا یې وویل ، چې د لارې له ستړیا وروسته مو استراحت ښه وکړ او که څنگه ؟ موږ په ځواب کې ورته وویل ، چې هر څه سم دي. موږ هم پر خپل وار د ده د روغتیا پوښتنه وکړه. پر همدې ډول د سباناري کولو پر مهال ورو ورو خبرې پیل شوې. خبرې لومړی له جگړې څخه لرې د عادي ژوندنیو موضوعگانو په اړه وې. موږ ته لکه مېلمنو ته ، دودیز درناوی وشو ، هغه دا چې تر ټولو ړومبی د کوزړې پر اوبو لاس پرې مینځل ، تر ټولو لومړی پر تازه لاس وچونې باندې لاسونه وچول او تر ټولو لومړی له ډوډۍ څخه د گولې راماتولو او تر ټولو لومړی له گډ غوري څخه د پلو د خوراک د پیلولو حق دی ، چې مېلمه ته ورکول کیږي...

له سباناري وروسته احمد شاه مسعود له خپل یوه نږدې کس سره او زه له " ماکس " سره ، ټول څلور کسه په کوټه کې پاتې شولو. خبرې پیل شوې. موږ له احمد شاه څخه داسې پوښتنې وکړې ، چې موږ ته یې د مشرتابه له خوا سپارښتنه شوې او د دندې په توگه راکړل شوې وې. دی لږ هېښ شو ، چې زموږ له لورې ده ته کومه گوتڅنډنه ونه شوه ، چې تسلیم شي او وسله پر ځمکه کېږدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه چې تر دې مهاله له ده څخه سختې غوښتنې کېدې او ورلېږل کېدې . د ساري په توګه ، د کارمل د حکومت پر وړاندې مقاومت بند کړه او تسلیم شه . زموږ په وړاندیزونو کې تر ټولو مهمې مسلې ، په پنجشېر کې د دوه اړخیز اوربند اعلانول او د ځايي وګړیو د عادي ژوند د سمبالولو دوه اړخیزې ژمنې وې.

ولسوالۍ ته د هغو وګړیو ، چې د جګړه ییزو عملیاتو لامله یې خپل کورونه پرې ابښې ول ، د بېرته راستنېدا ، په ګډه د دوی د امنیت سمبالتیا او د سوله ییز ژوند لپاره له دوی سره د هر اړخیزې مرستې په اړه وړاندیزونو د مسعود ځانګړې لېوالتیا راوپاروله. دا د ده په ګټه وې.

د هر وړاندیز پر هره برخه باندې ژور او مفصل بحث کېده . دا د نزاکتونو او مهربانۍ د مراعت خبره نه وه. احمد شاه مسعود څرګنده کړه ، هغه ګوتخنډونې (اولتیماتومونه) چې د جګړې د دوو کلونو په بهیر کې ده ته د شوروي او افغان لوریو د استازیو له خوا شوي ، د ده د منلو وړ نه دي. ده په ټینګار دا خبره وکړه ، چې دی نه د شوروي اتحاد او نه هم د شوروي خلکو پر وړاندې دوښمنانه روحیه لري. ده وویل ، چې زموږ ولسونه زموږ مشرانو په جګړه کې ښکېل کړي ، او جګړه ، جګړه ده ، په هغې کې بلهاري حتمي وي. احمد شاه ویل ، کله چې سوله راشي موږ به ښه ګاونډیان شو. خو د کابل د مشرۍ ، چې واک یې په هېواد کې د ده د خبرو له مخې ، یوازې په پلازمېنه او ځینو نورو لویو ښارونو باندې محدود شوی ، پر وړاندې مسعود نه پوخلاکېدونکی دوښمن وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود په ټینګار وویل : د شوروي پوځونو له وتلو سره سم به د کابل رژیم له راتلونکې څخه بې برخې شي.

وروسته ما له احمد شاه سره څو څو واره لیدنې کتنې وکړې ، خو دغه لومړنۍ لیدنه کتنه له ما سره د تل لپاره په حافظه کې پاتې شوه.

د همدغې لومړنۍ او وروسته نورو لیدنو کتنو پایله دا شوه ، چې په عمل کې هم جګړه ییز عملیات بند شول او د پوځلاینې د شرایطو د مراعتولو په برخه کې دوه اړخیز کار پیل شو. پنجشېر ته سوله ییز وګړي راستانه شول ، د کابل او سالنګ لویې لارې وضعه ښه او ارامه شوه. خو دغه حالت د افغانستان د خلق دموکراتیک ګوند کارکوونکیو په زړه برابر نه وو. هغوی په دغه سیمه کې د جګړه ییزو عملیاتو پر ترسره کولو ټینګار کاوه او په پرله پسې ډول یې شوروي مشري دې کار ته ورتېل وهله.

همدا لامل وو ، چې له روغې جوړې او پوخلاینې څو څو واره سرغړونه وشوه ، په دې کې زموږ ګناه وه. د ساري په توګه ، له مسعود سره یوه لیدنه کتنه د یوه ځایي وګړي په کور کې ترسره کېده. موږ ناست یو ، خبرې کوو ، چې ناڅاپه د رانږدې کېدونکیو چورلکو د غورا غږ واورېدل شو. ما مسعود ته وویل ، چې اوس خو زموږ او ستاسو ترمنځ پوخلاینه ده ، له چورلکو مه ډارېږئ ، خو ده وړاندیز وکړ ، چې بیا هم د احتیاط لپاره پټ او مصون ځای ته ننوزو. کله چې موږ دا کار وکړ ، چورلکو سملاسي پر هماغه کور ګوزار وکړ ، کور سم نیمایي ړنګ شو. مسعود د کور کنډوالې ته ګوته ونیوه او ماته یې وویل : " د انترناسیونالیستي مرستې عملي بڼه دغسې وي ". بیا یې زیاته کړه ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصا زما په وړاندې دی هیڅ کومې ادعاوې نه لري ، خو پر روسانو باور کول ډېر ستونزمن کار دی. دا خبره رښتیا وه ، ځکه چې پوځي بولنتون (قوماندانۍ) په راتلونکې کې څو څو ځلي خپلې ژمنې ماتې کړې او سر یې ترې وغړاوه.

ما له احمد شاه سره د کار کولو د پایلو د رپوټ ورکولو پر مهال د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستیال " س . سوکولوف " ته وویل ، چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کېدای شي چې سرې جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وویل ، چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوریته سړی احمد شاه دی او له ټاکلیو شرایطو سره کېدای شي ، چې سړی ورسره جوړ راشي ، خو په هیڅ صورت سره اړینه نه ده ، دا هڅه وشي ، چې له کارمل سره همکارۍ ته رامات شي. دی دا کار هیڅ مهال نه کوي. ښکاره خبره ده چې د همدغه لامل له مخې د احمد شاه پرضد عملیات هیڅ مهال نه بندېدل.

ایوان شاپووال

د «ارگومېنټي نيدېلیی» ورځپاڼه، برېښنایي بڼه، د ۲۰۰۶ ز کال د سیپټمبر ۷، (۱۸) ۱۸ گڼه، (۱۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پلځين د واکمنۍ پر مهال هېواد د امریکا له خوا اداره کېده

له جنرال «يگر نيکولايوويچ روديونوف» سره د مرکې يوه برخه.

پوښتنه: ايگر نيکولايوويچ ، پر ۱۹۸۵ - ۱۹۸۶ ز کلونو تاسو د څلوېښتم اردو ، چې په افغانستان کې وو ، مشري کوله . د پوځي تاريخپوهانو د ارزونې له مخې ، دا په دغه هېواد کې د افغان جگړې يو تر ټولو ډېر ډراماتيک پېر وو . زموږ پوځونو ، د افغانستان د دموکراتيک گوند ، چې ټول مورال يې له لاسه ورکړی وو ، له مرستې پرته يو په يو له دوښمن سره جگړه کوله. په دغه جگړه کې کوم څه تر ټولو ډېر ستاسو په حافظه کې ځای نيولی ؟

ځواب : د دغې جگړې بشپړ نه لرليدتوب زما په حافظه کې ډېر ځای نيولی . جگړه د يوې کړۍ په ډول روانه وه ، او کال پر کال يې هماغسې پايينه (ادامه) درلوده . زموږ پوځونو به د دوښمن پوځي اډې ونيولې ، " دوخي " مجاهدين به يې غرونو ته وشړل او هلته به تر ډېره ځنډه تم ول . وروسته به زموږ د پوځي ټولگيو مهمات او اوبه پای ته ورسېدې . نيولی ځای به يې " ملي اردو " ته وسپاره او شوروي پوځي ټولگي به خپل مېشتځای ته راستانه شول. دا مهال به " دوخي " دوښمنان له غرونو راښکته شول او ټول هغه ځای به يې بېرته بيا ونيو . پر راتلونکې کال به دا ټول څه بيا تکرارېدل...

څه به يې پټوم : د ډېری افغانانو لپاره موږ بهرني نېواکگر وو . نږدې شپږ ميليونه افغانان پاکستان او ايران ته ولاړل او هلته د کډوالو په پنډغالو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېشت شول. له همدې لامله دوښمنان هیڅ مهال د خلکو یا په بله وینا د بشري ځواک د کموالي له ستونزې سره مخ نه ول.

پوښتنه: تر ټولو ډېرې سختې جګړې په کومه سیمه کې روانې وې؟

ځواب: تر ټولو ډېره سخته وضعه په پنجشېر دره کې وه. دا دره د اسې ښکاري، لکه افغانستان چې په منځ نیمايي کوي او د هېواد له لویدیزو پولو څخه نږدې د چین تر پولو پورې تللې ده. په دغه سیمه کې د دوښمنانو بولندوی احمد شاه مسعود وو، هغه نامتو احمد شاه، چې نن ورځ له طالبانو سره په جګړه کې دی او په تومنه کې د روسیې متحد دی. [...]

وادیم اندریوخین

د «نوویي دېله» ورځپاڼه (۱۸)

افغاني جګړه

[...] احمد شاه نن ورځ تر ټولو هغو سرغوڅوونکو جلادانو، چې د افغانستان په خاوره کې ژوندي پاتې دي، څخه پیاوړی سرغوڅوونکی جلاد دی. د ده د پوځ اجیرې پوځي ډلې د پنجشېر په دره کې هماغلته لګیا دي، هماغلته پټې دي، خو کله چې لږ خطر ورته متوجه شي، بیا نو د پاکستان په لور ځان وباسي. احمد شاه د کابل پر ضد په ډېرو هلو ځلو سره جګړه پر مخ بیايي. دی د خپلې ایجنټورۍ شبکه لري، د مخابرې لپاره ده ته تر ټولو ډېر عصري وسایل ورکړ شوي، چې له هغه شمېر څخه تشیالي (کیهاني) وسایل، د مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمکۍ وسایل هم دي. په ټوله کې د احمد شاه ټول څه بشپړ دي: د ساري په توګه ، توغندي ، ماینونه ، سپکه او درنه وسله ، او انجنیري سامان الات. ښکاره خبره ده ، چې دا ټول څه ده ته له هسکه نه دي رالوېدلي. له پولي [له افغانستانه. ژ] نه بهر ټول پوهیږي ، چې په افغانستان کې باید پر چا باندې حساب وشي او څوک باید خوښ شي ، چې ولسي واکمني پرې له منځه یووړل شي. احمد شاه ډېر چالاک ، پوه او له تعصبه ډک دوښمن دی. [...]

برید جنرال روسلان اوشېف

د افغان ور او بپانه، (۱۹)

دا ځل افراط غوښتونکیو منځنۍ اسیا په نښه کړې

په دغه سیمه کې د شوروي رژیمونو جګړه ییزه وړتیا ډېره ټیټه ده ، چې له سویل څخه دې د دوښمنانه برید مخنیوی وکړي.

په امریکا متحده ایالاتو کې برید [موخه یې په امریکا کې د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر د ۱۱ نېټې پېښه ده. ژ] سړی دې ته اړباسي ، چې د منځنۍ اسیا وضعې ته نوی لید وشي. دا مستثنا نه ده ، چې پر راتلونکي لنډ مهال به همدغه سیمه د اسلامي سخت درېځو لپاره پر ازمایښتي پولیګون بدل شي ، هغه اسلامي سخت درېځه ، چې د لوېدیځ تمدن پرضد یې جګړه اعلان کړې. په خواشینۍ سره باید وویل شي ، چې په لومړي لید کې د دې ډول پرېکنده امر لپاره پوره او بشپړ بنسټونه شتون لري. که څه هم ، تر اوسه لا مالومه نه ده ، چې په امریکا کې یاد برید په نومېرلې (مشخصه) توګه چا ترسره کړی ، خو بیا هم ډېری شنونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې ګڼي ، چې په دغه بې رحمه پېښه کې د اسلامي بنسټپالو لاس ډېر احتمالي دی. [...]

اړینه ده وویل شي ، چې د امریکا په متحده ایالاتو کې له برېده لږ مخکې ، پر افغان جنرال احمد شاه مسعود ، چې د توکم له پلوه تاجک دی ، باندې زړور برید وشو . مسعود په افغانستان کې د شوروي پوځونو دوښمن وو ، خو نن ورځ یې د کرېملین او منځنۍ اسیا هېوادو د مشرانو له خوا ملاتړ کیږي . (د نېزاویسیمایا ګزېته ورځپاڼې خبریال په تاجکستان کې د مسعود د وسله والو ځواکونو هوایي اډه پخپلو سترګو لیدلې ده .) که چیرې مسعود په رښتیا هم وژل شوی وي ، نو په منځنۍ اسیا کې د نوې جګړې د پیل احتمال ډېرېدای شي. [...]

ایګر روتار

اوش - خوقند - تاشکند - الماتا - بیشکېک ، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴

د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴ نېټې ګڼه. (۲۰)

احمد شاه مسعود

[...] مسعود په لیبیا او عراق کې د ترهګرو د چمتووالي په کمپونو کې زده کړې کړې دي . د اسراییلو پر ضد یې د فلسطین د خپلواکۍ بښونکي سازمان په ترهګریزو کړنو کې برخه اخیستې ده . کله چې پر افغانستان د شوروي اتحاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرې وشو ، احمد شاه مسعود هېواد ته راستون شو . تر دې مخکې يې په پاکستان کې د امريکايي ښوونکيو له خوا کوټلې پوځي چمتووالې کړی وو .

په افغانستان کې د ډاکټر نجيب الله د شوروي پلوه رژيم له ړنګېدو وروسته ، مسعود ته د افغانستان له ۳۱ ولايتونو څخه ۱۱ ولايتونه په ميراث ورپاتې شول. هغه سيمه چې د ده تر لاس لاندې وه ، " مسعودستان " نومېده . [...] په مسعودستان کې اقتصادي ژوند جوړ شو ، او ټيکاو رامنځته شو .

طالبانو وکولای شول ، چې مسعود له خپلو نيول شويو سيمو څخه وشړي ، خو په پنجشېر کې پاتې شو . ده په پنجشېر کې په اصل کې ، له اسلامي متعصبو څخه د همګټو هېوادو پوله ساتله. [...]

د «اګېنتورا» اوبپاڼه. (۲۱)

طالبان به بيا هم راشي

د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود له سياسي ډګره وزي. شمالي ټلواله د بنسټپالو پوځونو او په افغان- تاجک پوله کې د روسي پوله ساتو پوځيانو ترمنځ وروستی خنډ وو . نوموړی يو مهال دوښمن ، خو اوس د مسکو او دوشنبې متحد دی. دی په هېواد کې د کورنۍ جګړې يو له لويو پيلوونکو څخه دی. [...]

پر ۱۹۸۳ ز کال مسعود دې ته اړوتی وو ، چې له شوروي بولنتون (قوماندانۍ) سره پوخلاينه وکړي او د ده د غوښتنو پر بنسټ منل شوې وه ، چې د حکمتيار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلې په اړه ورته مالومات ورکړل شي . خو نه شوروي پوځونو او نه هم افغان پوځونو وکولای شوای ، چې د مسعود ټولې وسله والې ډلې له منځه یوسي . مسعود پر دې ډېر ښه پوهېد ، د هغې چیریکي جګړې ، چې ده د افغان کمونیستانو او شوروي پوځونو پرضد پر مخ بیوله ، بری د پنجشېر له وګړیو سره په اړېکو پورې اړه لري . د هغې سبسایډی ، چې ده لکه د نورو افغان ډګري بولندویانو په څېر له بهره تر لاسه کوله ، لویه برخه له ځایي وګړیو سره پر مرسته لګښتېده . [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال مسعود د اسلامي اپوزیسیون یو له لویو او اغېزمنو مشرانو څخه وو . د پنجشېر سیمه د ده تر لاس لاندې وه او د ده تر لاس لاندې ټولو پوځي ډلو شمېر ۱۱ زرو ته رسېد . خو کله چې شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل ، نو مالومه شوه چې د مسعود کوم اوږد مهاله بری په برخه نه شو ، ځکه د نجیب الله حکومت د شوروي اتحاد د وټیزو مرستو له برکته وکولای شول ، چې دوه کاله نور هم پخپلو پښو ولاړ پاتې شي . احمد شاه مسعود ، چې یوازې یې چیریکي جګړه ښه پر مخ بیولای شوای دا وس نه درلود ، او ویې نه شو کولای ، چې عادي جګړه پر مخ بوزي . ده نه یوازې ونه شو کړای کابل ونیسي ، بلکې ویې نه شو کړای ، چې د کابل او د هېواد د شمالي سیمو ترمنځ تړاو پرې کړي ، هغه سیمې چې د هغوی له لارې د شوروي اتحاد له خوا افغان حکومت ته د مرستو رسولو لار ترې تېره شوې وه . د احمد شاه استعداد ، لکه د نورو افغان ډګري بولندویانو په څېر ، په دې کار کې لا کمزوری وو ، چې د ۱۹۹۲ زېږدي کال په اپرېل کې یې د ډاکتر نجیب الله د حکومت له ړنګېدو وروسته ونه شو کولای ، چې په افغانستان کې سوله ییز ژوند سمبال کړي . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو دغه مشر ، چې ټول ژوند یې په جګړه کې تېر شوی وو ، په بشپړ ډول دې ته چمتو نه وو ، چې دغه جګړه پای ته ورسوي. تر هغه مهاله چې شوروي پوځونه په افغانستان کې ول ، ده د شورویانو پرضد جګړه کوله ، خو کله چې روسان ووتل ، بیا نو د ده لپاره تر ټولو لوی دوښمن د افغانستان جمهوریت حکومت وو. کله چې دغه حکومت هم له منځه ولاړ ، بیا نو احمد شاه مسعود له خپلو پخوانیو اسلامي اپوزیسیوني متحدینو سره پر جګړه پیل وکړ. په هېواد کې کورنۍ جګړې ادامه درلوده او د دغې جګړې د اور په بلولو کې د جنګیالي او ځان غوښتونکي (ځانپرست) احمد شاه مسعود رول لوی وو [...]

له سیاسي ډګره د مسعود لرې کېدل ، د روسیې لپاره په افغانستان کې د وروستني او لوی متحد له لاسه ورکول دي. که چیرې تر ده وروسته د ده ځایناستي کسان ونه شي کولای ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت پیاوړی کړي ، نو په دې حالت کې به هغوی په سیده ډول په پوله کې له روسي پوله والو پوځیانو سره ، چې پوله ساتي ووزي نو په تاجکستان کې به د روسیې له دوه سوه یو ۲۰۱ شمېره فرقې ، چې په تاجکستان کې ځای پر ځای شوې ، سره مخ شي. په پوله کې ډز و ډوز اوس یو عادي کار ګرزېدلی. طالبان هم د شمال پر لور د خپل وړاندې تګ نیت نه پټوي. لنډه دا چې ، اوسمهال پر امریکا متحده ایالاتو باندې له ترهګریز برید وروسته د افغانستان برخلیک ستونزمن او پېچلی دی.

یوري زوونارېف

د «پروفیل» اوونیزه مجله، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ ، (۲۵۲) ۳۴ ګڼه. (۲۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود یاد

د شمالي ټلوالې له مشر مسعود سره ، چې په افغانستان کې د طالبانو پر ضد جنګیږي، ما هم لیدنه کتنه وکړه.

[...] کله چې موږ پنجشېر ته راغلو ، نو په لومړي سر کې مو هلته د شمالي ټلوالې مشر ونه لید ، دی دا مهال په دوشنبه کې وو. داسې وویل شول ، چې د وسلو د تر لاسه کولو لپاره له روسي لوري سره خبرې اترې کوي. [...]

وروسته احمد شاه مسعود په چورلکه کې راغی چې له موږ سره لیدنه کتنه وکړي. څو ساعته وروسته کېدای شو چې دی پخپله د ده په دوتر کې سړی وویني. اړینه ده وویل شي ، چې د " پنجشېر زمري " پنجرې پر ما کوم اغېز ونه کړ. داسې نه ښکارېده ، چې دلته دې څه موده مخکې چا اروپايي رغاونه کړې وي. دوتر یې ببخي ساده وو ، یو مېز ، څو څوکۍ او پر دېوال د افغانستان ځوړنده نقشه.

کله چې ما مسعود ولید ، پوه شوم ، چې دی څومره دینداره سړی دی. ده یوازې یو ساتندوی درلود ، او هغه هم داسې کوم پنډ سړی نه وو ، لکه زموږ روسی ، چې " لرې شه ، چې پرې درغلم ". هغه هم د ده په څېر ډنګر غوندې وو ، لکه د دون کیشوت غوندې.

کله چې مو لاس روغبړ ورسره وکړ ، ماته «دمیتري فومنوف» را په یاد شو ، چې کوشني لاسونه یې درلودل. د مسعود لاسونه هم کوشني ول. [...] دا یوازې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې وې ، چې ما د ده د مړينې پر نهمه ورځ وکړې. نورې خبرې همدلته پای ته رسوم.

اندری استروفسکي

د «دوې تيسياچه ۲۰۰۰» اوونيزه خپرونه، ۲۰۰۱ د سيپټمبر ۲۱ - ۲۷ ، (۹۰) ۳۸ گڼه. (۲۳)

روسي جنرالانو د مسعود ياد ته درناوی وکړ

روسي جنرالانو د احمد شاه مسعود ، د پخواني دوښمن ياد ته درناوی وکړ. نن د ده د وژنې پېنځم تلين دی. د ده ياد غونډه يوه ورځ مخکې ، د سيپټمبر پر ۸ په مسکو کې د افغانستان په سفارت کې جوړه شوې وه.

د ولسي جرگې وکيل ، د شوروي اتحاد اتل ستر جنرال ، " والېنيتن وارېنيکوف " ، د افغانستان د جگړې د يادولو پر مهال وويل ، چې " پخپله ده د احمد شاه مسعود پرضد د جگړه ييزو عملياتو ملاتړ نه کاوه ". ده وويل: " ټول هغه څه چې افغان ولس وزغمل او لا يې زغمي ، د نړۍ نور ډېر ولسونه يې نه شي زغملای. دا هغه ازمايېښت دی ، چې د ژوند په ډېرو اړخونو باندې اغېز لري او دا بايد نور ختم شي ، خلکو ته بايد د سولې او ارامۍ هيله ورکړ شي.» [...]

د دين او سياست انستيتوت له اوبپاڼې څخه. (۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوتین د احمد شاه مسعود یاد ته درناوی وکړ

د روسیې ولسمشر ولادیمیر پوتین د شمالي ټلوالې پخواني مشر احمد شاه مسعود " په روسیه کې د درناوی وړ او نامتو سړي " په نامه یاد کړ. دولتمشر دا خبرې نن په هغه غونډه کې څرګندې کړې چې د افغانستان پر ګډون د یو شمېر بهرنیو هېوادو د نویو سفیرانو د باورلیکونو د منلو لپاره په کرېملین کې جوړه شوې وه. پوتین وویل ، چې دا فاکټ په مثبت ډول ارزوي ، چې د روسیې په فدراسیون کې د افغانستان نوی سفیر د احمد شاه مسعود ورور احمد ضیا مسعود ګومارل شوی دی. [...]

۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۸ ، د «روس بیزنېس کونسالټینګ» یا «ار. بي. کې» خبري اژانس ویبپاڼه.(۲۵)

د موږ جګړو تر رڼې لاندې استعدادونو ګڼه ګوڼه

...پر افغانستان د شوروي اتحاد له یرغله وروسته له احمد شاه مسعود سره زموږ لوبې پیل شوې. مسعود د تش په نامه " پنجشېر زمري " پر نامه نامتو شو. دی موږ سرتر پایه په وسلو سمبال کړ ، له دې سره سره چې دی د پخواني شوروي اتحاد په ساحه کې د نېشه یې توکیو تر ټولو لوی سوداګر وو. د همده له لاسه پر نوي یمو کلونو زموږ ګڼ شمېر زلمیان او ځوانان په نېشه یي توکیو روږدي او د هیروئینو په لمبو کې له منځه ولاړل...خو زموږ د مشرانو لپاره تر هر څه ایډیولوجي ډېره مهمه وه ، هغه دا چې ، مسعود د امریکا متحده ایالاتو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې ودروي ، خو امریکایانو بیا القاعده ورته رامخکې کړې وه ، د دې لپاره چې د مسعود پر وړاندې انډولي وزن شتون ولري او داسې نور .

وروسته حالت دې ته ورسېد ، چې هم زموږ مسعود او هم د دوی بن لادن له کنټروله ووتل ، غټ شول او ابلوخ (بالغ) شول. مسعود خو یې وکولای شول ، چې په امریکا متحده ایالاتو کې د سپټمبر د ۱۱ نېټې له پېښې مخکې ووژني...خو بن لادن لا ژوندی دی ... څنګه کېدای شي ، چې موږ زبرځواکونه اوس پر دې منښته (اعتراف) وکړو ، چې دا ټول کارونه پخپله زموږ له لاسه شوي ، زموږ زبرځواک لرونکو هېوادو له لاسه. [...]

«اننا پولیتکوفسکایا» د «نووایا ګازېته» ورځپاڼې خبریاله، مانیلا- بن ، **۲۰۰۲ / ۵ / ۱۳** ، (۲۲)

پنجشېر

[...] افغانستان ته د شوروي پوځونو له ننوتو سره سم د پنجشېر ټول وګړي د احمد شاه مسعود تر مشرۍ لاندې زموږ مخې ته ودرېدل . هغه مهال له ستراتېجیکي پلوه د افغانستان تر ټولو لویه شمالي لاره ، چې د سالنګ تونل له لارې د هېواد شمال او سویل سره نښلوي ، او د دغه هېواد په منځ کې تېره شوې ، د دوښمنانو له لوري ډېره پېچلې وه . داسې وختونه هم راغلي ، چې زموږ پوځي بولندویان به له احمد شاه سره جوړ راغلل ، دوی ته به یې تېل ، اوړه ، ډوډۍ ، مهمات ورکړل ، لاره به زموږ پر مخ پرانیستل شوه ، پوځي کاروان به

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له کومه خنډه تېر شو ، خو کله چې به پخپل منځ کې جوړ نه ول ، یا به هم کړې ژمنې مراعت نه شوې ، بیا به نو جګړه ییز عملیات پیل شول. [...]

والېري اوچیروف، د «مونولیت دایجېسټ» ټولنیزه-سیاسي مجله، ۲۰۰۵ ز کال ، (۹) ۳ ګڼه، (۲۷)

«په پاکستان کې پر بانډونو باندې د ګوزار پرېکړه ما پخپله کوله!»

له ستر جنرال وارېنیکوف سره مرکه

ستر جنرال " والینیتن وارېنیکوف " داسې ګڼي ، چې له دوښمن سره لومړی باید خبرې وشي ، خو که چیرې پر خبرو کار ونه شو ، بیا نو باید چې له منځه یووړل شي.

د ۲۰۰۴ ز کال په ۳۵ ګڼه کې جنرال " وارېنیکوف " ، د چېچنیا د وضعې په تړاو خپله افغاني تجربه له لوستونکو سره شریکه کړه. لوستونکي پخپله کولای شي دا وارزوي ، چې له هغه مهاله تر دې دمه کوم بدلون راغلی دی.

د روسیې فدراسیون د دفاع وزارت ستر درستیز ډګرجنرال " یوري بالویفسکي " دا څرګندونې ، چې له هېواده بهر دې د ترهګرو پر اډو د خبرداري (اخطاري) ګوزارونه وشي ، د ډېرو جدي پوځي چارپوهانو له خوا ملاتړ شوې نه دي او د نېوکې پر لید یې ورته کتلي دي. خو دا ډول ګوزارونه د افغانستان د جګړې پر مهال شوي او اغېز یې ښندلی وو. په خواشینۍ سره ، چې د هغې جګړې تجربه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمالي قفقاز په خاوره کې پر کار نه شوه . د افغانستان د عبرت لوستونو او له نړیوالې ترهګرۍ سره په اوسنۍ هاند و هڅه کې د تېروتنو په اړه ، د " نېزاویسیمایا ګازېته " ورځپاڼې د پوځي ځانګې خبریال ، د (۱۹۸۴ – ۱۹۸۹) زېږدي کلونو پر مهال په افغانستان جمهوریت کې د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د استازیتابه له مشر ستر جنرال " والینتین وارېنیکوف " څخه هیله وکړه ، چې کیسه وکړي.

پوښتنه: " والینتین ایوانوویچ " ، په دې وروستیو کې په روسیه کې د ترهګرۍ راڅرګندېدنه له پوځي لیدټکي څخه څه ډول بولۍ او لامل یې څه ګڼئ. ؟

ځواب: دا پر ۱۹۹۹ ز کال پر داغستان باندې د ناقانونه وسله والو ډلو ، چې د چېچنیا په خاوره کې اوسي، د هغه ناکام برید کسات اخیستل دي ، چې غوښتل یې له همدې لارې په شمالي قفقاز کې اړ و دوړ راپیدا کړي . دا د ولسمشر «باریس یېلڅین» پر سپارښتنه، د جنرال «الېکساندر لېبېد بېف» او د باندیستانو ترمنځ د «خساویورت» د هوکړه لیک د لاسلیکولو پایله ده ، چې موږ یې وینو . دغه هوکړه لیک باندیستانو ته دا شونتیا ورکړه ، چې خپلې لیکې ډکې او سمبال کړي ، له ترسره کړیو تېروتنو څخه د عبرت لوست واخلي ، د اډو یوه کارنده شبکه جوړه کړي ، د وسلې د لېږدولو او مالي ملاتړ چینلونه جوړ کړي او دوی ته ښه مالومات ور په برخه کړي. دا کارونه نه یوازې د چېچنیا په خاوره ، بلکې د ټول قفقاز په جمهوریتونو کې . لنډه دا چې دا ټول کارونه د نړیوالې شبکې له لارې ترسره کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د دغو فاکتورونو د ارزونې له لیدټکي نه د ولسمشر " ولادیمیر پوتین " د دې خبرو بشپړ ملاتړ کوم ، چې موږ د دغو ګوابڼونو بشپړه ارزونه نه وه کړې او ناغېړي (سستي) مو ښودلې وه...[...]

پوښتنه : تاسو د ستر درستیز دا څرګندونې ، چې په بهر کې دې د ترهګرو پر بانډونو د خبرداري ګوزار وشي ، څه ډول ارزوئ ؟

ځواب : زه د ستر درستیز د دې څرګندونې بشپړ ملاتړ کوم . روسیه د دغسې ګوزارونو تجربه لري . ما پخپله دا ګوزارونه کړي ، هغه مهال ، کله چې د ۱۹۸۰ یمو زېږدي کلونو له نیمايي څخه د ۱۹۸۹ ز کال په فبروری کې د پوځونو تر وتلو په افغانستان کې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د استازیتابه مشر وم .

پوښتنه : د کوم هېواد پر خاوره مو دا ډول ګوزارونه کول ؟

ځواب : د پاکستان پر خاوره .

پوښتنه : هلته مو په نومېرلي (مشخص) ډول پر چا ګوزارونه کول ؟

ځواب : پر بانډونو ، پر هغو بانډونو چې موږ مالومه کړه ، دوی غوښتل ، چې افغانستان ته ننوزي . د پاکستان په خاوره کې د لوېدیزو هېوادو او له هر څه ړومبی د امریکا متحده ایالاتو د ځانګړیو خدماتو له خوا د دغو بانډونو د روزنې او چمتووالي منځی جوړې شوې وې .

پوښتنه : د دغو ګوزارونو پرېکړې چا کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: پخپله ما کولې.

پوښتنه: له مسکو سره مو خپلې پرېکړې شریکولې ؟

ځواب: يو ځل مې هم دا کار نه دی کړی. تاسو يې پخپله څه ډول تصور کوئ ؟ که چیرې ما مسکو ته دا خبره کړې وای: " اجازه راکړئ ، چې د پاکستان په خاوره کې پر ځای شوي بانډ باندې ګوزار وکړم. " ماته به يې په ځواب کې ویلي وای: " ته څه کوې ، ماغزه دې پر ځای دي ؟ ". بله دا چې دې ته اړیزه څه وه ، چې د دفاع وزیر په يو ستونزمن حالت کې ښکېل شي ؟ که چیرې له کوم ګوزار نه وروسته د دولتونو ترمنځ ستونزې رامنځته شوې واي ؟ په دغسې حالت کې به دې ته اړوتی وای ، چې ویلي مې وای ، ما خو وزیر ته رپوټ ورکړ ، هغه پټه خوله پاتې شو ، یا خو يې خدای مکړه ، اجازه راکړه ... دې ته څه اړیزه وه ، چې وزیر د ملامتۍ په حالت کې ښکېل کړم ؟ سړی باید پخپله پر دې پوه وي. ما ټوله پازه پر ځان اخیسته ، له چا مې دا پوښتنه نه کوله ، چې د " ګراد " او " سمېرچ " توغندیز سېستم وکاروم او که نه. ما امر ورکاوه ، چې دغه توغندیز سیستمونه مورچلیز ډګر ته وباسي او ګوزراونه پیل کړي.

پوښتنه: دا ګوزارونه د پاکستان په خاوره کې څومره وړاندې کېدل ؟

ځواب: تر لسو کیلومترو پورې.

پوښتنه: پاکستاني مشرتابه يې پر وړاندې څه ډول غبرګون ښووده ؟

ځواب: له ديپلوماتيکې لارې يې د کومو اعتراضيه يادښتونو په اړه خبر شوی نه یم ... پاکستان پټه خوله وو ، او تر اوسه يې لا یاده کړې نه ده ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د څه ډول وسلې ګوزارونه مو پرې کول ؟

ځواب: د " ګراد " ، " اوراګان " ، " سمبرچ " ریاکتیفي توپچي دستګاوو او نورو توپچي وسایلو ګوزارونه مو پرې کول. [...]

پوښتننه: پر هغو بانډونو چې تاسو ګوزارونه کول ، شمېر یې له څو څخه تر څو کسانو پورې وو ؟

ځواب: موضوع دا ډول نه وه. بانډ بانډ دی. د هغوی شمېر بېلابېل وو : له ۱۵ نېولې تر ۲۰ او ۳۰ کسانو پورې ، همدا راز له ۱۰۰ نېولې تر ۱۵۰ کسانو پورې. په همدغو مره شمېر سره دوی د افغانستان خاورې ته راننوتل.

پوښتنه: تاسو پر دې ډاډمن وئ ، هغه کسان چې ګوزارونه پرې کېدل په رښتیا هم بانډ وو ، د ساري په توګه سوله ییز بزګران نه ول ؟

ځواب: ډاډمنتیا بشپړه وه. د مالوماتو او خبرونو په برخه کې ما په افغانستان کې ځان ډېر ډاډمن احساساوه. زموږ کشف او پوځي څارګرۍ ډېر ښه کار کاوه او ماته یې ټول اړین مالومات راکول. دا هم زموږ پوځي کشف او پوځي څارګري وه او هم د هغه مهال د (کې. جي. بي) بهرنۍ څارګري.

پوښتنه: په دغسې حالتونو کې له کوم تاکتیک څخه کار اخیستل کېده ؟

ځواب: د ساري په توګه د وسله وال بانډ د مشر د له منځه وړلو تاکتیک څخه.

پوښتنه: نو لکه څنګه چې مالومه ده ، هغه مهال احمد شاه مسعود له منځه یو نه وړل شو ، دا ولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا خبره رښتيا ده. د افغانستان ولسمشر نجيب الله پر دې خبره ټينګار کاوه، چې دی بايد له منځه ولاړ شي. هغه [ولسمشر. ژ] د دولتي امنيت [کې. جي. بي. ژ] د لومړي لوی رياست ريس "ولاديمير کريوچکوف" ته ويلي وو، "کريوچکوف" د دفاع وزير "دميتري يازوف" ته، او د دفاع وزير هم ماته بولی (قوماندہ) راکړه، چې احمد شاه مسعود له منځه يوسم.

ما ورته وويل، چې دا کار بايد ونه شي. ما د لاسوندونو پر بنسټ ده ته دا په زباد رسوله، او په دې اړه د ۱۹۸۸ زېږدي کال له رپوټونو څخه يو رپوټ ما پخپل کتاب کې هم راوړی، چې احمد شاه مسعود د نورو مشرانو پر پرتله کورټ بل ډول سړی دی. دا د دولت د کچې سړی دی. ولس په ده پسې ځي، خلک پر ده باور لري، دی د هېواد په شمال کې د لويې اتورېټې خاوند دی، په هغه سيمه کې چې تاجکان ژوند کوي. دی غوسه ناک او غضب ناک نه دی، له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي. ما هم د دفاع وزير ته ليکل، چې پر راتلونکي مهال به موږ پر احمد شاه مسعود ډډه لګوو. کوم ډول چې ما ويل کړي وو، وروسته هماغسې هم وشول...ما غوښتل، چې له ده سره وګورم، خو دا کار ونه شو...هغه مهال په مسکو کې وضعه پېچلې وه. "يازوف" چې د افغان لېدر په اړه زما له ډاډمنتوبه خبر وو او پرې پوهېده، ان له ما سره نور ټيليفوني تړاوونه هم بند کړل او له دې وروسته به يې سيده د ځلوېښتم اردو بولندوی "باريس ګروموف" ته ټيليفون کاوه. خو لکه څنګه چې "ګروموف" هم زما پر دريځ پوهېده، نو ده به هم له دغو لارښوونو او سپارښتونو ډډه کوله او [د احمدشاه مسعود. ژ] د له منځه وړلو لپاره يې کوم ګامونه نه اوچتول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: مانا دا چې د بانډونو د مشرانو د له منځه وړلو کار مو تل نه کاوه ؟

ځواب: موږ له هغوی سره له خبرو اترو نه خپل کار پیلاوه ، د جوړ جاړې لارې چارې مو لټولې. ما هغه مهال د ډېرو وسله والو بانډونو له مشرانو سره ولیدل ، په تېره بیا کندهار ته نږدې. د پاکستان په خاوره کې هم لیدنې کتنې شوې دي. د کشف د مالوماتو له پایلنیوي څخه وروسته دې پایلې ته راتلم ، چې شونتیا نه لري د بانډونو یو شمېر مشرانو ته سرې قناعت ورکړي ، نو دوی باید له منځه یووړل شي . کشف او پوځي څارګرۍ دوی د افغانستان او پاکستان په خاوره کې لټول ، د پاکستان د خاورې په داسې سیمه کې ، چې افغانستان ته به نږدې وه ، ځکه چې وړاندې یې لټون ناشونی وو ...

پوښتنه: دې کار اغېز او پایله درلوده ؟

ځواب: د بانډمشر له منځه وړلو وروسته ټول بانډ له منځه ته: یا خو به د دغه بانډ غړیو وسلې پټې کړې ، دوی به پخپله خپلو کلیو ته ولاړل ، په خلکو کې به تیت او ورک شول یا خو به له نورو وسله والو ډلو سره یو ځای شول.

که چیرې به ما دا احساس کړه ، چې له بانډمشر سره کېدای شي ، سرې جوړ راشي ، د کشف کسانو به ځانونه د بانډونو مشرانو ته ورسول ، هغوی ته به یې وویل ، چې جنرال غواړي له تاسو سره وګوري او د داسې پرنسیپونو په اړه جوړ راشي ، چې په اصطلاح په دغه سیمه کې د دوه اړخیزو اړیکو د رژیم په نامه یادېده. د لیدنې کتنې شرایط به مخکې له مخکې له دواړو خواوو چمتو کېدل. داسې ډېر پېښ شوي ، چې زه یو ازې له یوه ژباړن سره دوی ته ورغلی یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د هرات په سیمه کې موږ د ولس کسه بانډمشران سره راټول کړل. دوی په جیپونو کې راغلل ، له هر یوه سره یې له پنځوسو تر سلو کسو پورې ساتندویان ملګري ول. زه دغې سیمې ته په چورلکه کې ورغلم ، هلته له مېشتې فرقې څخه یې ګاز موټر راوست ، په همدغه موټر کې دلیدنې کتنې ځای ته ورغلم. زه د جنرالۍ په ډګري درېشۍ کې وم ...ما له جېب څخه قران ، چې په ورېښمن دستمال کې پوښلی وو ، راوایست. دستمال مې هوار کړ ، قران مې پرې کېښود ، پر قران مې د لاس ورغوی کېښود او له دې سره سره ، چې زه پخپله ارتودوکس عیسوي یم ، داسې مې وویل: " الله زموږ له پاسه دی ، هغه هر څهویني او اوري یې. راځئ ، چې رښتوني واوسو او په خپل منځ کې جوړ شو ." زما لپاره څه شی ډېر مهم وو ؟ دا چې دوی وژنې ونه کړي ، زموږ د سرتېرو او افسرانو ژوند وساتل شي. د ساري په توګه ورته وایم " راځئ ، چې دغه ځای تاسو او زموږ پوځونه په ګډه وساتي ، او دغه ځای تاسو پخپله وساتئ. زه دا ژمنه کوم ، چې ستاسو پر ټولو هغو کارونو به سترګې پټې کړم ، چې تاسو یې له ایران سره د سوداګرۍ په برخه کې کوئ. " دوی هغه مهال هلته [ایران. ژ] ته نه یوازې ، چې وریجې او پمبه وړله ، بلکې د نېشه یې توکیو کاروبار یې هم کاوه. " زه ورته وایم ، خو که چیرې په کوم ځای کې زموږ یا پر حکومتي کاروان ډزونه وشي ، بیا نو زه ستاسو پر ضد ډېر سخت ګامونه پورته کوم. " [...]

یګور پلوګاتارېف

د «نېزاویسیمایا ګازېته» ورځپاڼه، ۲۰۰۲ / ۱۱ / ۱۷ ، (۲۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«احمد شاه مسعود ، یو تبعه ، سیاستوال او پوځي»

له کتاب څخه

[...] د ۱۹۹۸ ز کال تر اکتوبر میاشتې پورې په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پرضد یوازې یو ځواک پاتې وو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې ، خو په افغانستان کې د کارنده جګړه ییزو عملیاتو د سرته رسولو لپاره د ده د وسله والو ډلو قابلیت په سیده ډول د وسلې او مهماتو د تر لاسه کولو په شونتیاوو پورې تړلی وو . په دې برخه کې لومړی روسیه ډګر ته ور ووته او ورمخکې شوه . احمد شاه له روسي استازیو سره تړاوونه ټینګ کړل . ده د افغانستان د اسلامي جمهوریت د باندېنیو چارو وزیر ډاکتر عبدالله عبدالله مسکو ته واستاوه . وزیر په مسکو کې د پوځي - تخنیکي همکارۍ ، او د مسعود له ځواکونو سره د روسیې له خوا د پوځي مرستې په اړه یو لړ لیدنې کتنې وکړې . له احمد شاه سره د روسیې استازیو خبرې اترې پر مخ بوتلې ، چې د هغوی له شمېر څخه یو هم د روسیې د ولسمشر " باریس نیکولایوویچ یلڅین " استازی " ښفګېني سېواستیانوف " وو ، چې مسعود ته ورلېږل شوی وو. [...]

طالبانو د طالب ضد ټلوالې پر ځواکونو سخت ګوزارونه وکړل ، چې پکې هوایي ځواکونو او زغره وال تخنیک برخه اخیستې وه ، خو مسعود وکولای شول ، چې مقاومت وکړي او طالبانو ته یې زیان ورواړاوه . اړینه ده وویل شي ، چې د شمالي ټلوالې په وسله والو ډلو کې وسله ، مهمات او نور تجهیزات تل لږ ول . هغه مرسته ، چې د اوزبکستان او تاجکستان له خوا ورسره کېدله ، له هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه سره د پرتلې وړ نه وه ، چې طالبانو ته د پاکستان ، سعودي عربستان او امریکا متحده ایالاتو له خوا راتلل.

د ۲۰۰۰ زېږدي کال د اکتوبر پر ۲۲ په دوشنبه کې د احمد شاه مسعود او د روسیې د دفاع وزیر مارشال " ي. د. سېرګېېف " ترمنځ لیدنه کتنه وشوه. په دغه لیدنه کتنه کې د افغانستان په شمال کې د وضعې او طالبانو غورځنګ له خوا د ګواښ پرضد د ګامونو او چتولو په اړه خبرې وشوې. له دې سره سره ، چې دغې لیدنې کتنې نارسمي ځانګړنه درلوده ، خو بیا هم هغې ته لوی ارزښت ورکول کېده. د خبرو اترو په بهیر کې د اسلامي سخت دریځو له خوا ګواښ پرضد پر نومېرلو (مشخصو) لارو چارو باندې بحث وشو. همدا راز د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ او له هغوی سره د پوځي مرستې په اړه خبرې وشوې. د خبرو په پایله کې روسیې پرېکړه وکړه ، چې د مسعود وسله والو ډلو ته وسله او مهمات نور هم ورزیات کړي. پر دې بله ورځ د طالبانو غورځنګ مشري د روسیې پر پته له ګواښونو سره څرګندونې وکړې. د طالبانو د جګپوړي چارواکي عبدالوکیل مطمن [دا ښایي چې عبدالحی مطمن وي. ژ] د خبرو له مخې : " د روسیې لپاره اړینه ده ، چې د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنې لاس واخلي ، کنه نو دا به ورته ګڼ شمېر خطرناکې ستونزې راپیدا کړي ، چې درنې پایلې به ولري. " [...]

الېکساندر لیاخوفسکي او ویاچېسلاف نېکراسوف

مسکو ، ۲۰۰۷ زېږدي کال. (۲۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې کورنۍ جګړه

د ۲۰۰۱ ز کال د اکتوبر پر ۷ د امریکا متحده ایالاتو او بریتانیا د " نه ماتېدونکې ازادۍ " په نامه عملیات پیل کړل ، هڅه یې وکړه ، یو ځل بیا د افغانستان ټولنیز - سیاسي حالت ته بدلون ورکړي . په رسمي ډول دا کارندتیاوې له نړیوالې ترهګرۍ او طالبانو غورځنګ سره د هاند و هڅې په نامه یادې شوې ، خو له اره دا له افغانستان سره جګړه وه ، ځکه چې د دغو عملیاتو د پیل پر مهال طالبانو د افغانستان په سلو کې ۹۵ سلنه خاوره تر خپلې څارنې لاندې درلوده . د امریکایي او انګرېزي پوځي هوايي ځواکونو د بمبارۍ په مرسته ، د ایټالیا ، جرمني او فرانسې په ملاتړ ، د شمالي ټلوالې ځواکونو وکولای شوای ، چې د افغانستان ټوله خاوره ونیسي . په دې کار کې روسیې هم ټاکلی رول ولوباوه ، ځکه چې د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې یې په خوراکتوکیو ، پوځي تخنیک او وسلې باندې سمبالولې . همدا راز روسیې د کشف او بهرنۍ څارګرۍ د لویې ادارې له لارې ده ته پوځي سلاکاران هم ورلېږلي ول . د ځینو مالوماتو له مخې ، دغو روسي سلاکارانو ان د جګړه ییزو عملیاتو مشري کوله .

د ۲۰۰۱ زېږدي کال له پیله نه یوازې روسیې ، بلکې ایران او هند هم له مسعود سره پراخه مرسته کوله . ترانسپورتي الوتکې ، چې وسله ، مهمات او خوراکتوکي به پکې بار ول ، به دوشنبې ته راتلې ، یا به هم د کورګان تیوبې په پوځي هوايي ډګر کې ښکته کېدلې . له دې وروسته به دغه توکي او وسله له پولې ها خواته ورلېږل کېدل . د مسعود د مرستندوی د خبرو او پخلي له مخې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدغې مرستې له برکته ټلوالې وکولای شوای ، چې شل زره کسه نور اضافي جنګیالان خپلو لیکو ته راجلب کړي.

۲۰۰۹ ز کال د فبرورۍ ۹ .

الېکساندر اکوروکوف ، د «چېکیست» اوبپانه. (۳۰)

له مسعود سره د شوروي پوځونو د وتلو په اړه خبرې څه ډول وې؟

د فبرورۍ پر دولسمه مې په «ربن. ټي. وي» چینل کې له نامتو ډګري بولندوی احمد شاه مسعود سره د هغو خبرو اترو په اړه خپرونه ولیده ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د څلوېښتم اردو په ملاتړ ، د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست له خوا ترسره شوې وې. هو ، په رښتیا هم همداسې وه. په لومړي پړاو کې یې د کړنیز کار او نوبت چارې د پوځي څارګرۍ د لوی ریاست د ډګرمن " تکاچیوف " له خوا شوې وې. د دغو کارونو د پایلو او بهیر په اړه تل لوړ مشرتابه ته رپوټونه ورکول کېدل.

په خپرونه کې د کشف او پوځي څارګرۍ د لوی ریاست ښودل شوی ډګرمن " دیما وبرېتېنیکوف " له احمد شاه مسعود سره په خبرو اترو کې برخه نه درلوده ، خو په دغه لوري کې یې کار کاوه.

پخپله " دیما وبرېتېنیکوف " یو اتل شخصیت دی. دی له خپلې ډلې سره د " پنجشېر زمري " په سوړه کې ، پخپله د پنجشېر په دره کې ځای پر ځای شوی وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

. د خپل کار او خدمت په تړاو به تل په خپل " وواز " [جیپ. ژ] موټر کې کابل ته ته . تاسو يې پخپله تصور کړئ ، چې په " وواز " (جیپ) موټر کې له نیم افغانستانه تېرېدل څه ډول وي ... " دیما " تل په خپل د سینې جېب کې لاسي بم له ځان سره چمتو ساته ، د دې لپاره چې " دوخي " [دوښمنانو .ژ] ته ژوندی پر لاس ور نه شي.

د ۱۹۸۷ ز کال د نوامبر پر ۱۴ ده مخکې له مخکې خپل " وواز " زموږ په مېشتځای ، چې په گلبهار کې وو ، پرې ښود . د راستنېدو پر مهال له موږ سره یو ځای له کابله پر " بي. تي. ار " زغره وال گاډي سپور راستون شو . " بي. تي. ار " زغره وال گاډی د جگړه مارو له خوا پر ماین والوزول شو . " دیما " له چاودنې څو ثانیې مخکې له هغه نه ووت او زیان ورورانه وښت ، خو موټروان يې د چاودنې هوايي څپې وواهه او ژوبل هم شو . موټروان يې له ماسره یو ځای له " بي. تي. ار " زغره وال گاډي څخه ټوپ واچاوه . موږ له یوې ثانیې نه هم لږ مهال وژغورلو . دا کار به په لوی لاس شوی وي ، یا به نه وي ، خو په خپرونه کې داسې ښودل کیږي ، چې د " دیما وېرېتېنيکوف " او احمد شاه مسعود ترمنځ خبرې اترې د ۱۹۸۸ زېږدي کال له جنوري څخه پای ته رسیږي ، او پر ۱۹۹۲ ز کال دا خبرې اترې بیا د روسيې فدراسیون د چارواکیو له خوا پیلیږي.

دا ددې مانا لري ، چې دا کار په لوی لاس شوی ، د دې لپاره چې پر رښتیا ویلو خوله پټه کړي. له هغه شمېر نه شوروي پوځي مشري د یوې لویې بلا په توگه وښيي . وروسته له هغه ، چې ډگرمن " وېرېتېنيکوف " ، د کشف او پوځي څارگرۍ د لوی ریاست نور گڼ شمېر افسران ، له افغانستانه د شوروي پوځونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وتلو مخکې هېواد ته ستانه شول ، ما وکولای شول ، چې په گلبهار کې د خپل یوه ښه ملگري له لارې ، چې په ښکتني (کوزني) گلبهار کې د جومات امام وو ، په دغه سیمه کې د امنیت له پازوال ذکرالله سره تړاو ټینگ کړم او د هغه له لارې بیا پخپله له احمد شاه مسعود سره تړاو ټینگ کړم. زه وایم ، لکه څنگه چې په گلبهار کې زموږ په مېشت ځای کې یوازې زه او ژباړونکی پاتې وو ، نو ښکاره خبره ده ، چې د مخکینیو خلکو له خوا ټول تړاوونه ماته راپاتې ول. خو زما نوي ملگري د جومات امام هغه څه وکړل ، چې تر دې مهاله بل هیڅ یو تړاو پرې نه وو توانېدلی. له ډگرمن " تکاچیوف " نه وروسته له احمد شاه مسعود سره اړېکي نږدې پېنځه کاله وروسته زما له خوا بیا ټینگ شول.

دا خبره ربښتیا نه ده ، چې ویل کیږي ، خبرې اترې یوازې د کشف د لوی ریاست او اردو له خوا ترسره کېدې...د ۱۹۸۸ ز کال د ډیسمبر پر یوه شپه ، د مسعود تر څارنې لاندې ساحه کې ، د ذکرالله په واسطه زموږ له خوا یو پیغام احمد شاه مسعود ته واستول شو او په هغه کې ورته وړاندیز وشو ، چې د پوځونو د وتلو پر مهال او له جگړې وروسته پړاو کې هم له موږ سره همکاري وکړي ... دغه پیغام په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفیر (د بهرنیو چارو مرستیال وزیر) ، د اردو د استازیو ، جنرال " وارېنیکوف " ، (کې . جي . بي) او جنرال " زایځېف " له خوا لاسلیک شوی وو . امام د احمد شاه مسعود ځری په ټکسي کې سیده زموږ مېشتځای ته راووست ، چې د مسعود له خوا یې زموږ د وړاندیز ځواب له ځان سره درلود . په هغه کې داسې ویل شوي وو : " موږ گاونډیان یو ، گاونډیان باید په سوله او دوستۍ کې ژوند وکړي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وروسته پوه شوم ، چې مسعود ته د " ستېچکين " اتوماتيکې توپانچې د ډالۍ کولو پرېکړه جنرال " وارېنيکوف " پخپله کړې وه او په دې اړه يې د منځۍ (مرکز) رضايت نه وو اخيستی . د " پي . پي . اېس " دغه توپانچه د ذکرالله پر لاس احمد شاه ته ورولېږل شوه ، خو په دې اړه زه دې ته اړوتم ، داسې رپوټ وليکم : لکه څنګه چې له " زرغونې سيمې " څخه د " دوخي " [يانې دوښمنانو . ژ] د توپ ګولۍ راغله ، له ګلبهار څخه د تګ په موخه زما په راټولو کړيو ، چمتوکړيو شيانو کې ولګېده نو د " ستېچکين " توپانچه هم ورسره تری تم شوه .

د ۱۹۸۸ ز کال د ډيسمبر په پای کې بايد له ګلبهاره د حکومتي پوځونو وتل پيل شوي وای ، خو مجاهدينو نه غوښتل چې هغوي بې جګړې پرېږدي . کله چې موږ هغوی ته دا تشريح کړه ، چې که چيرې دوی پر حکومتي پوځونو بريد وکړي ، زموږ پوځونه به د متحدينو په توګه لاسوهنه پکې وکړي ، نو له هغه وروسته مجاهدين بېرته شاته ولاړل او د نجيب الله پوځونه پرته له کومه خنډه ووتل . په هغوی پسې له شاه موږ په خپل " بي . ټي . ار " زغره وال ګاډي کې پسې وخوځېدو. جبل سراج (جبل السراج) ته مو پر لاره د " ايپيشېف " مرستيال د سمندري پوځ جنرال (ادميرال) " ميخايلوف " وليد . هغه موږ ته وويل ، چې که چيرې موږ د سالنګ له لارې د پوځونو سوله ييزه وتنه په دې ډول سمبال کړو ، نو ما او ژباړونکي ته به د شوروي اتحاد اتلولي راکړل شي . د اتلولۍ درجې خو موږ ته را نه کړل شوې ، خو له احمد شاه مسعود سره خبرو اترو پايينه (دوام) وکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده له استازي سره يوه بله ليدنه کتنه هم په سالنگ کې وشوه . په هغې کې د شوروي پوځي بولنتون (قوماندانۍ) استازي بريد جنرال " کريووشېېف " مسعود ته وړانديز وکړ ، چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال له حکومتي پوځونو سره په گډه [د سالنگ . ژ] غاښې تر ساتنې لاندې ونيسي . خو احمد شاه مسعود د راډيوگرام له لارې ماته داسې ځواب راکړ : " مشاور " باريسه " ، موږ لس کاله د شوروي پرضد جگړه کړې ، ځو ورځې به نور هم صبر وکړو ، له نجيب الله سره به هيڅ مهال يو موټی نه شم ، خو د شوروي پوځونو د وتلو په لاره کې به خنډ وا نه چوو . " له دې سره سره ، چې زموږ د پوځونو له وتلو مخکې ، د سالنگ غاښې ، د پنجشېر دره او شاوخوا خپرمه سيمې د هوايي ، توپچي او " بوراتينو " د ځواکونو له خوا بمباري شوې ، احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر شوروي پوځي کاروانونو يې بريد ونه کړ .

ده هممهال د افغانستان د اسلامي گوند (حزب اسلامي) جنگيالان نه پرې ښودل ، چې سالنگ ته نږدې شي . [...]

[...] له خپرونې او زما له ليکنې (مقالې) نه ښکاري ، چې د کشف په لوی رياست کې څه ډول خلکو کار کاوه او کوي يې . يوازې يو ډگرمن " تکاچيوف " ۱۴ ځلي د جبهې شاته دوښمنانو ته ورغلی ، د دې لپاره چې د احمد شاه مسعود له استازيو او پخپله له ده سره وگوري . [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د سوله ييزې وتنې او له جگړې وروسته پړاو کې د ۱۹۸۸ – ۱۹۸۹ ز کال د فبرورۍ تر پايه د همکارۍ په اړه له احمد شاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود سره د خبرو اترو ترسره کوونکی ، د سمندري پوځ ډګروال " ب . ف . پرېمېنکو ".

۱۵ / ۲ / ۲۰۰۹

د «اتکریتایا اېلېکترونایا ګازېته» ورځپاڼه، (۳۱)

افغاني جګړه پرون او نن

[...] پرېږدئ افغانان هغسې ژوند وکړي ، لکه څنګه چې يې دوی غواړي . زموږ لپاره مهمه داده ، چې دغه رژيم به د روسيې په تړاو څه ډول چلند کوي . کله کله خلک وايي : زموږ څومره پوځيان د طالبانو له لاسه ووژل شول ! له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته زموږ څومره پوځيان ووژل شول ؟ دولسمه تانه (پوسته) په ياد راولئ ، پرې شوي سرونه . په دې کار کې د احمد شاه مسعود خلکو برخه درلوده ، مسعود چې وروسته بيا زموږ متحد شو او موږ وسله ورکوله. [...]

د «راسييه-۳» اوبپاڼه، (۳۲)

هغوی موږ ته منتظر دي

د " ايشيمبای " په انځورګرۍ موزيم کې د " افغانستان ، د باشکرتوستان (باشقرتستان) د ښارګرو په برخليکونو کې " په نامه د عکسونو د نندارتون پرانيستلو ته د ورتګ پر مهال ما دا اټکل هم نه کاوه ، چې دا پېښه به ناڅاپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مخې ته داسې څه رامخته کوي ، چې له هغه نه دې ان په سېنما کې هم کار واخيستل شي. [...] خبره دا ده ، چې دغه ننداړتون د دوو پوځي ملګريو ، چې په يوه غونډ کې يې خدمت کاوه ، له ۲۲ کلن بېلتونه وروسته د لېدنې کتنې لپاره يوه پلمه شوه . له هغوی څخه يو د روسيې فدراسيون د امنيت د فدرالي ادارې ډګروال " رينات امينوف " ، چې د اوفا له ښاره څخه دی ، او د فدرالي ادارې جګړن " ويکتور مارفين " دی ، چې اوس رسمي دنده نه لري. د ۱۹۸۰ يمو کلونو په سر کې ، لومړی کس د پوځي کشف او څارګرۍ سلاکار وو ، خو دويم کس د باګرام په هوايي پوځي ډګر کې د ځانګړې څانګې کارمند وو . [...] په رسمي مراسمو کې د ډګروال " امينوف " له وينا څخه : " زموږ له پښت څخه هر انسان خپل برخليک درلود او په افغاني جګړه کې يې خپله برخه درلوده. څوک سلاکار وو ، او څوک وسله په لاس مخامخ له وسله وال اپوزيسيون سره جنګېده. [...]

زه د خپل کار له مخې له خپلو ملګريو سره په اړيکو کې وم ، د پوځي څارګرۍ له ملګريو سره مې مالګه او ډوډۍ شريکوله. زه د باګرام په هوايي ډګرکې د پوځي کشف او څارګرۍ په برخه کې سلاکار وم ، بيا په اتمه پلې لوا کې وم ، وروسته مې په اووه دېرشمه کوماندويي لوا کې دنده درلوده. زما دوه ژبې پښتو او درې دواړه زده وې ، ځکه خو ماته د ځايي وګړيو د هڅوب (کولتور) اروا پوهنه او ځانګړنې د پوهېدو وړ او نږدې وې.

[...] زما برخليک داسې وو ، چې ما درې ځلې له احمد شاه مسعود سره ليدنې کتنې کړې دي. موږ له هغه سره په ګډه په افغانستان کې د ترې تم شويو شوروي پوځيانو د لټون په اړه خبرې اترې وکړې . دا دنده ماته د همګټو هېوادو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومتونو په شورا کې د انترناسیونالیستي پوځیانو د کومېټې مشر جنرال " روسلان اوشېف " له خوا سپارل شوې او په افغانستان کې پر همدې دنده بوخت شوی وم. زما په یاد دي ، دی په دې اړه ډېر خواشینی وو ، چې زموږ د پوځونو د وتلو د وروستي پړاو پر مهال ، د نجیب الله تر فشار لاندې ، زموږ پوځونو د مسعود پر مورچلو پیاوړی ګوزار وکړ. خو له دې سره سره احمد شاه مسعود په خپل زړه کې زموږ د هېواد په وړاندې دوښمني نه وه ساتلې. دی د هغې مرستې لامله ډېر منندوی وو ، چې موږ د طالبانو غورځنګ پرضد وسله واله مبارزه کې له ده سره کړې وه...

رامیل کاګیروف، د «پودمېتکي» خپرونه، ۳۸ ګڼه، ۲۰۰۹ / ۹ / ۱۲ ، (۳۳)

د افغاني پټو د ګډولو ډول

[...] لکه څنګه چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت مرستیال وزیر جنرال «وارېنیکوف» د «یتوګي» مجلې خبریال ته په مرکه کې وویل ، هغه مهال مهمه خبره دا وه ، چې د نجیب الله او احمد شاه مسعود تر منځ د دوښمنانه اړیکو غوټه پرې شي. جنرال " وارېنیکوف " په افغانستان کې د هغه مهال شوروي سفیر " یولي ورونڅوف " سره په ګډه زموږ د ځارګرو له لارې د تاجکو له مشر مسعود سره اړیکي ټینګ کړل. " وارېنیکوف " کیسه کوي چې : " موږ له " یولي میخایلوویچ " سره په ګډه ان یو لیک ، چې د سفارت له خوا ټاپه شوی او زموږ دواړو له خوا پرې لاسلیک هم شوی وو ، ورولېږه. دا مو ورته وړاندیز کړه ، چې پر هغو مسلو په ګډه خبرې وکړو ، چې [د افغانستان. ژ] د شمال او شمال ختیځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجک مېشتي وګړي ورسره لېوالتیا لري. نجیب الله د دې مسلې په بهیر کې وو ، موږ هغه ته په دې اړه خبر ورکړی وو . دی په خبرو کې له موږ سره راضي شو او د دغې لیدنې کتنې د ایډیې ملاتړ یې وکړ. خو زه په دې اند یم ، چې ده سملاسي په پټه خپلو لاس لاندیو ته بولۍ (قومانده) ورکوله چې د دغې لیدنې کتنې مخنیوی وکړي. موږ درې ځلي دا لیدنه کتنه وټاکله ، خو همدا درې ځلي د هغې مخنیوی وشو . نجیب الله ځان داسې ښوده ، چې دی د مخنیوی لامله ډېر خواشینی دی. زه فکر کوم ، چې ده پخپله د خبرو اترو شونتیاوې له منځه وړلې ، ځکه چې احمد شاه پر ده باندې ښه نه لګېد . " [...]

والېریيا سیچووا ، ایرینه مېلنیکووا ، د «یتوګي» مجله، ۲۰۰۱ / ۱۲ / ۴، ۲۸۲ (۴۸) ګڼه. (۳۴)

د پنجشېر عملیات

دا یو شمېر هغه عملیات ول ، چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون د ۱۹۷۹ – ۱۹۸۹ ز کلونو پر مهال په پنجشېر دره کې د شوروي اردو له خوا د احمد شاه مسعود د ډلې پرضد ترسره شوي ول.

۱۹۸۰ ز کال د اپرېل ۹ ، د پنجشېر لومړي عملیات . مجاهدینو له مخامخ مقاومت ځخه ډډه کوله ، په وړو ډلو وېشل کېدل ، تیتېدل او له ځایي وګړیو سره ګډېدل.

۱۹۸۱ ز کال ، مارچ ، د پنجشېر ۳ عملیات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۱ ز کال د سیپټمبر ۲ ، د پنجشیر ۴ عملیات.

۱۹۸۲ ز کال د می ۱۲ ، د پنجشیر ۵ عملیات. دا عملیات د جنرال " ن . گ . تیرگریگوریانیڅ " تر بولندويي لاندې ترسره شول. په دغو عملیاتو کې ۱۲ زره پوځیانو ، ۱۰۴ چورلکو او ۱۲ نورو الوتکو ګډون درلود . تر ټولو لویې پېښې د می د ۱۲ نېټې پر شپه پیل شوې ، کله چې د کشف ټولګيو (د کشف ۱۱ ټولیو) د پنجشیر درې په خوله کې پرته له جګړې ټولې واکمنې لوړې (غونډۍ) ونیولې. پر راتلونکې شپه د ۱۷۷ موتوریزه غونډ یو کنډک ، د کشف ټولګیو په ملاتړ ، په دره کې لس کیلومتره وړاندې نورې لوړې واکمنې څوکې ونیولې. د مې پر ۱۷ ، پر دره باندې د هوایي پوځي او توپچي له پیاوړیو ګوزارونو وروسته ، درې شوروي کنډکونه درې ته ورننوتل. له هغوی څخه یې دوو پلیو کنډکونو د درې پر لوړو غرنیو لړیو ، د درې ښي او کیڼ لور ته وړاندې تګ او تعرض کاوه. دریم کنډک د درې په منځ کې په ګړندي تګ سره د رخې او بازارک په لور مخ پر وړاندې روان وو . د وړاندې تګ ګړندیتوب په ۲۴ ساعتو کې له ۷ څخه تر ۱۰ کیلومترو پورې وو.

۱۹۸۲ ز کال اګسټ - سیپټمبر ، د پنجشیر ۲ عملیات. د مجاهدینو له مشر سره د لومړي ځل لپاره پوخلاینه وشوه ، چې دوه کاله مراعت شوه. شوروي پوځونو ان دا ژمنه هم کړې وه ، چې " له نورو سیالو ډلو سره د وسله والو ټکرونو پر مهال به له احمد شاه مسعود سره پوځي هوایي او توپچي مرسته هم کوي. " تر ټولو دا سکالو ډېره په پام کې نیول شوې او منل شوې وه ، چې " پرپنجشیر باندې دې هوايي ګوازرونه نه کیږي. " له احمد شاه مسعود سره ځانګړی کار د] شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد د دفاع وزارت. ژ] د کشف د لوی ریاست ډگرمن کاوه ، چې ده ته ورلېږل شوی وو. دې ډگرمن " مسعود د شوروي اتحاد د ژوند له طرز او د مارکسېزم - لېنینېزم له اثارو سره بلداوه او ورپېژندل یې. "

۱۹۸۴ ز کال د اپرېل ۱۹ - د می ۵ ، د پنجشېر ۷ عملیات. (مارشال س. ل. سوکولوف) په دغو عملیاتو کې ۱۱ زره شوروي ، ۲۶۰۰ دوه زره شپږ سوه افغان پوځیانو ، ۲۰۰ الوتکو ، ۱۹۰ چورلکو برخه اخیستې وه. د اپرېل پر ۲۲ ، وروسته له هغه ، چې سیمه د درنو بم غورځوونکو الوتکو له خوا بمباري شوه ، متحدو پوځونو پر پنجشېر تعرض وکړ. دغه عملیات تر یو بریده بریالي ول. هغه لارې او نور سمبالوونکي ځایونه ، چې مجاهدینو پر ۱۹۸۲ – ۱۹۸۳ ز کلونو د پوخلاینې پر مهال جوړ کړي ول ، ټول له منځه ولاړل او ویجاړ کړای شول. د مسعود یو پلوی او ملگری عبدالواحد یرغمل شو. ببرک کارمل سوبه شوي پنجشېر ته یو پروپاگندې او تبلیغي سفر وکړ. پنجشېر د یو څه مودې لپاره په بې خطره سیمه بدل شو. له پټې لارې د مالوماتو د تر لاسه کولو له برکته مسعود وکولای شول ، چې له خپلو لویو ځواکونو سره مخکې له مخکې له پنجشېره ووزي او له گوزار څخه ځان وژغوري. دا مالومه شوه ، وروسته له هغه چې شوروي پوځونه بېرته خپل دایمي مېشتځای ته ولاړ شي ، مجاهدین به په پاکستان کې خپلې لیکې بیا ډکې کړي او بېرته به هر څه له سره پیل شي. د اپرېل پر ۳۰ په هزاره دره کې د ۶۸۲ موتوریزه غونډ لومړی کنډک له منځه ولاړ: شوروي پوځ ته ۶۰ کسه د سر زیان واوښت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۵ ز کال ، د پنجشېر ۸ او ۹ عملیات. د نهمو عملیاتو په بهیر کې پوځونو وکولای شول ، چې د مسعود ډلې د درې له مرکزي برخې نه پر شاه وتمبوي.

د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پیله راهیسې د احمد شاه د وسله والو ډلو پرضد کوم عملیات نه ترسره کېدل.

د ۱۹۸۲ ز کال پوخلاینه:

د پنجشېر د عملیاتو یو له ډېرو مرموزو پېښو څخه د احمد شاه مسعود ژوندي وتل ، د چا پر لاس نه ورتګ وو او د ۱۹۸۲ ز کال پوخلاینې حالات او لاملونه ول . داسې مالومات شته ، چې د شوروي څارګرۍ مشري له مسعود سره جوړه راغلې وه. د عملیاتو له پیل نه ، د ده د ترورولو له پېښېدو نه مخکې به یې پر خپل مهال ده ته خبر ورکاوه. شوروي څارګرۍ په افغانستان کې د شوروي او افغان پوځونو او افغان ځانګړیو خدماتو د هغو عملیاتو ، چې د مسعود تر لاس لاندې سیمه کې به ترسره کېدل ، په اړه ده ته مخکې له مخکې خبر ورکاوه او د دغو عملیاتو په مخ کې به یې خنډونه اچول. د دې یو لامل هم زمرد ګڼل کیږي. د شوروي اتحاد د کشف د لوی ریاست ډګروال " اناتولي تکاچیوف " باندې دا شک شوی وو ، چې دی د مسعود لور ته وراوښتی ، ځکه خو دی په تسلیمۍ تورن شو . " اناتولي تکاچیوف " د شوروی اتحاد د دفاع وزارت د کشف او پوځي څارګرۍ د لوی ریس سترجنرال " پ. اي. ایواشوتین " له خوا دې کار ته ګومارل شوی وو ، چې له مسعود سره اړیکي ټینګ کړي.

۲۰۱۰ ز کال د جنوري ۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی برېښنايي پوهنغونډ (ویکیپېډیا) (**۳۵**)

د افغانستان په اړه : ځمکه ، خلک ، تاریخ

[...] د افغانستان په شمال ختیځ کې د مسعود د اوځارتیا په پام کې نیولو سره ، د ده د ډلو بشپړه ماتې به د شوروي سو سیالیستي جمهوریتونو د اتحاد له پولې سره په همپوله افغاني ولایتونو کې کړکېچ سخت ژور کړی وای.

په دې اړه په افغانستان کې د شوروي ځلوېښتمې شمېرې اردو لوی بولندوی " باریس فسېولودوویچ گروموف " داسې لیکي:

" دا به د ډېر ساده سړي خبره وي ، اټکل وشي ، چې پیاوړي ځلوېښتم اردو ونه شو کړای ، د احمد شاه مسعود وسله واله ډله په بشپړه توگه له منځه یوسي. په افغانستان کې شوروي پوځي بولنتون د دې لپاره ټولې شونتیاوې درلودې ، چې ان د **۱۹۸۵** زېږدي کال له دوبني کمپاینه مخکې ده ته په پنجشېر او دغې درې ته څېرمه سیمو کې بشپړه پوځي ماته ورکړي. که چیرې دې ته اړیزه پیدا شوې وای ، موږ به مسعود له منځه وړی وای. له ما سره په دې برخه کې هیڅ مهال کوم شکونه نه راپیدا کېدل ، او اوس هم راسره نشته. پخپله احمد شاه هم پر خپل حالت ډېر ښه پوهېده ، چې ښکاره خبره ده ، له شوروي پوځیانو سره یې د ده پر سیاست اغېز کاوه: دی تل په دې پوهېده ، چې د کوم کار کولو اجازه ده ته ورکړل شوې او د څه شي په خاطر به ده ته سخته سزا ورکړل شي. "

ب. و. گروموف، «محدود پوځي ټولگي». **۲۰۰۸ / ۱۰ / ۱۱** ، (**۳۶**)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوونۍ سیاسي پایلنیوی

د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر ۷ - ۱۴

د پنجشنبې پر ورځ ماښام ، د سیپټمبر پر ۹ ، په افغانستان کې د شمالي ټلوالې د ځواکونو پر مشر احمد شاه مسعود باندې ځانمرګی برید وشو . [...] اوس د ده مرستیال ، د امنیتي خدماتو پازوال محمد فهیم د ده پر ځای د شمالي ټلوالي د مشر په توګه ټاکل شوی دی . شمالي ټلواله د پخواني شوروي اتحاد د منځنۍ اسیا د جمهوریتونو او طالبانو ترمنځ وروستی خنډ وو . د منځنۍ اسیا جمهوریتونو هڅه کوله ، چې د شمالي ټلوالې ملاتړ وکړي . دغو جمهوریتونو او روسیې تر هر چا ډېر د شمالي ټلوالې او احمدشاه مسعود ملاتړ کاوه ؛ وسله ، دارودرمل او خوراکتوکي يې ورکول . ایران او هند هم له مسعود سره ډېره لېوالیتا درلوده ، او مرسته یې ورسره کوله .

[...] دا تصادفي خبره نه ده ، چې د مسعود له مړینې وروسته سملاسي د " ولادیمیر پوتین " او تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف تر منځ بېړنۍ ټیلیفوني خبرې وشوې . پر راتلونکي لنډ مهال باید په دوشنبه کې د روسیې ، ایران ، تاجکستان ، هند او اوزبکستان د بهرنیو چارو وزارتونو او ځانګړیو خدماتو د استازیو تر منځ لیدنه کتنه وشي . [...]

د «نیکولو . ابم» د سیاسي سلا مشورو مرکز اوبپانه . (۳۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د کارفاګېن دولت باید ړنګ شي» دویمه برخه

[...] په پنجشېر کې د طالبانو له خوا د تاجکانو ماتو شویو ځواکونو له شاتګه وروسته سملاسي ، رباني چې د پیاوړتیا له پلوه یوازې له حکمتیار سره پرتله کېدای شو ، بیا هم په هر ډول چې وو د اوړو د پوزې په څېر د افغانستان قانوني هېوادمشر [؟. ژ] په توګه په بشپړه توګه ځان سیوري ته کړ او پټ شو. د شمالي ټلوالې مشري مسعود پر خپله غاړه واخیسته.

[...] د پنجشېر د زمردو کانونو ده ته په کال کې تر ۳۰۰ میلیونه ډالرو پورې عاید ورکاوه. د ده د تره [او یا ښایي چې تروزی وي. ژ] پر ۱۹۸۰ او ۱۹۹۰ یمو کلونو کې په اروپا کې د قیمتي ډبرو د سوداګر په توګه نامتو وو او هر مهال کېدای شو ، چې رانیونکی ترې په لویه اندازه قیمتي ډبرې رانیسي. [...]

دا خبره له هیچا پټه پاتې نه ده ، چې شمالي ټلواله پر خپل تاکتیکي مهارت لرونکي مشر او ستونزمن لاري غرونو سربېره ، د بهرنیو مرستو له برکته پر پښو ولاړه وه. پر پورته یادو شویو کورنیو عایداتي سرچینو سربېره ، هند ، چې په افغان ډګر کې یې د پاکستان پرضد کوټلې رول لوباوه ، له شمالي ټلوالې سره سترې مالي مرستې کولې. د "واجپای" داو ډېر ستر وو : د برې په صورت کې له هند سره په لانجه کې د پاکستان ستراتېجیکي حالت ، چې بې له دې هم ښه نه وو ، له لا لوی کړکېچ سره مخامخېده. وسله ورته د ایران او روسیې له خوا پرېمانه ورکول کېده ، په تېره بیا روسیې خو خپل دا کار دومره نه پټاوه. د ۲۰۰۰ ز کال په مني کې د روسیې د امنیت شورا ریس " س. یوانوف " په ډانګ پېیلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل ، چې " په سیمه کې د خپل ستراتېجیکي ملګري [مسعود . ژ] ملاتړ کوي " . مسعود هم روسیې ته په هماغه ډول ځواب ورکاوه : هغه څوک ، چې د ۱۹۸۰ یمو کلونو په نیمایي کې یې د سر په خاطر ، په افغانستان کې شوروي محدودو ټولګیو یو نیم میلیون افغانۍ انعام ټاکلی وو ، هغه اعلان وکړ ، چې روسیه د افغانستان تر ټولو مهم ملګری دی.

له طالبانو وروسته د افغانستان د راتلونکې انځور په ټوله کې څرګند وو . له مسعود سره برابر بل داسې کوم ډګري بولندوی نه لیدل کېده . بل تر ټولو پیاوړی بنسټپال حکمتیار ، چې ایران ته تښتېدلی وو ، خپل خلک له لاسه ورکړل او له طالبانو سره یو ځای شول . ده خپله اتوریته له لاسه ورکړه . د نورو افغان سیاستوالو قطر ډېر کوشنی وو . د نورو ټولو افغاني ، ملي لړه کیو ، دیني ځانګړنو تر څنګ ، د هند ، ایران او روسیې لپاره ګټوره وه ، چې مسعود د افغانستان مشر شي . په منځنۍ اسیا کې د روسیې د ملګرو هېوادو سویلي پوله د امو سیند پر غاړه تېره شوې . دې ډول بدلون خپل منفي اړخونه درلودل ، چې هغه پاکستان او امریکا متحده ایالات وو ، چې یوې خواته پاتې کېدل . متحده ایالاتو د افغانستان د خاورې له لارې د غاز نللیکې د تېرولو له پلان څخه لا لاس نه وو اخیستی. [...]

۲۰۰۲ ، ک. بوګدانوف، م . برماکوف، س . ستارکوف. د «ابمپېرسکي ګېنېرالني شتاب» اوبپانه. (۳۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان: د رغاونې کارونه

د فبرورۍ پر **۱۵** ، له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو شلمه کالیزه پوره شوه . زما په یاد نه دي ، چې پر **۱۹۹۹** زېږدي کال دې په روسیه کې د دغې پېښې لسمه کالیزه څا شانداره لمانځلې وي. د " بلځین " د واکمنۍ پر مهال خلک پر دغه جګړه باندې شرمېدل ، خو اوس خبره بل ډول ده. پخپله قضاوت وکړئ. **[...]**

احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۲ – ۱۹۹۸ زېږدي کلونو د خپلواک افغانستان د دفاع وزیر وو . د طالبانو واک وځواک ته له رسېدو وروسته د شمالي ټلوالې مشر شو او د طالبانو پرضد یې هاند و هڅه پیل کړه . دی هغه مهال د روسیې متحد وو . **[...]**

اي. داویدوف، د «روبېژ» اوېپاڼه (۳۹)

له سي . ای . اې تر تهرانه

[...] روسیه د افغانستان د نړدې ګاونډیانو له شمېر څخه نه ده او له افغانستان سره د مرسته کوونکیو هېوادو ، چې د دغه هېواد د وټې (اقتصاد) د بیا رغاونې لپاره په میلیونونو ډالر بېلوي ، په شمېر کې نه راځي . خو روسیه د منځنۍ اسیا پر هېوادو باندې د خپل اغېز او په افغانستان کې له شمالي ټلوالې سره د خپلې ډېر کلیزې همکارۍ په پام کې نیولو سره ځانګړی ځای لري. داسې ښکاري ، چې د همدغو لاملونو او حالت په پام کې نیولو سره ، په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر ګومارل کیږي. په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضیا مسعود شو . له احمد شاه مسعود سره د روسي پوځیانو نږدې او ټینګ اړیکي د هیڅا لپاره کومه پټه خبره نه وه : د ده الوتکې د تاجکستان د کولاب په پوځي هوايي ډګر کې ځای پر ځای شوې وې . دا فاکټ ، چې د مسعود د میراث خوړونکي ټاکنې په دوشنبه کې ترسره شوې او په هغو کې جګپوړو روسي پوځي چارواکیو برخه درلوده ، پخپله په دې اړه د ډېرو خبرو او مسلو څرګندویي کوي . اوس نو په مسکو کې د افغانستان نوی سفیر د روسیې د متحدو ځواکونو یانې شمالي ټلوالې استازی شو . [...]

۲۰۰۲ / ۳ / ۱۳

د «نیوز ایران. رو » خبري اژانس اوبپاڼه. (۴۰)

د مسعود یاد

له الېکساندر کنیازېف سره د مرکې یوه برخه

پوره لس کاله پخوا د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سیپټمبر پر ۱۰ افغان مجاهد احمد شاه مسعود د یو ځانمرګي برید پر مهال له سخت ټپي کېدو وروسته مړ شو . نن په دې اړه د روسیې د پوهنو اکاډېمۍ د ختیځ پېژندنې انستیتیوت له پوهنیز کارکوونکي «الېکساندر کنیازېف» سره مرکه شوې ده. کنیازېف له مسعود سره ښه پېژنګلوي درلوده، پر ۱۹۹۰ یمو ز کلونو یې په افغانستان کې ډېر ځله ورسره لېدنې کتنې کړې، په بېلابېلو سفرونو او جبهه کې ورسره ملګری وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د شوروي کمپاین پر مهال مسعود زموږ پرضد جنګېده. دی کله او پر کومه شېبه زموږ ملګری شو؟

ځواب: د ۱۹۸۰ مو ز کلونو تاریخ تر اوسه لا نه دی لیکل شوی. ډېر لږ خلک پوهیږي او خبر دي چې د هغې جګړې پر مهال احمد شاه مسعود یو له هغو ډګري بولندویانو څخه وو چې د شوروي اتحاد له لوري ورسره پرله پسې خبرې اترې کېدې او هڅه کېده چې د همکارۍ اړیکې ورسره ټینګ شي. له هغه سره په پرله پسې ډول دوه اړخیز ګډ کارونه ترسره کېدل او ډېر ځله ورسره د ځایي پوخلاینې په اړه هوکړه لیکونه لاسلیک شوي دي. د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست ډګرمن، چې نوم یې نه شم کولای یاد کړم، اوږده موده له احمد شاه سره یو ځای وو او هڅې یې کولې چې د شوروي پلوه ځواکونو پر لور یې رامات کړي. ده مسعود د شوروي ژوندانه له بریاوو (لاسته راوړنو) او مارکسېزم-لېنینېزم له اثارو سره پېژانده. ...[...]

۸ / ۹ / ۲۰۱۱

د «فرغانه نیوز» نړیوال خبري اژانس. (۴۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب دویمه برخه

مسعود ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

د روسيې فدراسيون د گمرک دولتي کومېټه

د ۲۵/۹/۱۹۹۷ نېټې ۴۴۷۵ / ۰۷ - ۰۷ شمېره رسمي ليک (مکتوب)

له افغانستانه د نښه يي توکيو د قاچاق په اړه

په اداره کې د شتو مالوماتو له مخې ، په افغانستان کې د پوځي - سياسي لانجې د ټولو په خپل منځ کې مخامخ شويو مخالفو لوريو يو له تر ټولو لويه مالي سرچينه د نښه يي توکيو توليد او سوداگري ده. د نښه يي اومو توکيو د پخولو کار او سمهال له پاکستان سره څېرمه قبايلي سيمې ته لېږدول شوی دی. له دې لامله ، چې د افغانستان د وگړيو ډېرى برخه د کار او عايد نورې سرچينې نه لري ، د طالبانو مشري د نښه يي توکيو د توليد د بندولو په برخه کې کوم گامونه نه اوچتوي.

د روسيې خاورې او وړاندې لوېديځې اروپا ته نښه توکي د منځنۍ اسيا د دولتونو د خاورو له لارې په ترانزيټي ډول لېږدول کيږي. د نښه يي توکيو د لېږدولو تر ټولو لويې لارې دادي: اشکاشم - خروگ - اوش - مسکو - لوېديځه اروپا او عشق اباد - باکو - مسکو. د اومو نښه يي توکيو ، نيم چمتو شويو

(c) ketabton.com: The Digital Library

توکيو او چمتو شوېو هيرويينو د پېرودلو کار په هېلمند ، کندهار ، غزني ، ننګرهار ، لوګر ، کندوز او کونړ کې ترسره کيږي.

داسې مالومات شتون لري ، چې جنرال مسعود [احمد شاه مسعود . ژ] د نېشه يي توکيو په سوداګرۍ کې لاس لري ، او دې لور ته د نېشه يي توکيو د رالېږدولو لپاره له تخاره د تاجکستان کولاب ته دهليز نه کار اخلي . دغه توکي له تاجکستانه بيا روسيې او د همګڼو ټولنې نورو هېوادو ته لېږدول کيږي . همدا راز له دوشنبې څخه اروپا ته د نېشه يي توکيو د لېږدولو کار د دوبی له لارې د "Tanzanian Airlines", هوايي چلند د دوو " ان-۱۲ " ډوله الوتکو پر مټ تر سره کيږي . دا الوتکې د قيمتي ډبرو د صادراتو تر نامه لاندې په پټه د نېشه يي توکيو د لېږدولو کار کوي.

دا ليک په کار کې د کارولو لپاره د ادارې د سرپرست له خوا ولېږل شو .

ا . و . کلېپوف

د «يورا سېروېس» اوبپانېه . (۴۲)

د قرغزستان د هېوادمشرۍ څوکۍ ته د نوماند «کوبانيچبېک توګوچباى اولو اپاس» له وينا څخه

د منځنۍ اسيا په سيمه کې ډېره اندېښمنه وضعه رامنځته شوې. د منځنۍ اسيا دولتونو کورنۍ او بهرنۍ سياست د ښکاره سياسي او هغو ټولنيزو پروسو د ټولو څيزونو غبرګون نه کوي ، چې په دغو جمهوريتونو او هغوی ته نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکو کې پېښېږي . د منځنۍ اسیا د ډېرى دولتونو د مشرانو له لوري بې غورۍ داسې حالت رامنځته کړی ، چې کېدای شي ډېر کړکېچن وبلل شي . د ۲۰۰۱ زېږدي کال تر پسرلي پورې د دغې وضعې وده کېدای شي چې په کارنده جگړه ییز پېر باندې بدل شي.

د دې دلیل په پام کې نیولو سره ، زه غواړم په منځنۍ اسیا کې د اوسنۍ سیاسي وضعې په اړه ښکاره سیاسي ځرگندونه وکړم او هغه دا چې:

لومړی: د اوزبکستان ، قزاقستان او قرغزستان د حکومتي پوځونو تر منځ ، د بېلابېلو وسله والو افراطي ډلو ، چې له تاجکستان سره سیاسي تړاو لري (د اپوزیسیون د چینل له لارې) د وروستیو دریو - پېنځو کلونو په بهیر کې پرله پسې کارنده جگړه ییزه مخامختیا روانه ده.

دویم: د هغو اورپکو ډلو ، چې د تاجکستان پر پلوۍ جنگیږي ، شمېر نن ورځ تر ۱۳۰ یو سلو دېرش زره کسانو پورې رسیږي ، چې لاندینۍ ډلې پکې شاملې دي:

- هغه افغاني جگړه مارې ډلې چې د احمد شاه مسعود تر لاس لاندې ، د افغانستان د خاورې په نږدې سیمو کې ځای پر ځای دي او د پلان له مخې په پرله پسې ډول د تاجکستان خاورې ته ننوزي ، چې شمېر یې نږدې ۸۰ زرو کسانو ته رسیږي ؛
- د تاجکستان په خاوره کې ، د تاجکستان د متحد اپوزیسیون وسله والې ډلې ، چې شمېر یې نږدې دېرشو زرو ته رسیږي ؛
- د اوزبکستان اسلامي غورځنگ ، چې شمېر یې نږدې پېنځو زرو ته رسیږي ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د تاجکستان پوځي وسله والې ډلې ، چې شمېر يې نږدې ۱۵ زرو ته رسيږي ؛

دريیم : پوځي عمليات له ۴ تر ۷ زرو کسانو په شمېر سره ، د موسم د دوراني غونډال په پام کې نيولو سره ترسره کيږي . وسله والې ډلې له سنجول شوي تاکتيک څخه کار اخلي او په داسې اوپراتيفي ډلو وېشل شوې ، چې شمېر يې له ۱۵ تر ۱۰۰ کسانو پورې رسيږي. دوی د جيرگتال ، غرني بدخشان ولايت او قره تېگين درې په غرنيو سيمو کې ځای پر ځای دي.

د اوش ولايت ، د قرغزستان سويلي سيمې ، د اوزبکستان د خاورې يوه برخه ، او نږدې ټول تاجکستان د تاجکستان د متحد اپوزيسيون د جوړښتونو تر څارنې لاندې دي.

څلرم: په اوسني وخت کې د تاجکستان ، اوزبکستان او قرغزستان غرنيو سيمو ته په نږدې سيمو کې پوځي ډلې ، د وسلو او تخنيک زېرمتونونه چمتو شوي ؛ د قزاقستان خاورې ته د وسله والو پوځي ډلو د ننوتو اډه جوړه شوې ، چې پر راتلونکي مهال بيا له هغه ځايه د روسيې فدراسيون د تاتارستان او باشقورتستان جمهوريتونو ته ننوزي.

پېنځم : د دغو جگړه مارو ډلو سياسي او مالي ملاتړ ، د هغوی د کار او کارندتيا د سمبالولو چارې د ايران ، پاکستان او سعودي عربستان د ځانگړيو خدماتو له خوا ترسره کيږي. (دوی په کارنده توگه د دې چارو نوبت له تورکيې څخه په خپلو لاسو کې اخيستی دی) . د دې لپاره له داسې چينلونو څخه کار اخيستل کيږي ، چې د نېشه يي توکيو په نړيواله سوداگرۍ کې لاس لري ، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود ، د تاجکستان متحد اپوزیسیون ، د اوزبکستان اسلامي غورځنګ ، او د تاجکستان هغه پوځي ډلې ، چې له آره د اسلامي افراط غوښتونکيو جوړښتونو تر څارنې لاندې دي .

منځنۍ اسیا د نښه يي توکيو د سوداګرۍ پر يوه ترانزيټي ، د نړيوالې ترېنګلتيا او ترهګرۍ د سرچينې په سيمه بدليږي.

شپږم : په دې شرايطو کې رسمي تاجکستان او د هغه ولسمشر رحمانوف په ښکاره دا وس نه لري ، چې د تاجکستان د اپوزيسيوني مشر سيد عبدالله نوري او د تاجکستان د متحد اپوزيسيون په وړاندې مقاومت وکړي ، ځکه دوی ته دا شونتيا ورکړ شوې ، چې د دغه هېواد د واکمنۍ په جوړښتونو کې ځای ونيسي.

د تاجکستان پر پوله د روسيې ۲۰۱ دوه سوه يو شمېره فرقه د څه شي لپاره جنګيږي ، په داسې حال کې چې ټول تاجکستان د اسلامي افراط غوښتونکيو ځواکونو ته بې جګړې تسليم شوی ؟

اووم : په اوسني وخت کې وضعه موسمي فاکټور تم کړې ، ځکه چې د ژمي پر موسم ، د منځنۍ اسيا په غرنيو سيمو کې غاښي يا کوتلونه ، او نرۍ لارې واورو بندې کړې دي . په پسرلي کې به کارنده پوځي ننوتنې او وسله واله مخامختيا پيل شي.

اتم : وضعه تر يو بريده تر مثبت او سمونې اغېز لاندې راغلې. سربېره پر دې ، سوله ييزه دموکراتيکه لاره غوره شوې. د دې لپاره اړينه ده ، چې د قرغزستان مشر يو کارنده او پرېکنده سياستوال شي. دا به وضعه په بنسټيز ډول بدله کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، اسلامي افراط غوښتونکي به له ډاډمنې شاتنۍ جبهې او په ډېرو ستراتېجيکي لوريو کې به يې د جګړه ييزو کارندتياوو له شونتيا بې برخې کړي [...] .

بيشکېک ، ۲۳ / ۹ / ۲۰۰۰

د «سلاويانسکي مير» خبري اژانس اوبپانه. (۴۳)

د نېشه يي توکيو بهرنۍ پيسې

له تاجکستان څخه تر روسيې پورې دا بيه سل ګرايه لوړېږي

د يکشنبې پر شپه له افغانستان سره په ګډه پوله کې د تاجکستان د سنګير په سيمه کې ، د دغه هېواد د کورنيو چارو وزارت کارکونکيو د نېشه يي توکيو يوه بله جوپه نېولې ده . د نېشه يي توکيو له لېږدونکيو کسانو سره ۷۰ کيلوګرامه هيرويين نيول شوي . دا نېشه يي توکي پر راتلونکي لنډ مهال بايد لومړی قرغزستان او له هغه ځايه بيا روسيې ته لېږل شوي وای.

د روسيې د فدرالي سرحدي خدمتونو د مرستيال ريس ډګرجنرال " الېکسی کوژېونيکوف " په وينا ، په خو اشينۍ سره بايد وويل شي ، چې په دې وروستيو کې د تاجکستان په خاوره کې د دومره لويې جوپې (پارتۍ) نېشه يي توکيو نيول کومه کمپېښه خبره نه ده . په دې وروستيو څو مياشتو کې د نېشه يي توکيو افغان لېږدوونکي ځانګړې کارندتيا ښيي. يوازې په جولای او اګست مياشتو کې ، پوله ساتو څه د پاسه ۳۰۰ کيلوګرامه هيرويين نيولي ، چې د دوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړو حجم د پولې پخواني او اوسني ټول ساتونکي هېښ کړل. د جولای پر ۲۴ د مسکو په نامه پوله ساتې ډلې ۱۵۰ کیلوګرامه هیرویین ونیول. د اګسټ پر ۱۵ د پولې په هماغه ځای کې د نېشه يي توکيو د لېږدوونکيو يوه ډله ونيول شوه ، چې هڅه يې کوله ۱۱۰ کیلوګرامه هیرويين د تاجکستان خاورې ته پورې باسي.

له افغان-تاجک پولې څخه نه یوازې هیرویین راتېرېږي . " الېکسی کوژيونيکوف " وويل ، چې د تېرې چهارشنبې (جمعې) پر ورځ پوله ساتو يو ټن اومه اپين ونيول . بې ښندې بايد وويل شي ، چې دا د سرحدي فدرالي خدمتونو په تاريخ کې د نېشه يي توکيو تر ټولو لويه نيول شوې جوپه ده. [...]

د پولې بشپړه بندونه په اصل کې ناشونې ده. د نېشه يي توکيو لېږدوونکي له هر ډول شونتياوو ، ان له ډېرې کوشنۍ شونتيا څخه هم کار اخلي. روسي پوله ساتي هره ورځ له ۷ تر ۱۰ پورې له پولې د راتېرېدو هڅې شنډوي. د دې هڅو ډېرى يې د نېشه يي توکيو د لېږدونکيو له خوا کيږي ، خو د کشف ډلې هم پکې ليدل کيږي. دا ډلې تاجکستان ته د تېرېدو موخه نه لري ، بلکې غواړي پوه شی ، چې د پولې کومه برخه کمزورې ده. کله چې د پولې کمزورې برخه ومومي ، بيا نو د نېشه يی توکيو لېږدوونکي هماغه ځای ته ورځي. د جنرال " کوژېونيکوف " په وينا ، دا ډلې ډېرې ښې منظمې دي. په دغو ډلو کې د کشف کسان ، پنډيان او د پوښښ (حمايې) ډله شتون لري. د پوښښ ډله په افغان لوري کې پاتې کيږي او که چيرې د نېشه يي توکيو لېږدوونکي کسان پر سرحدي کمين وربرابر شي ، بيا نو هغوی پر پوله ساتو باندې سخت اور بلوي او خپل کسان حمايه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له افغانستانه د نښه يي توکيو د قاچاق په اړه د پوله ساتو اټکلونه او ارزونې ډېرې نا اراموونکې دي. د کشف د مالوماتو له مخې ، تاجکستان ته څېرمه په افغان خاوره کې په ټنونو نښه يي توکي زېرمه شوي او تاجکستان ته د رالېږدولو لپاره چمتو دي. دا کومه هېښنده خبره نه ده. په افغانستان کې جګړه روانه ده ، او مخالف لوري ډېرو پيسو ته اړتيا لري. هم طالبان او هم احمد شاه مسعود په دې ډېر ښه پوهيږي ، چې د جګړه ييزو بوديجو يو له ډېرو لويو سرچينو څخه د نښه يي توکيو ډالر دي. د نښه يي توکيو تر ټولو ډېره نږدې او ګټوره لار د تاجکستان له پولې تېره شوې. د " الېکسی کوژېونيکوف " په وينا " شننه دا ښيي ، چې په افغانستان کې د يوه کيلوګرام نښه يي توکيو بيه په منځني شمېر تخمينا ۷۰۰ ډالره ده . له پولې تر راتېرولو وروسته يې د يوه کيلوګرام بيه ۸۰۰ ډالره کيږي ، خو په دوشنبه کې يې بيا بيه له ۱۵۰۰ تر ۲۰۰۰ ډلرو پورې لوړيږي. په قرغزستان کې د هماغه يوه کيلوګرام بيه له ۲۰۰۰ تر ۷۰۰۰ ډالرو پورې ده، خو په روسيه کې يې بيا بيه ان تر اويا زره (۷۰۰۰۰) ډالرو پورې لوړيږي.»

فدرالي سرحدي خدمتونه وايي ، چې له همدې لامله خو هغه او دغه لوري هيڅ وخت نه غواړي ، چې د هيروييبنو د راتېرولو کار بند کړي. [...]

رومان اوکولوف، د «سېم دنی» اونيزه مجله، ۲۰۰۰ ز کال د سيپټمبر ۲، (۴۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان خاوره

[...] تاسو خبر شئ چې مسعود ، چې پلویان يې د پنجشېر زمري په نامه یادوي ، د مهماتو ، د زغره وال تخنیک د اضافي پرزو او خوراکتوکیو لګښت په منظم ډول راکاوه. ده د دغه لګښت یوه برخه د هغو لعلونو (یاقوتو) څخه پوره کوله ، چې د نړۍ یو له ډېرو لویو کانونو څخه يې په پنجشېر دره کې دی. دا بشپړه شونې ده ، چې د لګښت یوه برخه يې پر نېشه یي توکیو پوره کوله. دغه نېشه یي توکي اروپایي هېوادو ته لېږدول کېدل. د هیرويینو دغه پیسې په پټو عملیاتو باندې لګښتېدې او یا هم د ټاکلیو اشخاصو جېبونو ته تللې. په دې ډول مسعود نه یوازې چې د مسکو پوروړی نه دی ، بلکې له مسکوه يې یو څل هم د نغدې مرستې د زیاتوالي هیله نه ده کړې. [...]

«ېفګېنی دوانوف» د جګړې د ګډون کوونکیو د ترهګرۍ ضد ټولنې «الفا» ورځپاڼه. د ۲۰۰۰ ز کال اکتوبر، (۴۹) ۱۰ ګڼه ، د «سپېڅناز-رو» اوبپاڼه، (۴۵)

کرېملین د نېشه يي توکیو له کاروبار کوونکیو سره ګډه برخه لري

روسي پوځیان له مسعود سره د نېشه يي توکیو په سوداګرۍ کې نږدې اړېکي لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خواشيۍ سره ، چې د ليکنې سرليک استعاره (کنايه) نه ده او کورټ هيجان راپاروونکې هم نه ده . زه غواړم هغه فاکټونه دلته ياد کړم ، چې ټولو ته ثرګند دي ، خو ډېر يې نه غوړاي چې ويې وينې او ځان پرې پوه کړي.

زه د خپل هېواد -روسيې د تبعه په توګه غواړم خپل وګړنې دريغ ثرګند کړم. کله کله د سړي زړه کيږي ، چې له روسي چارواکيو سره همدردي وکړي. دوی ډېرې هڅې کوي، خو څه نه ترې جوړيږي. د نېشه يي توکيو پېښه د ټولو لپاره په ډانګ پېيلې خبره ده. نه غواړم خبره اوږده کړم ، اصلي فاکټونو ته به راشم.

لومړی فاکټ. په اوسنۍ ټولنه کې نېشه يي توکي او د هغوی کارېدنه يو لوی غم دی. دې غم په روسيه کې ګوانښوونکي مقياسونه خپل کړي دي.

په وروستيو لسو کلونو کې ، په روسيه کې پر نېشه يي توکيو د روږديو کسانو شمېر ، لکه څنګه چې تل کم ښودل کيږي ، ۱۲ ګرايه زيات شوی دی.

دويم فاکټ. د ټولو نېشه يي توکيو (په تېره بيا هيروينو) غټه برخه روسيې ته له منځنۍ اسيا ، که کره وو ايم له تاجکستانه راځي.

درېيم فاکټ . په تاجکستان کې د امام علي رحمانوف ، چې د کولاب له قبېلو څخه دی ، روسی پلوه رژيم د واک واګې په لاس کې لري. تاجکستان د همګټو هېوادو ټولنې غړی دی او هلته د روسيې پوځي اډې پرتې دي.

څلورم فاکټ. تاجکستان ته له افغانستانه نېشه يي توکي راځي . دا تصديق او تاييد په مسکو کې کوي. موږ به هم دا تاييد ومنو ، ځکه چې له دوی سره باندې (موافق) يو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېنځم فاکټ. پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته ، شوروي پلوه هېوادمشر نجیب الله پر ۱۹۹۲ ز کال د ډګري بولندویانو له خوا راوپرزول شو ، خو له دې پېښې سره کورنۍ جګړه پای ته ونه رسېده ، بلکې تاجکستان ته هم پسې راواوښته. یو کال وروسته پر ۱۹۹۴ ز کال د هېواد په سویل کندهار کې د طالبانو غورځنګ راپیدا کېږي. دوی خلک دې ته رابولي ، چې په هېواد کې باید خونړۍ ګډوډۍ د اسلام سپېڅلي دین له لارې پای ته ورسېږي. اړینه ده وویل شي ، چې د افغانانو په منځ کې ګڼ شمېر خلکو له دوی ملاتړ ښکاره کړ.

دلته خبره یوازې د پاکستان له لوري د مالي سخاوت په اغېز کې نه وه ، هغه هېواد چې حکومت یې په رښتیا هم نه غوښتل ، د برهان الدین رباني داره مار حکومت پر ځنګ ولري.

طالبان په هېښنده توګه ډېر زر د افغانستان ټوله خاوره نیسي او د ۱۹۹۶ ز کال په سیپټمبر میاشت کې د ډګري بولندویانو حکومت له کابله پر شاه تمبوي. دا مهال افغانستان پر دوو برخو وېشل شوی وو.

د ډګري بولندویانو شمالي ټلواله ، چې احمد شاه مسعود یې تر ټولو اغېزمن ګڼل کېده ، د افغانستان د خاورې نږدې پېنځه سلنه ، د هېواد په شمال کې غرنۍ سیمه ، چې له تاجکستان سره همپوله ده ، تر ځارنې لاندې لري.

د شمالي ټلوالې وسله والې ډلې په ټوله کې له تاجکانو جوړې دي. (مسعود هم له توکمیز پلوه تاجک دی). د هېواد نوره خاوره د طالبانو تر لاس لاندې ده. دوی په ټوله کې پر پښتنو تکیه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم ، اړينه ده پر دې منښته وشي ، چې طالبان د شريعت په وړاندې د ټولو وګړيو د برابرۍ سياست په کارنده توګه په مخ کې نيسي ، چې د افغانانو نورې توکميزې ډلې هم ورو ورو د طالبانو لوري ته ورجلبيږي.

شپږم فاکټ. له افغانستان څخه د نېشه يي توکيو راتلونکی بهير شمالي ټلواله کنټرولوي . اړينه ده وويل شي ، چې له تاجکستان سره نږدې خاوره ، چې هيروييين ترې راځي ، د مسعود تر لاس لاندې ده.

لکه څنګه چې د " وېرسيه " ورځپاڼه د (۱۵ (۱۳۹) ګڼې په اووم مخ کې ، د " اندری چېرتانوف " د " ټول واک طالبانو ته ") په ليکنه کې خبر راکوي ، چې " د افغانستان د نېشه يي توکيو ډېری کارو بار کوونکي تاجکان دي . " شمالي ټلواله ، چې په بدخشان کې د طالبانو له خوا راايساره شوې ، په کومو پيسو جنګيږي ؟

د طالبانو مالي ملاتړ اسلامي سازمانونه ، او پاکستان کوي ، چې د خپلو شمالي پولو ساتنه يې په ګټه ده او تر دې څه موده مخکې پورې هم د «يونيکال» په نامه امريکايي نفتي کمپنۍ. اړينه ده وويل شي ، چې نېشه يي توکي پخپله د شمالي ټلوالې له سيمې څخه روسيې او اروپا ته ځي . دا هر څه پخپله ټوله موضوع روښانوي چې : د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې ، د کولمبيايي چيريکيانو په څېر د نېشه يي توکيو د پلور له برکته سمباليږي.

اووم فاکټ. د پورته يادې شوې ليکنې ليکوال ليکي ، " روسيه د مسعود ملاتړ کوي ". وړاندې داسې لولو : " د دولتي دوما د صنعتي چارو د کومېټې مشر " انتون سوريکوف " ، پوځي ځانګړيو خدماتو ته نږدې سړی دی . دی وايي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود یوازې د روسیې د پټ ملاتړ له برکته کولای شي ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت وکړي.

مسعود د افغانستان په شمال کې یوازې کوشنۍ سیمه تر کنترول لاندې لري. د " سوریکوف " په وینا ، د پنجشیر درې ته ، چې د مسعود ځواکونه پکې مېشت دي ، د روسیې له لوري خوراکتوکي ، پوځي تخنیک او وسله لېږل کیږي. همدا راز د کشف د لوی ریاست له خوا پوځي سلاکاران هم وراستول کیږي ، چې د نورو ټولو چارو په څنګ کې ، د جګړه ییزو عملیاتو مشري هم کوي. سربېره پر دې ، د تاجکستان د کولاب پوځي هوایي ډګر د مسعود د هوایي ځواکونو لپاره د اډې په توګه غوره شوی دی. "

هماغه مسعود ، چې روسیې ته د نښه یي توکیو د بهیر ځارنه کوي ؟ !

زه د روسیې د یو تبعه په توګه غواړم وپوښتم : ولې ؟ رسمي پوښښ داسې وو ، چې : طالبانو د منځنۍ اسیا او روسیې د نیولو او هلته د اسلامي رژیمونو د راوستلو ګواښ کاوه. راځئ ، چې وضعې ته له رښتوني لیده وګورو. طالبانو په خپله خاوره کې اسامه بن لادن ته ځای ورکړی. د امریکا متحده ایالات وایي ، چې همدغه بن لادن د ۱۹۹۸ ز کال په اګسټ کې په ختیځه افریقا کې امریکایي سفارتونه الوزولي.

دې کار له امریکا سره اړیکي خړپړ کړل او متحده ایالاتو سملاسي پر افغانستان باندې د توغندیو ګوزار وکړ. پاکستان په امریکا پورې تړلی دی. طالبان دومره ځواکونه او پیسې نه لري ، چې منځنۍ اسیا دې سوبه کړي. په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تراو زموږ ځيني سياستپوهان او چارپوهان وايي ، چې طالبانو ځو واره دا خبره خلکو ته تر غوږ ورتېره کړې ، چې له روسيې سره کېداى شي جوړ راشي.

پر ۱۹۹۵ ز کال د روسي پيلوټانو ، چې شمالي ټلوالې ته د وسلې رسولو لپاره اجير شوي ول ، ازادېدنه د دې ښه بېلګه ده...

دا خبره شکمنه ده ، چې يو نېستمن دولت ، چې په نړيوال ګوښي توب کې واقع دى ، دې د روسيې امنيت ته ګواښ پېښ کړي.

که چيرې د کرېملين حکومت په رښتيا له اسلامي اوښتونه (انقلابه) ډاريږي ، نو دا ډار يې بې ځايه دى ، ځکه په دې برخه کې ډار له شتمن او اغېزمن سعودي عربستانه په کار دى. [...]

۲۰۰۱ د جولاى ۹

«الېکسى ايوانېنکو»، د روسيې تبعه، په ځانګړې توګه د «ققفاز-څېنتر» اوبپانې لپاره. (۴۲)

د ولاديمير پوتين ملګري د نېشه يي توکيو پر سوداګرۍ بوخت شول

[...] د ملګرو ملتو سازمان د نېشه يي توکيو د څارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، سږ کال په افغانستان کې د کوکنارو د کښت حاصلاتو د بشريت په اوسني تاريخ کې لوړ ريکارډ وواهه او ۱۱۰ يوسلو لس ټنه سوچه هيرويين شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د دې لپاره ، چې لوستونکی د دغه رقم په مانا ښه پوه شي ، تشریح کوو یې ، چې دغه حجم هیرویین د دووسوو میلیونو هغو پوډریانو یا په بله وینا په هیرویینو روږدیو کسانو ، چې د هیرویینو د کارونې یوکلنه مخینه ولري ، لپاره د یوه شواروز دوز (اندازه) جوړوي او بسنه کوي. یا هم نږدې د یو میلیون مزمنو روږدیو کسانو د یوه کال اندازه پوره کولای شي. سربېره پر دې ، د " خپلواک " افغانستان په لابراتوارونو کې څه د پاسه زر ټنه د لوړ څرنګوالي اپیین تولید شوي ، چې د نورو تخمینا پېنځو میلیونو پر نښه یي توکیو روږدیو کسانو لپاره د یوه کال کارونې اندازه ده.

پر ۲۰۰۰ ز کال دا رقم نږدې پېنځه ګرایه ټیټ وو ، او طالبانو ، چې د خپل دیني - سیاسي حیثیت په غم کې ول ، د خشخاشو د کښتونو د له منځه وړلو په لاره کې ځینې ګامونه پورته کړل ، هغه هم د هغو خشخاشو ، چې د دوی د تولیدوونکیو تر ځارنې لاندې نه ول. اړینه ده وویل شي ، چې پر ۱۹۹۹ زېږدي کال د افغانستان ټولې خاورې ، د هغو سیمو پر پرتله ، چې د شمالي ټلوالې تر ځارنې لاندې وې ، درې ګرایه کم اپیین تولید کړي ول. د ملګرو ملتو ټولنې د نښه یې توکیو د ځارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، یوازې احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۹ ز کال نړیوال بازار ته په لسګونو ټنه هیرویین وړاندې کړل. ((څلور نهه لرونکي هیرویین)) ، مانا د لوړ څرنګوالي هیرویین.

هماغه مهال ډېرو شنونکو له رښتونې وضعې سره د لویدیځ پروپاګنډ ناسموالی او نابرابروالی په ګوته کړ. د شمالي " ښې " ټلوالې د " بدو " طالبانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر پرتله ، اروپا او د پخواني شوروي اتحاد نه پاتې هېوادو ته دري ګرايه زيات اپين او هيروييين ولېږدول ، خو پر دې ټولو باندې سترګې پټېږي. [...]

«ولاديسلاف شوريګين» ، ۱۵/۱۲/۲۰۰۲ ، د «اې. پي. ان» سياسي خبرونو اژانس ، د ملي ستراتېجۍ د انستيتيوت پروژه. (۴۷)

د سي . اى . اې او مي– ۶ د نېشه يي توکيو سوداګر

د جرمونو ، جنايتونو د مسلو کارپوه او نامتو سياستپوه «ولاديمير فيلين» سره د مرکې يوه برخه:

پوښتنه: ايا مورږ پخوا د نېشه يي توکيو ترانزيټ تر څارنې لاندې درلود ؟

ځواب: څه به درته ووايم ؟ پر ۹۴ ز کال له پاکستانه افغانستان ته طالبان راغلل او د هېواد سويلي سيمه يې ونيوله. پر ۹۲ ز کال طالبان کابل ته ننوتل. دوه کاله وروسته دوى کندوز ته راغلل. هغه مهال احمد شاه مسعود ته يوازې پنجشېر او له تاجکستان سره پولې ته څېرمه کوشنۍ سيمه پاتې وه . پخپله په تاجکستان کې له کورنۍ جګړې وروسته کولابيان [موخه يې له امام علي رحمان څخه ده ، چې د تاجکستان له کولاب ولايت څخه دى. ژ] واک وځواک ته ورسېدل . دوى په بشپړه توګه له روسيې سره تړلي ول ، زمورږ له ۲۰۱ شمېرې فرقې سره يې تړاو درلود . مسعود هم له روسيې سره تړاو درلود . له ده سره زمورږ سلاکاران ول ، اکمالات يې زمورږ له لوري کېدل. د ده هوايي ځواکونه د کولاب په پوځي هوايي ډګر کې ځاى پر ځاى شوي ول. مانا دا چې هم مسعود او هم تاجکانو پر روسيې باندې بشپړه تکيه کړې وه. زمورږ اغېز ډېر لوى وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا دا چې هماغه مهال په پامیر کې انګرېزان راپیدا شول ، که کره ووایو د اغا خان فوند راپیدا شو . دا یوه سیمه ییزه (ځایي) ښکارنده وه .

اوس به د " ځانګړیو توکیو " [نېشه يي توکيو . ژ] په اړه ویل وکړم . د دغو توکیو تر ټولو لویه برخه تل او اوس هم اروپا ته د ایران او ترکیې له لارې ځي . د تاجکستان له لارې هم ځي ، خو تر ۱۵ سلنې څخه يې زیاته برخه له دې لارې څخه نه ځي . [...]

الېکساندر ناګورنی

۱۴/۹/۲۰۰۴، د «پراودا اېنفو» اوبپانه. (۴۸)

له بېلاروسيې څخه لیک ، ۸ شمېره . د یوویشتمې پېړۍ «د اپینو جګړه» څوک پر مخ بیایي؟

[...] پخپله په افغانستان کې ، د امریکا له یرغله او د سیپټمبر د ۱۱نېټې له پېښنو لږ مخکې ، طالبي رژیم تر خپلې څارنې لاندې سیمو کې د نېشه يي توکيو پر کر بندیز ولګاوه او هر څوک چې به د نېشه يي توکيو پر کر ونیول شو د هغه لپاره يې د سولۍ (اعدام) سزا وټاکله. ملا عمر او د هغه خوسر بن لادن د اسې وګڼله ، چې د " کایف " له لارې لاسته راتلونکې پیسې دوی د هر ډول ملګریو له مرستې پرته هم تر لاسه کولای شي.

شمالي ټلوالې او له هغه شمېره احمد شاه مسعود په پرله پسې ډول وسلې او پیسو ته اړتیا درلوده ، او دوی هم د نېشه يي توکيو له سوداګرۍ څخه ډډه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله . د مسعود لپاره دا داسې یوه وسیله وه ، چې د هغې پر مټ یې کولای شوای جګړې ته دوام ورکړي. فکر نه کیږي ، چې دی دې په بشپړه توګه په دې مسله پوه شوی وي ، چې وسلې ته تلپاتې اړتیا دی په څه ډول سیالۍ کې ښکېل کړ . مسعود نه غوښتل ، چې د " کایف " [نېشه یي توکیو . ژ] له لارې ورتلونکې پیسې له کوم چا سره ووېشي. ان د انګلستان له داسې ملګریو ، لکه اغا خان سره یې هم نه غوښتل چې دغه پیسې ووېشي. لکه څنګه چې وایي ، ملګرتیا ، ملګرتیا ده ، خو پیسې بېل څیز دی ... احمد شاه مسعود ، چې په ښکاره " د امریکا د ملګریو " په شمېر کې نه ګڼل کېده ، ناڅاپه ووژل شو . مالومه نه ده چې ځانمرګي د چا له خوا ورلېږل شوي ول ، هغه هم په امریکا متحده ایالاتو کې د نړیوالې سوداګریزې منځۍ پر اسمان څکو ودانیو باندې له بریده څو لسګونه ساعته مخکې ... [...]

۲۰۰۴ / ۱۱ / ۲۹ ، د «پولیمیک ټکی رو» اوبپانه. (۴۹)

د یوویشتمې پېړۍ «د اپینو جګړه»

[...] مسعود ډېرو خلکو ته مزاحمت کاوه ، تر هر څه ړومبی طالبانو ته ، په همدې ډول بن لادن ته هم مزاحم وو ، ځکه بن لادن د طالبانو روحاني مشر او همهال خزانه دار (زېرمه وال) وو . د مسعود او بن لادن تر منځ له پخوا څخه د افغانستان د اصلي ژوغورنکي لقب پر سر سیالۍ شتون درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود تل وسلې او پیسو ته اړتیا درلوده ، او د نېشه يي توکيو له سوداګرۍ څخه يې ډډه نه کوله. له دغې سوداګرۍ څخه د ده کلنی عايد په ځينو کلونو کې نيم ميليارد ډالرو ته رسېده. [...]

ميخاييل نيکولايف

د «سېم دنېی» اوونيزه خپرونه، د ۲۰۰۵ زېږدي کال د جنوري ۲۷ ، څلورمه ګڼه. (۵۰)

مثلث ، مياشت او لانجې

[...] په زړه پورې خبره داده ، چې د شوروي اتحاد د پوځونو له وتلو وروسته ، د کورنۍ جګړې لا تودېدو نويمو کلونو کې په افغانستان کې د نېشه يي توکيو توليد کم شو . د طالبانو رژيم ، چې په ټوله نړۍ کې ډېر سخت غندل کېده او زموږ له خوا هم ، پر ۲۰۰۰ زېږدي کال وکولای شول ، چې د سختو ګامونو په اوچتولو سره د نېشه يي توکيو توليد کوږتې بند کړي. په داسې حال کې ، چې زموږ لپاره د په زړه پورې او جالبو احمد شاه مسعود او دوستم تر څارنې لاندې سيمه کې د نېشه يي توکيو توليد مخ پر زياتېدو وو ، او اوس چې د امريکا متحده ايالاتو پوځونه په افغانستان کې شتون لري ، هم وده کوي. کله چې د پنج سيند له غاړو څخه د روسيې پوله ساتي رالرې شي ، بيا به نو د زرينې مياشتې لپاره سم زرين وخت راشي. [...]

پاول کوزمېنکو ، اېکاتېرينه ستېپانووا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «نېزاویسیمایا گزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۵ / ۴ / ۷ نېټې ګڼه. (۵۱)

د یو میلیون ډالرو بې سده کوونکي پوډر

د ښو طرحه شویو عملیاتو په پایله کې د پیټربورګ څارندویو وکولای شول ، چې د نېشه يي توکیو یوه ډله سوداګر ونیسي. له دغې ډلې سره پېنځه دېرش نیم کیلوګرامه هیرویین نیول شوي ، چې ټوله بیه یې څه دپاسه یو میلیون ډالر کیږي. د شتو مالوماتو له مخې ، نیول شوي کسان د یعقوب سلیموف د نېشه يي توکیو د مافیایي ډلې غړي دي. یعقوب سلیموف د شوروي اتحاد د کلونو پر مهال دوه ځلي د جنسي تېري او لوټمارۍ پر جرم محاکمه شوی دی. د دغه سړي په مشرۍ پر ۱۹۹۰ زېږدي کال په دوشنبه کې روسي ژبې وګړي ووهل شول او لوټ شول. دی وروسته د خپلواک تاجکستان د کورنیو چارو وزیر او هممهال د تاجکستان د ګمرک د دولتي کومېټې مشر شو.

همدا درې کاله مخکې د سانت پیټربورګ د نېشه يي توکیو سوداګري د ازربایجانیانو په لاس کې وه ، خو د څو میاشتو په بهیر کې ټول حالات بدل شول . د طالبانو له خوا د افغانستان د نږدې ټولې خاورې نیول ، د دوی د مخالف تاجک احمد شاه مسعود او د هغه د ملګریو د تاجکستان د اسلامي بنسټپالو د نېشه يي توکیو د سوداګرۍ او لېږدولو دودیزې لارې بندې کړې. لکه څنګه چې دوی ماته وخوړه ، نو یې په خپل وار په شمال کې د سلیموف د نېشه يي توکیو د سوداګرۍ پر ډلې لارې تنګې کړې. سلیموف بیا د ازربایجانیانو تر لاس لاندې سیمو ، د پیټربورګ پر شمول ، پر نیولو لاس پورې کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۰۹ / ۱۰ / ۲، د « مارک-ادېگی» اوبپانه. (۵۲)

د اوباما د نېشه يي توکيو د لېږد کرېمليني لاره

[...] کرېملين دا زړه ونه کړ ، چې په افغان جګړه کې د امريکا متحده ايالاتو په پلوی مخامخ ورګډ شي. ده ته دا مهال ورستېدونکی ققفاز ور په برخه شوی وو . له افغانستانه د جستي تابوتونو راتګ او د طالبانو له لوري په روسيه کې د چاودنو د پېښو په وړاندې غبرګونونو کولای شول ، چې نه اټکلېدونکې پايلې ولري . خو اړينه ده ووېل شي ، هغه غرونه ، چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد لپاره تباه کوونکي ول ، هغوی د " برېژنف " ميراث خوړونکي ډېر زيات ځانته راجلبول. لکه څنګه چې مالومه ده ، شوروي پوځونه پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه راوتلي . د طالبانو غورځنګ پر ۱۹۹۴ ز کال راپيدا شو . د هغه ډېرو مشرانو د " محدودو ټولګيو " پر وړاندې جګړه کړې ، خو طالبانو د يوه سازمان په توګه نه شو کولای چې له شوروي اتحاد سره کومه لانجه ولري او له روسيې سره يې هم کومه لانجه نه درلوده.

له مسکو سره د طالبانو سرسخت دوښمن ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او د هغه همقومي له طالبانو مخکې د افغانستان هېوادمشر برهان الدين رباني جګړې ته دوام ورکاوه . لکه څنګه چې دوی دواړه له توکميز پلوه تاجکان ول ، دواړو د تاجکستان په کورنۍ جګړه کې کارنده برخه درلوده . د روسيې ضد " اسلامي-دموکراتيکې " ټلوالې ، چې جنګيالان يې په تاجکستان کې د روسي ژبي وګړيو په له منځه وړلو کې خورا تکړه ول ، د همدغه رباني او مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارې ته ځان عیار کړی وو . د مجاهدینو مشرانو له دوی سره د وسلې او بشري ځواک مرستې کولې او هممهال یې د روسیې پر لوري د نېشه یي توکیو د لېږد او ترانزیټ په چارو کې ورسره ملګرتیا کوله . حکومتي پوځونو، روسي پوله ساتو او د روسیې ۲۰۱ شمېرې موتوریزه فرقې له جنګیالانو سره سختې جګړې پر مخ بېولې ، چې ناڅاپه طالبانو د مسعود او رباني د جبهې پر شاه ګوزار وکړ.

داسې برېښېده ، چې د کرېملین لپاره به دا منطقي وي ، چې که چیرې د خپلو سرسختو دوښمنانو په ځپلو کې مرسته ونه کړي ، نو لږ تر لږه طالبانو ته خو مزاحم نه شي . برعکس مسکو په بېړې سره مسعود ته د وسلو لویې جوپې ورولېږلې او پر ۱۹۹۷ زېږدي کال یې د تاجکستان ولسمشر په دې راضي کړ ، چې د واک په جوړښتونو کې اپوزیسیون ته هم ځای ورکړي. هغه وو ، چې تر ټولو لویه برخه د مسعود نږدې ملګري ډګري بولندوی میرزا ضیابېف ته ورسېده او د بېړنیو چارو وزیر شو . ښکاره خبره ده ، چې [د تاجکستان . ژ] د بېړنیو چارو وزارت سملاسي د ضیابېف د جنګیالانو پر اډه بدل شو . ده خپل کسان نه یوازې د خپلو دوښمنانو د له منځه وړلو او له احمد شاه مسعود سره د مرستې په برخه کې کارول ، بلکې قرغزستان او اوزبکستان ته یې د اسلامي اوښتون د صادرولو لپاره هم کارول ، د هغې ایډیولوجۍ د پلي کولو لپاره ، چې طرحه کوونکی یې د ده پخوانی ملګری ، د اوزبکستان د اسلامي غورځنګ مشر جمعه نمنګاني وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرېملین دې سیاست " خپل ووهه ، چې پردي وډار شي " تاشکند په غوسه کړ او پر ۱۹۹۹ زېږدي کال اوزبکستان په روسي ضد سازمان " گوام " (GUAM) ، یانې د دموکراسۍ او وټندوبې ودې په خاطر سازمان کې شامل شو . طالبان هم سخت په غوسه شول او د مسکو له لوري د مسعود د ملاتړ په ځواب کې یې له چیچیني بېلتون غوښتونکیو سره مرستې پیل کړې . له ښه مرغه د دغې مرستې کچه دومره لویه نه وه ، خو تر ټولو بده یې لا په مخ کې وه . وروسته له هغه ، کله چې د ناټو پوځونو له شوروي هوايي دهلیزونو نه په کار اخیستنې پر ۲۰۰۱ ز کال پر افغانستان تېری وکړ او طالبان یې غرونو ته وشړل ، له افغانستانه د هیرويینو بهیر ډېر گرایه لوړ او زیات شو . [د روسیې . ژ] د نېشه يي توکیو د څارنې د فدرالي ادارې مشر " ویکتور ایوانوف " په څه موده مخکینۍ مرکه کې د نېشه یي توکیو دغه زیاتوالی ۴۴ گرایه یاد کړ . ځینې نور یې بیا ان تر دې هم زیات بولي . [...]

۲۰۰۹ / ۱۲ / ۱۵ ، یوري نېرسېسوف

د «ای. پي. ان» د سیاسي خبرونو اژانس اوبپانه. (۵۳)

د مسعود له وروستۍ مرکې څخه

[...] د ځینو مالوماتو له مخې ، احمد شاه مسعود په افغانستان کې یو له ډېرو شتمنو کسانو څخه وو . دی د قیمتي ډبرو د کاروبار مشر او خاوند وو [...]

د «ایم.کا» (مسکوفسکي کامسامولبڅ) ورځپانه، د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سیپټمبر ۱۷. (۵۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوښمن «پنجشېر زمري» په یاد

[...] په افغانستان کې د احمد شاه مسعود د وسله والې ډلې پرضد لومړنې عملیات ، چې شورویان په افغانستان کې ول ، د ۱۹۸۰ زېږدي کال په اپرېل کې ترسره شول. دا هغه مهال وو ، چې د ده وسله والو ډلو به په پر له پسې ډول ، هره ورځ د کابل او ترمز تر منځ لاره کې پر افغاني او شوروي پوځي کاروانونو بریدونه کول.

د کشف د مالوماتو له مخې د مسعود د وسله والې ډلې شمېر د لسو زرو په شاخوا کې وو ، چې ډېری یې له ځایي خلکو نه ول.

په پنجشېر کې د عملیاتو د ترسره کولو لپاره درې شوروي کنډکونه ، چې یو موتوریزه ، دویم پراشوټي - دېسانت ، درېیم د دیسانت - یرغلیز کنډک او دوه افغاني کنډکونه ول ، بېل شول. همدا راز د افغانستان د دولتي امنیت او ګوندي کارندویانو کوشنۍ ډلې هم ورسره ملګرې وې.

جګړه ییز عملیات ګړندي ول او یوازې څلور ورځې یې دوام وکړ. یاغیانو ته د سر ډېر زیان وروا وښت. اړینه ده وویل شي ، چې د وژل شویو کسانو په شمېر کې ګڼ شمېر ملکي سوله ییز وګړي هم ول ، چې تر دې مهاله یې د شوروي وسلې زور لا نه وو زغملی. دې کار مسعود دې ته اړ ایست چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو له بولنتون (قوماندانۍ) سره پټ هوکړه لیک لاسلیک کړي. په دغه هوکړه لیک کې ده داسې ژمنې وکړې ، چې د حکومتي او شوروي پوځونو پرضد به دوښمنانه کړنې نه ترسره کوي. د دې په ځواب کې ده ته دا ژمنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه ، چې پر پنجشېر باندې به هوايي گوزارونه نه کيږي ، د ده کاروانونه به درې ته د ننوتو او له هغې څخه د وتو لپاره پرې ښودل کيږي. که چيرې احمد شاه مسعود له نورو سيالو وسله والو ډلو سره په وسله وال ټکر کې ښکېل شي ، نو د ده له وسله والو ډلو سره به د هوايي او توپچي ځواکونو مرسته کيږي.

ددغه هوکړه ليک د اعتبار موده د ۱۹۸۲ ز کال په مى کې پای ته رسېده. په ټوله کې دواړو لوريو خپلې ژمنې مراعتولې . مسعود د لويو لارو په اوږدو کې ورانکاري بنده کړه او ټول پام يې په پنجشېر کې د دفاعي ، سنگريزو اړخونو او د خپلو وسله والو ډلو پياوړي کولو ته واړاوه.

اړينه ده وويل شي ، چې مسعود د وسله وال مقاومت په ټول پېر کې [د افغانستان. ژ] له دولتي واکمنۍ سره تړاو ټينگولو ته نه حاضرېده.

مسعود د افغانستان د دموکراتيک جمهوريت په حکومتي او گوندي اورگانونو کې د خپلې څارگرۍ پراخه شبکه جوړه کړې وه. ده خپله د کشف ضد اداره جوړه کړه. [...]

له نورو ملي گوندونو څخه يې بېل خپلواک سياست چلاوه او وسله والو ډلو يې له اره پر کوټلې وټندوی (اقتصادي) بنسټ او پر هغه مرسته تکيه درلوده ، چې د عربي هېوادو او چين له خوا له ده سره کېده. خبره دا ده ، چې په پنجشېر دره کې د زمردو ډېر شتمن کانونه شتون لري ، او په بدخشان ولايت کې هم د لاجوردو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیمتي ډبرو د را ایستلو ځایونه د هوایي دفاع ځواکونو ، " د . ش . کا " ، د " پي . ز . ار . کا " ، " ستربلا -۲ " ، ستینگر او " ز . گ . و " توغندیو او ماشینگڼو په واسطه ساتل کېدل.

د زمردو د راایستلو لپاره چاودنې د شپې پر مهال کېدې. دروند فزیکي کار په ټوله کې شوروي یرغملو ، او د افغانستان د حکومتي پوځونو پوځي یرغملو کاوه. خو د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چال چلند د نورو وسله ولو ډلو د مشرانو له چال چلند څخه توپیر درلود . ده یرغمل نه شکنجه کول او ریشخند یې پرې نه واهه.

اړینه ده یادونه وشي ، چې اوس خو مالومه شوې چې د مسعود د ساتندویانو بولندوی روسی وو . کېدای شي ، چې له همدې لامله به د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چلند داسې وو ، لکه پاس چې یې په اړه یادونه وشوه ، خو د ځینو نورو کیسو پر بنسټ برعکس ویل کیږي ، او هغه دا چې یرغمل به یې په وحشیانه ډول شکنجه کول.

د قیمتي ډبرو د راایستلو د کارونو مشري پرانسي او لوېدیځو جرمني انجنیرانو کوله. د قیمتي ډبرو د راایستلو په چارو کې جاپانی برمه یې تخنیک کاربېده.

پر ځای ده وویل شي ، چې کابل ته نږدې د څرخي پله زندان لوید یځو جرمنیانو جوړ کړی ، البته د هغه مهال د وروستي او نوي تخنیک په کارولو سره . دغه بندیخانه یوه له ډېرو لویو او تر اوسه پورې ښو ساتل شویو بندیخانو څخه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیمتي ډبرو له پلور څخه ټولې ورتلونکې پیسې د احمد شاه د وسلې او د دفاعي ځایونو د جوړولو لګښت پوره کاوه. یوازې په هند ، پرانسه او پاکستان باندې د څه د پاسه پېنځو میلیونو ډالرو په بیه زمرد پلورل کېدل.

همدا راز د بدخشان د لاجوردو او سیلان (ګرانات) راایستنې او پلور ، او پخپله په افغانستان کې له هغوی څخه د غمیو او نورې ګاڼې جوړولو ډېره ګټه ورکوله. له شوروي افسرانو څخه داسې کسان ډېر لږ ول ، چې شوروي ته د راستنېدو پر مهال دې چکونه ، د سیلان غاړه کۍ او یا له نورو کمپېښه منرالونو څخه کوم څه له ځان سره یو نه سي. هغه شترنج (شطرنج) چې له څو بېلابېلو نیم قیمتي ډبرو او منرالونو څخه جوړېده ، ډېر شیک او قیمت وو.

احمد شاه نور لګښتونه د ځمکو له خاوندانو څخه د خوراکتوکیو له راټولولو ، له دولتي مامورینو څخه د باج ، له پوځیانو څخه د نغدو پیسو ، د کورنیو چارو وزارت له کارکوونکیو او سوداګرو څخه د پیسو پر راټولولو پوره کول. یو څه وسله یې هم پر شوروي او افغان حکومتي پوځي کاروانونو باندې د بریدونو په پایله او له پوځي خدمت څخه تښتېدونکیو کسانو له لارې تر لاسه کوله. [...]

بېخي پټ مالومات:

احمد شاه مسعود د انقلاب ضد یو له ډېرو اغېزمنو مشرانو څخه دی. د افغانستان د خلق دموکراتیک ګوند او حکومت سرسخت مخالف دی او دوی خپل دوښمنان بولي. ډېر کارنده ملتپال دی. د مخکښو پانګوالو هېوادو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازیو سره ټینګ اړیکي لري ؛ له پرانسویانو سره ځاني اړیکي له ډېرې لېوالتیا سره ټینګوي ، پر پرانسي او انګرېزي ژبو رواني خبرې کولای شي.

د سازمانولو ښه قابلیت لري. د لویې یاغي ډلې د مشرۍ چارې په ډېر ښه ډول پر مخ بیایي. با انرجي دی ، تکړه دی ، پرېکنده دی. ټاکلیو موخو ته د رسېدو له لارې بېرته ستنېدونکی نه دی. ژمن دی ، پر ورکړې ژمنه او خبره ولاړ دی.

خپلې کارندتیاوې په ډېر مهارت سره پټوي . پټ او بااحتیاطه دی ، شهرت غوښتونکی او واک وځواک ته د رسېدو ډېره لېوالتیا لري. د ده د نږدې کسانو د شننې په پایله کې اړینه ده وویل شی ، چې دی تر لاس لاندې کسانو باندې په هیڅا بشپړ باور نه لري...

پر یو ځای تلپاتې منځی نه لري. د خپل موقعیت ځای تل بدلوي. دیندار دی ، د اسلامي ژوند طرز په کوټلې توګه مراعتوي. په عادي ژوند کې یې ساده والی شتون لري. د ستونزو پر وړاندې کلک دی. ساده او عادي کالي اغوندي. ځاني وسله یې د "اکسو" کونداغ قاتېدونکې ماشینګڼه او توپانچه ده...

(د مسعود په اړه دوسیې څخه)

پر ۱۹۸۴ ز کال د افغان مشرتابه په ډېر ټینګار سره پرېکړه وشوه ، چې په پنجشېر کې پراخ پوځي عملیات ترسره شي. ډېر وروسته بیا دا مالومه شوه ، چې د شوروي مشرتابه له پټو نیتونو سره سره ، د عملیاتو په اړه خبر مخکې له مخکې مسعود ته رسېدلی وو . د دغو عملیاتو د ترسره کولو ټولو نقشه او په هغې کې د جګړه ییزو عملیاتو د ترسره کولو ځایونه او پلان د احمد شاه مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس ته ورغلل. دې کار ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې د عملیاتو له پیل نه مخکې له پنجشیر څخه وګړي او خپل ډېرې وسله وال کسان چاریکار ، اندراب ، نجراب او نورو شمالي سیمو ته وباسي.

عملیات هغه مهال پیل شول ، کله چې په دره کې هیڅوک هم پاتې نه ول ، ځکه خو دوی ته دا سې کوم ډېر د سر زیان وانه وښت. [...]

۱۹/۱۱/۲۰۰۷، «موسکالېنکو لیونید ګریګورېویچ»، د وروستیو جګړو د ګډونوالو پنځونه. د «ولادیمیر ګریګورېف» په نامه اوبپانه. (**۵۵**)

بن لادن ډېر ارزښتناک لاس له لاسه ورکړ

جنرال دوستم د نوي پوځي برې جشن نیسي ، ځکه ، د کندزو د د فاع پر مهال ترهګر جمعه نمنګاني وژل شوی دی . نمنګاني د شوروي اتحاد په دیسانت پوځونو کې خدمت پیل کړی وو ، چې وروسته د بن لادن ملګری شو . دی د اوزبک ولسمشر کریموف سرسخت دوښمن ګڼل کېده او د وژل شوي احمد شاه مسعود سوداګریز انډېوال وو.

[...] د خپرو شویو اوازو له مخې ، په افغانستان کې د امریکا متحده ایالاتو له لاسوهنې مخکې ، نمنګاني له چالاکۍ نه په کار اخیستنې سره له شمالي ټلوالې او طالبانو سره اړیکې ټینګ کړل. وروستیو نمنګاني ته د هیروینو د ورکولو کار سمبال کړی وو . نمنګاني د مسعو له تر لاس لاندې خلکو سره په ګډه د سرو زرو او قیمتي ډېرو د قاچاق کار کاوه. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماریيا څوېټکووا

۲۰۰۱/۱۱/۱۹، د ګزېټه ټکی رو اوبپانه. (۵۲)

افغانستان کولای شي، ټولې نړۍ ته مس، وسپنه او زمرد ورکړي

[...] په افغانستان کې جګړې د دغه هېواد په ځمکپوهنه (جیولوجۍ) کې جدي بدلونونه رامنځته کړي دي. په کابل کې شوروي پلوه رژیم نه شو کولای، چې ټول هېواد تر خپلې څارنې لاندې راولي، نو هغه وو چې د زرګرۍ اومو توکیو په زېرمه ځایونو کې، د دغو توکیو نامسلکي را ایستنه پیل شوه. قیمتي ډبرې "د ګروهې مبارزینو" لپاره د عاید په یوه له ډېرو لویو سرچینو بدله شوه. د بدخشان ولایت په لاجوردو کانونو کې ۲۴ ساعته کار روان وو. د ورځې به یې ډبرې راایستلې او د شپې له خوا به دلته له پاکستانه چورلکې راتلې، قیمتي ډبرې به پکې بارېدې او بېرته به الوتلې. د پنجشېر درې زمردو هم مجاهدینو ته ډېرې غټې پیسې پر لاس ورکړې. دلته د زمردو د کاروبار کنترول د ډګري بولندوی احمد شاه مسعود په لاس کې وو. زه یو ځل د نویېمو زېږدي کلونو په پای کې پنجشېر ته ولاړم او هلته مې د خینج د زمردو کان له نږدې ولید، چې تر اوسه لا کار پکې روان دی. د کان بڼه داسې ده، چې ګڼ شمېر سوري (سمڅې) لري، چې د غره پر اړخ کې ښکته ژورې تللې دي. د ډبرو د را ایستلو میتودونه ډېر ابتدایي دي: اړخونه او پاڼونه چاودول کېږي، وروسته له هغې ورته خلک ورځې، هغه ځای ګوري او د زمردو ټوټې پکې لټوي. چاودنې زمرد ماتوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټې کوي یې ، خو د را ایستنې دغه داړه مار مېتود هم مجاهدینو ته ډېر لوی عاید ور په برخه کوي. د عربي رسنیو د مالوماتو له مخې ، د دغو قیمتي ډبرو د سوداګرۍ له لارې دوی په کال کې تر سلو میلیونو ډالرو پورې پیسې تر لاسه کوي. دغه قیمتي ډبرې په ټوله نړۍ کې خپرېږي. د افغاني قیمتي ډبرو د کانونو لړه اوځارتیا هم د ډبرو پر بیه کوم منفي اغېز نه ښندي او په اروپا کې منځګړي سوداګر دغه قیمتي ډبرې ډېرې مهال د کولمبیا د ډېرو ښو او لومړۍ درجه زمردو په نامه پلوري. [...]

دمیتري ګلومسکوف، الما اتا

د «فرغانې» خبري اژانس اوبپاڼه. (۵۷)

د شمالي ټلوالې پخوانی غړی هیله لري چې د زمردو سوداګري به د افغانستان په وټندویه بیا رغاونه کې بنسټیز رول ولوبوي

د شمالي ټلوالې لړ اوځار غړی او د احمد شاه مسعود له نږدې خلکو څخه یو کس رشید محمدي لس کاله کیږی چې د زمردو سوداګري کوي. محمدي هیله لري چې افغانستان به په سیمه ییزه سوداګرۍ کې خپل دریځونه بیا خپل کړي او د قیمتي ډبرو د ګڼ شمېر کانونو درلودونکي هېواد درجه به وګټي. محمدي اوسمهال په عربي متحده اماراتو کې د افغانستان د دیپلوماتیک استازي څوکۍ لري. دی وایي چې د شوروي اتحاد د یرغل په کلونو کې دی ۱۲ کلن وو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود ته به یې ډوډۍ وروړله. د پنجشېر له تاجکانو څخه ، د مسعود ځینې پخواني پلویان او سمهال د حامد کرزي په منځمهاله حکومت کې لویې څوکۍ لري. محمدي وايي ، وروسته له هغه چې واک ته ورسېد ، نو ده داسې لار وموندله چې د شمالي ټلوالې د امنیت ساتلو لپاره وسله او چورلکې رانیسي. د پیسو لویه سرچینه همدغه د زمردو سوداګري وه ، ځکه چې زمرد په افغانستان کې ښه ډېر دي. محمدي د افغانستان په شمال کې په هندوکش ولایت کې [دلته لیکوال تېروتنه کړې ، په افغانستان کې د هندوکش په نامه ولایت نشته ، کېدای شي موخه یې د هندوکش غر وي. ژ] په وسله باندې د زمردو د بدلولو پټو سوداګریزو معاملو په اړه بیان وکړ. ۳۲ کلن محمدي وايي ، چې دی د دغسې دندې له ترسره کولو سره روږدی شوی ، چې د هغې په ترسره کولو کې سړی ډاګیزه او افشا نه شي. دی په یوه داسې کورنۍ کې لوی شوی ، چې د مسعودیانو له کورنۍ سره یې ټینګ تړاو درلود : پر ۱۹۸۸ زېږدي کال د ده خور پر احمد مسعود واده شوه. محمدي وايي ، چې د ده [احمد شاه مسعود. ژ] ونډه داوه ، چې له برکته یې د زمردو سوداګري سمبال شوه. د قیمتي ډبرو په نړیوال بازار کې افغان زمرد د کولمبیایانو تر اغېز لاندې د کولمبیا د زمردو په نامه پلورل کېدل. نوموړی وايي ، چې په بازار کې خرابه وضعه له دې لامله هم نوره خرابېده ، چې افغانانو زمرد په داړه ماریو او بربریت ډول سره را ایستل. د زمردو د راایستلو ځای به یې په چاودېدونکیو توکیو الوزاوه ، چې دې کار زمرد ماتول او له منځه یې وړل. د مسلکي کسانو له خوا د ځانګړیو سامان الاتو په واسطه د دغو زمردو د را ایستلو او نه ماتېدو په صورت کې هغوی پر اروپایي غمي جوړونکیو او زرګرانو باندې ښه پلورل کېدای شوای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود چې د زمردو د پلور له لارې پر ډېر لوی عاید او ګټې باندې ډاډمن شو ، نو بیې د سوداګریزې عملیاتي ستراتېجۍ د جوړولو لپاره یوه ډله راټوله کړه. په دې برخه کې د ده اوښي محمدي یو تر ټولو ډېر لوی سوداګر شو. محمدي کویټ ته ولاړ ، هلته یې عربي ژبه او ادبیات زده کړل ، وروسته د ۱۹۹۰ یمو کلونو په سر کې سعودي عربستان ته ولاړ. پر ۱۹۹۲ ز کال د جګړه ییزو عملیاتو له سختېدا وروسته یې زده کړې پرې ښودې ، او ځان یې په بشپړه توګه سوداګرۍ ته ځانګړی کړ. محمدي (EurasiaNet) (یور اسیا نېټ) اوبپانې ته وویل ، چې غرونو ته یې د یوه سفر پر مهال ، د شمالي ټلوالې د کشف له خدماتو او د پنجشېر له واکمن سره یو ځای د سوداګرۍ شبکه جوړه کړه. ده پر دریو ژبو ښې خبرې کولې ، پر نړۍ باندې یې سفرونه کول ، او ټوله اروپا یې تر پښو تېره کړه ، تور «کېیس» دیپلومات بکس به یې په لاس کې وو. په دغه دیپلومات کې به یې د پنجشېر د زمردو بېلګې له ځان سره ګرزولې. د شمالي ټلوالې مشر ډاکتر عبداله عبداله ، [عبدالله د شمالي ټلوالې مشر نه دی. ژباړن] چې اوس د افغانستان د بهرنیو چارو وزیر دی ، داسې ګڼي ، چې د محمدي له برکته د مسعود ځواکونو ته پېنځه میلیونه ډالر رسېدلي دي. [...] محمدي وایي ، لکه څنګه چې اوس افغان حکومت هڅې کوي ، د مالیې او نورو سوداګریزو عایداتو ته یو مرکزیت ورکړي او ویې اوډي ، شمالي ټلوالې پر خپل مهال هڅې کولې ، چې د زمردو له سوداګرۍ څخه ډېره ګټه تر لاسه کړي. نوموړی وایي ، چې مسعود د بیو څارنه (کنترول) لرې کړه ، په دې ډول چې خپلواک سوداګر ونه شي کولای ښکته پورته یې کړي. له دې سره سره ، چې په افغانستان کې نه حکومت وو ، نه بانکي غونډال ، زمردو بیا هم نړیوال بازار ته لار پیدا کړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه مهال یوه پولبندۍ کمپنۍ اوس هم شتون لري ، خو مالومه نه ده ، چې دغه کمپنۍ له محمدي او د افغانستان له نوي حکومت سره څه ډول اړیکي لري . اړینه ده وویل شي ، چې په افغانستان کې د زمردو کورنی (دننني) بازار اوس هم د پخوا په څېر خپلو دودونو ته دوام ورکوي ، او دغه دودونه د ولسمشر حامد کرزي د حکومت له هغو یا دغو وټندویو پرېکړو څخه په خپلواک ډول شتون لري . د زمردو بیې او نرخونه د ځانګیزو کسانو د شورا ، چې له افغان سوداګرو او ځایي چارواکیو له استازیو جوړه ده ، له خوا ټاکل کیږي . رانیوونکي ولایتي حکومت ته لس سلنه د مالیې په نامه ورکوي . تر هغو چې مالیه تحویل شوې نه وي ، ډبرې له دولتي ساتنځي څخه د باندې نه ایستل کیږي . محمدي نیت لري ، چې د خپل کار پولې نورې هم پراخې کړي . دی پلان لري ، چې د ۲۰۰۳ زکال په مني کې د افغانستان په تاریخ کې د قیمتي ډبرو لومړنی نندراتون په کابل کې جوړ کړي . داسې انتظار کیږي ، چې له ټولې نړۍ څخه به سوداګر دغه نندارتون ته ورشي او د هندوکش دغه قیمتي خزانه او غنا به وګوري . [...]

د خبر نېټه : ۲۰۰۲ / ۱۰ / ۱۲ او ۱۷ نېټې

د «یورا اسیا» نېټ اوبپاڼه ، نیوز ټکی ایران ټکی رو اوبپاڼه . (۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وتې جګړه

د قیمتي ډبرو زور

د مسکو د ځمکپوهنې د کشفیاتو دولتي پوهنتون استاد پروفیسر " ګیورګي پیلیپېنکو " ، چې پر ۱۹۸۰ یمو کلونو په کابل کې استاد وو ، وايي ، چې همدغه د پنجشېر زمرد ول ، چې ډګري بولندوی احمد شاه مسعود ته یې دا شونتیا ورکړه ، چې خپل اردو جوړ کړي ، او د هېواد په تر ټولو ډېرو اغېزمنو ځواکونو په کتار کې یې ودروي.

کنستانتین روژنوف، د ۲۰۰۴ ز کال د ډیسمبر ۱۲، پنجشنبه.

د بي بي سي راډیو د روسي څانګې اوبپاڼه. (۵۹)

د «پنجشېر زمري» په سوړه کې

[...] له مسعود سره شوروي پوځونو ۹ کاله جګړې کړې دي . [...] خو نن ورځ شوروي پوځي ټولګي د ده مېلمانه دي . تر دې ، چې ان د ده له ټټې نه هم سړی کار اخیستلای شي ، چای څښلی شي ، د ده ورزشي تمرینوونکی کتلای شي .

شاوخوا کورونه دي ، " مسعودیان " خپل ژوند لري . ښځې نشته ، کله کله کومه یوه نیمه چېرته وړاندې د انسان تر نظر تېره شي . کورنی ژوند نشته : لکه څاروي ، کتمن ، یوم او داسې نور . ټول وسله وال دي ، لکه ټول چې نوکریوالان وي . وخت ناوخته له پنډغالي (کمپ) څخه له جنګیالانو ډک موټر راووزي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې فکر لپاره دا سې کومو غټو مغزو ته هم اړېزه نشته ، چې سړی پوه شي ، چې دوی په سالنګ کې څه ډول کمین نیوه . د دوی د هغه مهال د کار پایلې اوس هم مالومې دي ؛ د دوی له خوا ویشتل شوې شوبلې ، زغره وال ګاډي او نور له منځه تللی تخنیک اوس هم د سړک غاړو ته نږدې ، د مړینې سړک ، د مرګ لارې ته نږدې پروت دی.

زه دا پوښتنه نه کوم ، چې دی خپل اردو په څه شي ساتي . احمد شاه د افغانستان یو تر ټولو ډېرو شتمنو کسانو څخه دی ، او کېدای شي ، چې د ټول منځني ختیځ یو له ډېرو شتمنو خلکو څخه وي . دی د قیمتي ډبرو د را ایستلو او له هغوی سره د ټولو تړلیو چارو خاوند دی . دی دغه قیمتي ډبرې د لوېدیځې اروپا هېوادو او امریکا متحده ایالاتو د زرګرۍ پر مخکښو کمپنیو پلوري . په دې کار سره دی زښتې ډېرې پیسې تر لاسه کوي . [...]

د «اګانیوک» مجله، ۱۹۹۲ ز کال (۲۰)

هانزه او بالتیک

[...] زموږ په زمانه کې د ځاني (شخصي) اردو په لرلو سره هیڅوک هېښولای نه شي . هغوی نن ورځ په پراخه پیمانه کارېږي ، لکه د لاتیني امریکا د نښه یي توکیو سوداګر ، د برما ، میانما ، لاوس ، تایلنډ زرین مثلث ځاني اردوګان لري . همدا راز په افغانستان کې د احمد شاه مسعود اردو هم د ځاني اردوګانو په شمېر کې راتلای شي . دی خپل دغه اردو د قیمتي ډبرو ، په تېره بیا د لاجوردو د را ایستلو او سوداګرۍ له برکته ساتي . [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښفګښني کيسيلېف

د «کومي. نارود» اوبپاڼه. (۲۱)

د غميو کسټ

د ياقوتو (لعلونو) ، زمردو او شنو ياقوتو يوه جوپه ، په دې ورځو کې د مسکو ښاري ځارندويو له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې د ادارې کارکوونکيو له خوا په داسې حال کې ونيول شوه ، چې د دغې جوپې لېږدوونکي غوښتل ويې پلوري. دغه قيمتي ډبرې او غمي د افغانستان په خاوره کې له هغو کانونو څخه راايستل شوې ، چې له احمد شاه مسعود سره يې تړاو درلود.

د مسکوفسکي کامسومولېڅ ورځپاڼه خبر راکوي چې د دغو قيمتي ډبرو خاوند ۳۵ کلن تاجک دی ؛ اوپراتيفي کارکوونکيو دی تر تعقيب لاندې نيولی او هغه مهال يې ونيو ، کله چې يې غوښتل د خپلو قيمتي ډبرو دغې جوپې ته سوداګر پيدا کړي . له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې کارکوونکيو ، د جنايتکارو قاچاقي سوداګرو په بڼه (تر پوښښ لاندې) روسيې ته له راغليو کسانو سره پېژندګلوي وکړه. د دې لپاره چې هر څه سم او طبيعي وي ، نو يې د پلازمېنې د شمالي حوزې د زرګرۍ په يوه هټۍ کې د قيمتي ډبرو د پېرودلو لپاره له پلورونکيو سره د ليدنې کتنې مهال وټاکه. چارپوهان ، چې د زرګرانو او قيمتي ډبرو د رانيونکو رول يې لوباوه ، د ياقوتو او شنو ياقوتو ځلا ، پوره رنګ او سوچه توب ډېر هېښ کړل. له پلورونکي څخه پوښتنه وشوه ، چې دغه قيمتي ډبرې يې له کومه کړې ؟ هغه په ځواب کې له افغانانو سره پر اړيکو وياړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګند کړ . ده وویل ، چې دا ډول قیمتي ډبرې یوازې له هغو کانونو څخه را ایستل کیږي ، چې د طالبانو د واکمنۍ پر مهال یې په احمد شاه مسعود پورې اړه درلوده.

تاجک ژمنه وکړه ، چې پر راتلونکي مهال به پر له پسې دا ډول قیمتي کاڼي راوړي. ده وویل ، چې کولای شي په کال کې د یو میلیون ډالرو په بیه قیمتي ډبرې راورسوي. ده د ډبرو پېرودونکو باندې دومره ډېر باور وکړ ، چې ان د دغو ډبرو د رالېږدولو لار یې هم ورته تشریح کړه ، چې دوی په څه ډول وکولای شول دغه ډبرې راوړي. مالومه شوه ، چې دوی قیمتي ډبرې په ویډیویي کسټ کې دننه پټې کړې وې. د کسټ په دننه کې ورته ځانګړی ځای جوړ شوی وو.

۲۹ / ۴ / ۲۰۰۵

د «ډبلیو. پي. اېس» اژانس اوبپاڼه. (۲۲)

له پوتین او کرزي سره به ژوندی مسعود مرسته وکړي

د افغانستان د لنډمهاله اداري مشر حامد کرزی مسکو ته راورسېد . د روسیې د باندینیو چارو مرستیال وزیر " الېکساندر لوسیوکوف " پرون د دغه سفر وړاندوینه په دې ډول وکړه : " زموږ په تیاره ماضي (موخه یې پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او په افغانستان کې د شوروي پوځونو شتون دی. ل) باندې اړیکي نه جوړېږي. اړینه ده زموږ ښه ماضي هم په یاد شي ، د هغو لسګونو کلونو همکاري او دوه اړخیز اړیکي ، چې د شلمې پېړۍ پر شلمو کلونو پیل او د اویایمو کلونو تر پایه یې پایینه درلوده. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی کرزی د روسيې پلازمېنې ته ماښام د يو ګڼ شمېره پلاوي په سر کې ، چې په تشکيل کې يې يو تر ټولو ډېر د پام وړ شخصيت احمد ضياء مسعود هم شامل وو ، راورسېد . د نيم کال مخکې وژل شوي احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضيا مسعود به اوس په مسکو کې د افغانستان سفير وي. دی **۴۵** کلن دی . دا دده لومړنۍ ديپلوماتيکه دنده ده. ضيا مسعود پخوا ډېر مهال په لندن کې تېراوه او هلته يې د افغان قيمتي ډبرو سوداګري کوله. د قيمتي ډبرو سوداګري د افغانستان د شمالي ټلوالې ، چې د ده ورور يې مشري کوله ، لپاره يوه له ډېرو لويو مالي سرچينو څخه وه. نوی سفير په پرانسي (فرانسي) ژبه پوهيږي او ان روسي ژبه يې هم لږ لږ په ياد کې پاتې ده. روسي ژبه يې د کابل په پوليتخنيک انستيتوت کې د زده کړيالۍ پر کلونو زده کړې وه. [...]

ارکادي دوبنوف

د «ورېميه نووستی» ورځپاڼه، د ۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۲، ۴۲ ګڼه. (۲۳)

د کرزي لپاره ډانګورۍ

[...] افغانستان د قيمتي او تورېل کېدونکيو ډبرو له پلوه ډېر شتمن دی : د افغانستان د سرسنګ په څېر لاجورد د فرعونانو په قبرونو او د " توري " په کېندنو کې موندل شوی وو . له دغو لاجوردو څخه جوړه شوې ګاڼه لوړترينه درجه لري. په پنجشېر کې د زمردو د را ايستنې ځای ، چې پر اويايمو زېږدي کلونو کشف شوی وو ، د نړۍ يو له لويو زمردي ځايونو څخه دی. دغه زمرد د څرنګوالي (کيفيت) له پلوه هم د کولمبيا له نامتو زمردو څخه کم نه دي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجشېر زمرد د احمد شاه مسعود ، چې پنجشېر يې تر څارنې لاندې وو ، لپاره يوه لويه او بنسټيزه مالي سرچينه وه . لکه څنګه چې ويل کيږي ، نږدې د ده د ټولو برياوو بنسټيز لامل همدغه زمرد ول . مسعود دا شونتيا درلوده ، چې په شوروي پلوه کابل کې جګپوړي مامورين په پيسو خپل کړي او د ده پر وړاندې له چمتو کېدونکيو عملياتو څخه مخکې له مخکې خبر شي . له کابل نه ختيځ لور ته د پېګماتيتو کان پيدا شو ، چې له لعلونو (ياقوتو) ، بيريلو ، او ډېرو کمېپښو قيمتي کاڼو سپودومينو او ګيدپنيتو نه ډېر شتمن وو . د مسکو د ځمکپوهنې د کشفياتو پوهنتون پروفيسر " ګيورګي پيليپېنکو " ، چې ډېر کلونه يې په افغانستان کې کار کړی ، مجلې ته په مرکه کې وويل ، ارزښتناکه داده ، چې د پيګماتيتو دغه سيمه د ليتيومو ، بيريليومو ، تنتاليومو او نيوبيومو ډېره شتمنه سرچينه ده . له دغو فلزاتو پرته اوسنۍ تکنالوجي نه شي کولای چې وده وکړي ، له الوتکې جوړولو نيولې تر اټومي انرجۍ پورې . نن ورځ په بازار کې يو کيلوګرام بيريليوم ۱۵۰ ډالره قيمت لري . د پروفيسر په وينا ، افغاني زېرمه يې څه د پاسه ۷۳۵۰۰ درې اويا زره پېنځه سوه ټنو ته رسيږي . دا په نړۍ کې د زېرمو په اړه تر ټولو لوی کشفي مالومات دي . [...]

بفګېني پاخوموف

۲۰۰۳ / ۴ / ۲۹ ، اوونيزه مجله ، ۲۷ ګڼه . (۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیاوړتیا زېرمه

[...] «یګر ولادیمیرووېچ» د پنجشېر په دره کې عملیاتو په اړه مفصل بیان وکړ، هغه عملیات چې د څلوېښتم اردو د بولندوي له خوا یې د ۱۹۸۴ ز کال د اپرېل له پیله د اګسټ تر پایه دوام درلود. د دغو عملیاتو بنسټیزه دنده د نامتو ډګري بولندوی احمد شاه مسعود د بانډ ایستل او له منځه وړل وو. دی په پنجشېر کې واکمن وو، ځواک یې درلود، د قیمتي ډبرو د را ایستلو سیمه یې تر لاس لاندې وه، پیسې یې هم درلودې. ده ان لا پر ۱۹۷۹ ز کال په پنجشېر کې ښه کلکه دفاعي سیمه جوړه کړه. له دغې سیمې څخه د ده جنګیالانو په ډېرې بېړې او اوپراتیفي ډول پر افغان حکومتي او شوروي پوځونو بریدونه کول. [...]

ولادیمیر ګوندوسوف

د «دمیتري سمیرنوف» په نامه نړیوالې پروژې او بېپانه. (۲۵)

خاورو ته د مسعود سپارل د ده د وژنې پخلی کوي

[...] احمد شاه مسعود د خپل ځان پر شاوخوا طالب ضد شمالي ټلواله راټوله کړې، چې اصلي شمزۍ یې له توکمیز پلوه له تاجکو جوړه ده. د ده له مړینې وروسته د شمالي ټلوالې یووالی تر ګواښ لاندې راغی. د طالب ضد ټلوالې په منځ کې به هرو مرو اختلافونه راپیدا شي، اختلافونه هم د هغو مالي سرچینو پرسر، چې د مسعود تر څارنې لاندې وې. مسعود د خپلو پلویانو لپاره په افغانستان کې د ژوند تر ټولو لوړه کچه سمبال کړې ده. ده د خپلې جګړې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسې په ټوله کې د زمردو او د بدخشان د لاجوردو له پلور څخه تر لاسه کولې. ده په اسانۍ سره د پرانسې کالج د پخوانیو اړیکو له لارې د افغاني قیمتي ډبرو لپاره پېرودونکي پیدا کړي وو. [...]

اولگه نیکوشکینه

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ نېټې (۲۲۹۸) ۱۲۸ گڼه. (۶۶)

د پنجشېر شپږم زمری

[...] د پنجشېر وټه هغه زمرد او لاجورد دي ، چې را ایستل کیږي. زرغونې او شنې ډبرې د مسعود لپاره ستراتېجیکي توکي وو. دغو قیمتي ډبرو ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې پرله پسې او دایمي عاید ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله رانیسي او خپلو مجاهدینو ته تړې ښه معاشونه ورکړي. همدا راز " په سره کابل " کې جگپوړي مامورین پرې رانیسي. د دغو جگپوړیو مامورینو له برکته د پنجشېر خاوند له هغو عملیاتو مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل. [...]

پاول بفداکیموف

د «سپېڅناز راسیي» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال نوامبر، (۲۲) ۱۱ گڼه، برېښنایي بڼه. (۶۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان د همگڼو هېوادو په پوله کې

د افغان پوځ محدود ټولګي د روسيې پولې ته نږدې شوي دي

طالبان بدخشان ته ننوتل

[...] د مسعود په خاوره [پنجشېر . ژ] کې د زمردو کانونه شتون لري ، چې په افغانستان کې يې په اړه ډېرې هيبتناکې کيسې خپرې دي . د لوېديځو کارپوهانو د ارزونو له مخې ، د زمردو صادرات مسعود ته په کال کې په سلګونه ميليونه ډالر عايد ورکوي. د تاجک ډګري بولندويانو د عايد بله لويه سرچينه د نېشه يي توکيو سوداګري ګڼل کيږي.

پېټر ګامبلين

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، د ۱/۳/۱۹۹۷، نېټې (۱۲۰۴) ۲۲ ګڼه. (۲۸)

د شاه مسعود کانونه

پر احمد شاه مسعود باندې د برې نه موندلو راز يوازې په ښه جګړه کولو کې نه دی، بلکې د زمردو په کانونو کې هم دی.

(له پنجشېر څخه د «يتوګي» اونيزې مجلې د خبريال راپورتاژ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي غرونه:

دلته لومړنی زمرد ۲۵ کاله پخوا په تصادفي ډول د محمد نګین په نامه یو سړي موندلی وو ، چې وروسته یې شاوخوا سیمه کېندلې وه ، نو یې د زمردي کانو یوه شېندل شوې کوټه موندلې وه . خلک وایي ، چې دی بیا میلیونر شو . د زمردو د سیمې جوړلو او را ایستلو ته د چمتو کولو کار لا هغه مهال پیل شوی وو ، مخکې له دې چې افغانستان د تل جګړه کوونکي دولت پر سمبول بدل شي ، یانې د داود د واکمنۍ پر مهال . پر راتلونکي لنډ مهال شوروي ځمکپوهان دلته راغلل ، خو د دغو ځایونو کوټلی کشف سرته ونه رسېد ، ځکه چې ځمکپوهان ولاړل او پر ځای یې شوروي سرتېري راغلل . جګړه پیل شوه .

زمرد د پنجشېر درې د خاوند احمد شاه لپاره یوه لویه او ارزښتناکه مرسته شوه . زمردو ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې یو تلپاتې عاید ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله پرې رانیسي ، خپلو مجاهدینو ته ښه معاشونه ورکړي ، په شوروي پلوه کابل کې جګپوړي ماموران او افسران پرې رانیسي ، ځکه خو دی ډېری مهال له ټولو هغو عملیاتو څخه مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل .

زمردو د پنجشېر نبستمنه دره چې افغان تاجکان پکې مېشت دي، پر میني دولت [کوشني دولت . ژ] بدله کړه ، چې خپله وټه او نړیوال اړېکي یې درلودل . له شوروي اردو سره د جګړې پر مهال ، زمرد د غاښیو (کوټلونو) له لارې پاکستان ته تلل . مسعود له پاکستاني ، هندي ، اروپایي او امریکایي هغو کمپنیو سره اړېکي ټینګ کړي ، چې د زرګرۍ کارونه او معاملې کوي . د زمردو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د را ایستلو ځایونه د دريږ لپاره یو پوځي راز دی. نوي کانونه ډېر پټ ساتل کېدل. د دې لپاره چې له هوا څخه ونه لیدل شي ، ډېری مهال د زمردو د را ایستلو کارونه د شپې ترسره کېدل. شوروي بولندویانو څو واره هڅې وکړې ، چې په سیمه کې یې دیسانت ښکته کړي ، چې مجاهدین له قیمتي خزانې څخه لري کړي ، خو دا کار یې ونه شو کړای.

د احمد شاه تر لاس لاندې خاوره یوازې په زمردو شتمنه نه ده. د افغانستان په شمال ، بدخشان کې لا نامتو افغاني لاجورد هم را ایستل کیږي. افغاني لاجورد ډېر ښه تېینګ شین رنګ لري ، چې د زرین رنګه پیریت بخري هم پکې وي ، او داسې ښکاري لکه په شنه هسک کې چې زرین ستوري ځلیږي . د لاجوردو صادرات هم عایدات ورکوي ، خو بهر ته د درغلۍ (جعلي) ډېرې ایستل ستونزمن کار دی: دا دومره قیمته نه دی ، لکه زمرد ، له پولې نه بهر لېږلو ته یې لېږدوونکي ډېر دي ، چې د ځرمنې کوشنۍ کڅوړه ورسره وي. [...]

دا چې زمرد احمد شاه ته څومره عاید ورکوي ، څوک څه نه وايي ، دا یو راز دی. مسعود له پرانسۍ ورځپاڼې " لیبېراسون " سره په مرکه کې وویل ، چې " عایدات یې له طالبانو سره بریمنې جګړې لپاره بسنه کوي. " د عربي رسنیو د مالوماتو له مخې ، د پنجشېر زمری په کال کې تر شپېتو میلیونو ډالرو پورې عاید تر لاسه کوي. د نورو مالوماتو له مخې د ده عاید تر دې هم ډېر دی ، یانې څوسوو میلیونو ډالرو ته رسیږي. د دغو عایداتو لویه برخه پر جګړه لګیږي. پاکستاني رسنۍ وايي چې ، د طالبانو غورځنګ یوازې په دې کال کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود پرضد پر جگړه ییزو عملیاتو اتیا میلیونه ډالر لګولي. فکر نه کیږي ، چې د مسعود لګښتونه دې تر دې کم وي.

نن ورځ د زمردو کانونه د مجاهدینو د ځانګړیو وسله والو ډلو له خوا ساتل کیږي. دغو کانونو ته بهرنیان دومره نه ورپرېږدي. د مسعود مرستندوی ښاغلي داود پنجشېري وویل ، دا لومړی ځل دی ، چې یو روسي رسنوال ته د نوموړیو کانونو د لیدنې اجازه کارت ورکوي.

د خینج کلی د پنجشېر سیند پر غاړه دی ، شاوخوا ترې د زمردو کان لرونکي غرونه راتاو دي. د سیند پر غاړه یو اځینی اوم (خام) سړک تېر شوی. نور " زمردي " کلي لکه اومرز ، سفي چیر ، دشت ریات ، چې نومونه یې د پنجشېر د هر کوشني هلک په یادو زده دي ، له مرکزي لارې څخه ګوښه پراته دي ، ځکه خو خینج د قیمتي صنعت منځی ګڼل کیږي. دلته د کانونو د چارو د کومپنۍ مشر ښاغلي نعمت الله ، چې د مسعود تر اداري لاندې کار کوي ، وویل چې ځینې کانونه پر کال تر شلو زرو کیراتو (قیراطو) پورې زمرد راکوي.

نعمت الله وایي ، چې دا قسمت دی. دی د خپلې کومپنۍ په ډېره غریبه کوټه کې پر غالۍ ناست دی. څوک سملاسي ډېرې ډېرې مومي ، خو یو بل څوک بیا بشپړ کال یا یو نیم کال کار کوي ، خو هیڅ هم لاس ته نه ورځي ... هر څه د الله پاک په رضا کیږي.

دا ډبرې په ټوله کې کوشنۍ دي ، خو بیا هم ، لکه څنګه چې د دې سیمې اوسېدونکو وویل ، کله کله سترې ډبرې هم پیدا کیږي. " یو سړي یوه قیمتي ډبره ومونده ، چې درې سوه کیراته وه. " د دې ځای د زمردو څرنګوالی ډېر لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی ، ځکه خو یې ډېر ښه پېري . اوسمهال د خینج پر شاوخوا ۱۱۰ یوسلو لس کانونه فعال دي ، چې نږدې ۱۵۰۰ یو زر او پېنځه سوه کسان پکې کار کوي.

په ځايي چایخانه [سماوات. ژ] کې مورږ د [زمردي. ژ] ډېرو د څرنګوالي پر سر د ژوندي بحث شاهدان شو ، چې له کانه یې راوړې وې . هر څه پرته له شور ماشوره ، چې په دودیز ډول د سیمه ییزو بازارونو ځانګړنه ده ، ترسره کېدل . احساسېدل ، چې د معاملې ټول برخه وال له پخوا یو بل ښه پېژني . قیمتي ډبرې په عادي فلزي تالۍ (کاسه) کې راوړل شوې وې . کله چې زمرد په ځانګړې تله کې وتلل شول ، نو سوداګر سبحان الله په بې پروایي وویل : " دا د دېرشو زرو ډالرو دي ".

د کانونو چارو په ریاست کې وویل شول ، چې د پنجشېر هر اوسېدونکی کولای شي ، د ځان لپاره یو کوشنی ځای غوره کړي ، د کرښې په ایستلو یا مېږویو پر ټک وهلو سره یې په نښه کړي ، ټاکلې اندازه پیسې تحویل کړي ، وروسته له دې کولای شي ، د زمردو د را ایستلو لپاره په هماغه خپل ځای کې پر کېندنو پیل وکړي . د ټولو را ایستل شویو زمردو په سلو کې لس سلنه باید د مسعود دوتر (دفتر) ته ورکړي . پاتې زمرد کولای شي ، چې د ځان لپاره وپلوري . د کانونو په کېندونکیو کې داسې کسان ډېر لږ دي ، چې له پولې نه بهر اړېکې ولري . په خینج کې ګڼ شمېر منځګړي سوداګر اوسي ، چې یو یې هم سبحان الله دی . دوی احمد شاه ته مالیه ورکوي . د مسعود له اجازې پرته یو زمرد هم بهر ته نه شي لېږدول کېدای . پخوا دا ډبرې ګاونډي پاکستان ته لېږدول کېدې . اوس چې پاکستان د طالبانو ملاتړ کوي ، په خینج کې د زرغونو ډبرو په بازار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدلون راغلی ، ځکه چې مسعود پر اسلام اباد باندې د قیمتي ډبرو پلور بند کړ. اوس د دې ډبرو ټول کار و بار کوونکي ، د مسعود په ګډون ، نوي اړیکي او بهر ته د هغوی د لېږد نوې لارې لټوي. سبحان الله پر ما باندې د پوښتنو باران جوړ کړ ، همدا پوښتي ، چې په روسیه کې د زمردو نرخونه څه ډول دي.

د قیمتي ډبرو د کېندنو او پلور کاروبار کوونکي ډېری کسان چې پیسې وګټې ، بیا نو له هېواده بهر ته ځي. ډېری یې اوس په امریکا متحده ایالاتو ، لویه بریتانیا ، هالېنډ او نورو هېوادو کې ژوند کوي.

د خینج په سیمه کې د ژوند ځانګړتیاوې پر انسان اغېز ښندي. د کان یو کارکوونکي ماته سر ټکاوه او ویې ویل : " نه شم کولای ، چې واده وکړم. د افغانستان په نورو سیمو کې ولور څلور سوه ډالره دی ، خو دلته په خینج کې څو زرو ته رسیږي. !»

د زرغونو ډبرو د را ایستنې بې نظمه ډله ییز کار:

ګهیځ وختي په بازار کې کار له جوش او خروش سره پیلیږي. لنډمهاله کورونو او خېمو ته نږدې شور ماشور وي. دلته هاغه د ښکته په څېر زړه تنګې څېرې ، چې له بېکارۍ د خپل کور انګړ ته نږدې ناست وي ، نه لیدل کیږي.

ماته یوه نوي پېژند ګلوي عبدالرحیب ، چې یو مهال یې په مسکو کې د جراحۍ په څانګه کې زده کړې کړې وې ، په روسي ژبه وویل : " کله چې میلیونر شوم نو بیا امریکا ته ځم. " د ده د بریګاد (ډلې) ټول کان کېندونکې او کارګران دا ارمان لري ، چې ډېرې پیسې وګټې او له افغانستانه بهر ته ولاړ شي. درې کاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي چې عبدالرحیب دلته کار کوي. ما پوښتنه ترې وکړه: " په دې دریو کلونو کې دې ډېرې پیسې ګټلې؟" "تر اوسه مې دومره نه دي ګټلې.. "

دود او دستور دلته ډېر وچ او سخت دی. پخپله د کان کارګرانو کیسه وکړه، چې د ښه او ګټور ځای پر سر کوټلي ټکرونه او جګړې هم پېښېږي. ټولې موندل شوې ډبرې سملاسي ښکته لېږدول کیږي: " د دې لپاره، چې هغه د چا خبره د کوم چا زړه خارښت ورته ونه کړي. دلته هر ډول پېښې پېښیږي..."

کار یې زښت ډېر درووند او سخت دی. کان کېندونکي د لویو ځټکونو په واسطه د غره په ډډه کې لومړی سوړه جوړوي، بیا په دغه سوړه کې ډینامیت ږدي او چاودوي یې. له چاودنې وروسته د ماتو شویو ډبرو ټوټې په کره ډول او پام سره ګوري، چې چېرته پکې زرغون پڅرکی ځلیږي او که نه. کارپوهان د کانې توکیو دا ډول را ایستنه د داړه مارۍ او بربریت طریقه بولي، ځکه چې چاودنې زمرد خرابوي او ټوټې کوي یې. خو دلته د قیمتي ډبرو د را ایستنې لپاره او سمهاله (عصري) وسایل نشته. د بې خطرۍ او احتیاط کارۍ تخنیک تر تولو ډېر لومړنی (ابتدایي) دی. [...]

مخکې له دې چې کان ته ورښکته شم، د ډلې مشر محمد سلیم زه دې ته اړ ایستلم، چې خپل سر پر افغاني دسمال وتړم، له سره یې راتاو کړم، خوله او پزه هم وتړم (مول ووهم). کان څه د پاسه ۸۰ اتیا متره ژور وو. که یو څوک یو ځلي دغه واټن په خاپوړو ووهي، بیا به زما پر حال هم پوه شي. دا له اره یوه ژوره سوړه وه، چې لاندې په تل کې یې د خاورو تېلې څراغ په رڼا سره څو کسانو هغه ډبرې په کره ډول کتلې، چې له چاودنې وروسته رالوېدلې او له غره څخه راجلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي وي. " شورويه ته بختور يې ، تا وکړای شول ، له نږدې يې ووينې ، چې زمرد څه ډول لاس ته راځي ! " د يوه په ورغوي کې ځو زرغونې کوشنۍ ټوټې پرتې وې. لنډه دا چې ماته يې وويل ، چې دا دومره قيمت نه لري. [...]

ښفګېني پاخوموف

تالقان-پنجشېر-خينج

د «يتوګي» اوونيزه مجله، د ۱۹۹۹ ز کال د اکتوبر **۵**، ۴۰ (**۱۷۵**) ګڼه، **۴۵-۴۸** مخونه. (۲۹)

د مړينې سوداګر

[...] د ځينو مالوماتو له مخې، د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د وسلې رانيولو او ده ته د ور رسولو په بدل کې «ويکتور بوت» ته زمرد ورکول. [...]

نادېژدا بانچيک

د «واستوک او زاپد» اوبپاڼه ، ۲۰۰۸/۱۰/۳ ، (۷۰)

«ويکتور اناتولېويچ بوت» د وسلو او مړينې سوداګر

«ويکتور اناتولېويچ بوت» د ۱۹۲۷ ز کال د جنوري پر ۱۳ د تاجکستان په دوشنبې ښار کې زېږېدلی دی. دی [د وسلو . ژ] يو سوداګر او د روسيې تبعه دی . «بوت» په نيويارک کې د نياوتون (محکمې) له خوا د وسلې په ناقانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګرۍ ، د امریکا متحده ایالاتو د اتباعو په وژنه ، د کولمبیا د انقلابي وسله والو ځواکونو او د ولسي اردو د ملاتړ له لارې د توغندیو پر پلور او له دې لارې له ترهګرۍ نه د ملاتړ په تور تورن شوی دی. دی په رسنیو کې "د وسلو او مړینې سوداګر" په نامه یادیږي. د ۲۰۱۲ ز کال د اپرېل پر ۵ د نیویارک فدرالي نیاوتون "بوت" پر ۲۵ کاله بند محکوم کړ.

"ویکتور بوت" په ښوونځي کې الماني ژبه زده کوله. وروسته یې د کازان په پوځي ښوونځي کې زده کړې وکړې. پر ۱۹۸۵ ز کال یې هڅه وکړه ، چې د مسکو د نړیوالو اړیکو په انستیتوت کې شامل شي ، خو ویې نه شو کړای. وروسته له دې پوځي خدمت ته جلب شو ، پوځي بېړنی خدمت یې په " زاکارپاتیا" کې ترسره کړ. پر ۱۹۸۷ ز کال له ترخیصېدو وروسته د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په سره نښان لرونکي پوځي انستیتوت کې شامل شو. د دغه انستیتوت له پای ته رسولو وروسته یې پر ۱۹۸۹ - ۱۹۹۱ ز کلونو د " ویتېب" د پوځي هوایي ترانسپورت په غونډ کې د ژباړن په توګه دنده درلوده ؛ څو څو ځله یې د انګولا او نورو افریقایي هېوادو له پاسه الوتنیزې دندې ترسره کړې دي. پر ۱۹۸۹ – ۱۹۹۰ ز کلونو په موزمبېق کې د شوروي پوځي ماموریت ژباړن وو.

پر ۱۹۹۱ ز کال یې خپل لومړنی شرکت پرانیست او د هوایي سامان الاتو د پلور منځګړی وو. پر ۱۹۹۲ ز کال د سویلي افریقا جمهوریت ته ولاړ او هلته د توکیو په هوایي ترانسپورتي چارو کې بوخت شو. ده له ورځپاڼې سره په یوه مرکه کې په دې ټینګار کړی وو ، چې له ۱۹۹۳ ز کاله په عربي متحده اماراتو کې اوسېده ، خو " هیڅ مهال یې دا هڅه نه ده کړې ، چې له روسیې څخه بهر ته کډوال شي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده کمپنۍ د " شارجي " په هوايي ډګر کې د ګلونو ، کور سامان ، پوځي قانوني پېښيو ، همدا راز د پرانسي او بېلجمي سوله ساتو پوځيانو پر لېږدولو بوخته وه . پر ۱۹۹۲ ز کال يې مالېزيا ته روسۍ جګړه ييزې - يرغليزې الوتکې لېږدولې .

د ۱۹۹۰ يمو کلونو په نيمايي کې د لومړي ځل لپاره په رسنيو کې دا خبرونه خپاره شول ، چې " ويکتور بوت " د نورې سوداګرۍ په څنګ کې ، په ناقانونه توګه پر هغو هېوادو وسله پلوري ، چې نړيوال بنديز پرې لګېدلی دی . د وسلو د رانيونکو حکومتونو او چيريکي وسله والو ډلو په شمېر کې دا هېوادونه راغلي ول ، لکه افغانستان ، انګولا ، توګو ، رواندا ، لايبيريا ، سېراليون ، د طالبانو غورځنګ ، او القاعده . د دغو اټکلونو بنه دليل د الوتکو د پيلوټانو شاهدي وه ، چې هغه پېښې چې دوی به لېږداوه تل به په ډېرو کلکو صندقونو کې خوندي شوی وو . په روسي رسنيو کې داسې اټکلونه څرګند بدل ، چې بنايي " بوت " د روسيې د وسلې جوړولو موسسې يو داسې پټ استازی وي ، چې وسله په خپل نامه پر بهرنيو هېوادو پلوري ، او بنايي چې دی د روسيې فدراسيون يو له ډېرو پټو راز لرونکيو کسانو څخه هم وي .

" بوت " پر ۱۹۹۵ ز کال د روسيې د هغې " يل - ۷۶ " ډوله الوتکې او د هغې د پرسونل د راخلاصولو په خبرو اترو کې برخه درلوده ، چې په افغانستان کې نيول شوې وه . [په دې اړه په دې کتاب کې د (له کندهاره تېښته) ليکنه کې مفصل بيان راغلی دی . ژ]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۵-۱۹۹۸ ز کلونو یې له بېلجیم څخه خپله سوداګري کوله، خو لکه څنګه چې پر دې مهال د ده په اړه د حقوق ساتونکو اورګانونو له خوا پلټنې پیل شوې ، نو دی هم دې ته اړوت چې عربی متحده اماراتو ته ولاړ شي . د ده د هوایي کمپنۍ ، چې (Air Cess Liberia) نومېږي او د نړۍ په بېلابېلو هېوادو کې څه د پاسه ۵۰ الوتکې لري ، دوتر (دفتر) په عربي متحده امارتو کې دی.

" ویکتور بوت " د وسلې او مهماتو د ناقانونه سوداګرۍ او د ملګرو ملتو سازمان د بندیزونو د په پام کې نه نیولو په تړاو ، د ملګرو ملتو د امنیت شورا د ۲۰۰۰ ز کال ، د (Amnesty International) سازمان د ۲۰۰۵ او ۲۰۰۲ ز کلونو ، او د امریکا د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت په رپوټونو کې یاد شوی دی.

د دې پر څنګ د " ویکتور بوت " کمپنۍ یا هم د ده تر څارنې لاندې کمپنۍ ، له ۲۰۰۳ ز کاله راهیسې په عراق کې امریکایي پوځیان له مادي پلوه سمبالول.

د ۲۰۱۱ ز کال په نوامبر کې ، په ترېپولي کې د لېبیا د کشف او بهرنۍ څارګرۍ په مرکزي دوتر کې داسې لاسوندونه موندل شوي ، چې په هغو کې پر ۲۰۰۳ ز کال د لېبیا له جګپوړیو مامورینو سره د " بوت " اړیکي بربنډوي.

نوموړی پخپله د نړۍ د ډېرو سرو (تودو) سیمو ته د وسلې د لېږدولو په اړه منښتنه (اعتراف) کوي ، خو د وسلې سوداګري ردوي. ده پخپله داسې څرګنده کړې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د هوا له لارې د انګولا ، کانګو ، برازیل او رواندا ، همدا راز په افغانستان کې د رباني حکومت ته هغه مهال، کله چې له طالبانو سره جګړه روانه وه، وسله لېږدولې ده. خو د وسلې د پېر او پلور کار مې نه دی کړی.

پر ۲۰۰۱ ز کال پر ده باندې د خلکو د شکونو د زیاتېدو لامله "بوت" دې ته اړ وت ، چې له عربي متحده اماراتو څخه ووزي . پر ۲۰۰۲ ز کال بېلجیم له لوېدیځو هېوادو څخه لومړنی هېواد وو ، چې دی یې د الماسو پر قاچاق او له ناقانونه لارې څخه د نږدې ۳۰۰ میلونو ډالرو په تر لاسه کولو باندې تورن کړ او دی یې په نړیواله پلټنه کې اعلان کړ. نوموړی په داسې حال کې ، چې له نیول کېدو څخه ډارېده ، پر ۲۰۰۲ ز کال په روسیه کې مېشت شو ؛ هغه یې کوله ، چې بهر ته ولاړ نه شي ، د خلکو پام ځانته راوا نه ړوي ، او د ده د مېرمنې په وینا ، له هوایي سوداګرۍ څخه یې لاس واخیست. د بلجیم هېواد له لوري د ده د تورنېدو په پام کې نیولو سره ، ملګرو ملتو پر ۲۰۰۲ ز کال له یو ځایه بل ځای ته د ده پر تګ راتګ بندیز ولګاوه ، او پر ۲۰۰۵ ز کال یې له امریکا متحده ایالاتو سره په ګډه دا غوښتنه وکړه ، چې بانکي حسابونه دې یې کنګل شي . همدا راز د هغو اشخاصو او کمپنیو ، چې له ده سره تړاوونه لري ، بانکي حسابونه دې هم کنګل شي. "بوت" وروسته دا خبره څرګنده کړې وه ، چې د ملګرو ملتو ټولنې له خوا د لګول شویو بندیزونو په پایله کې ده نږدې ۱۷ میلیونه ډالر له لاسه ورکړل.

د ۱۹۹۰ ز کلونو په پای کې د امریکا متحده ایالاتو حکومت د "ویکتور بوت" د کار پلټنه (تحقیق) اعلان کړه . پر ۲۰۰۲ ز کال د امریکا متحده ایالاتو ولسمشر کشر جارج بوش یو فرمان لاسلیک کړ او د هغه په ترڅ کې یې د "بوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اکتیفونه کنګل اعلان کړل، ځکه چې د ده کار او کارندتیا د کانګو په دموکراتیک جمهوریت کې د امریکا متحده ایالاتو د بهرني سیاست پلي کېدو ته ګوابس پېښاوه.

پر ۲۰۰۸ ز کال د امریکا متحده ایالاتو له نښه يي توکیو سره د مبارزې د اداري کارکوونکیو د کولمبیايي پاڅونوالو په نامه " بوت " په چل سره بانکوک ته وروغوښت ، په دې مانا چې دوی غواړي له " بوت " سره ، دوی ته د نوې وسلې د ورکولو په برخه کې یوه معامله وکړي. دوی د " بوت " د نومبدلو لپاره کومه ټایپي ثبتونه هم کړې وه ، چې وروسته يې بیا د امریکا متحده ایالاتو په نیاوتون (نیاوځي ، محکمه) کې د یو ثبوت په توګه خدمت وکړ. د ۲۰۰۸ ز کال د مارچ پر ۶ " بوت " د «Sofitel Silom Road» په نامه مېلمستون کې د ټایلېنډ ځارندویو له خوا ونیول شو . د ده د نیولو امرلیک د ټایلېنډ د نیاوتون له خو ورکړ شوی وو . په هغه کې دی له کولمبیايي ترهګرو سره د مرستې په نامه تورن شوی وو ، هغه کولمبیايي ترهګر ، چې له اره امریکايي ځارګران ول ، خو ځانونه يې " بوت " ته د کولمبیایانو په نامه ورپېژندلي ول.

په ټایلېنډ کې له " ویکتور بوت " سره " اندري اېندریو سمولیان " ، چې د لویې بریتانیا تبعه وو ، هم یو ځای ونیول شو ، خو وروسته بیا خوشي کړای شو . د اسې ښکاري ، چې د بریتانیا دغه تبعه د ده مرستندوی وو . اټکل کیږي ، چې " سمولیان " په دغه وخت کې له امریکايي ځانګړیو خدمتونو سره همکاري درلوده ، چې د دوی او " بوت " تر منځ خبرو اترو کې منځګړی وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۰۹ ز کال د اگست پر ۱۱ د تایلېنډ نیاوتون ونه غوښتل ، چې " بوت " له خپل هېواد څخه بهر کړي. لامل یې دا وو ، چې د ده گناه دومره نه وه چې له هېواده پرې بهر و ایستل شي. بله خبره دا چې نیاوتون څرگنده کړه ، هغه کولمبیایي سخت دریځه سازمان ، چې د تورلگوونکو د تعبیر له مخې " بوت " پرې وسله پلورله ، هغه په اصل کې ترهگریز سازمان نه ، بلکې سیاسي سازمان دی. د امریکا متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت د ۲۰۰۱ ز کال پرېکړې سره سم دغه هېواد او وروسته اروپایي ټولنې د خپلې پرېکړې له مخې په دې ټینگار کاوه چې دغه سازمان دې د ترهگریزو سازمانونو په نوملړ کې ونیول شي ، خو د هماغه کال د سیپټمبر پر ۲ د بانکوک جنایي نیاوتون ونه غوښتل ، چې په ضمانت سره یې خوشي کړي.

د ۲۰۱۰ ز کال د فبرورۍ پر ۱۷ ، د نیویارک څارنوالۍ ، د دوو الوتکو په تړاو " بوت " بیا تورن کړ. دغه دوې الوتکې ، چې په امریکا متحده ایالاتو کې وې ، " بوت " غوښتل له خپل امریکایي ملگري " ریچارد چیچاکلي " سره په گډه رانیسي.

د ۲۰۱۰ ز کال د اگست پر ۲۰ ، د تایلېنډ د تمیز نیاوتون ، د تایلېنډ څارنوالۍ د غوښتنپاڼې په ځواب کې بیا هم امر وکړ ، چې د امریکا متحده ایالاتو چارواکیو ته مثبت ځواب ورکړي او له هېواد څخه یې د " بوت " د ایستلو امر ورکړي. د نیاوتون ددغې پرېکړې په ځواب کې ، د " بوت " د مدافع وکیل له خوا پروټیسټ څرگند شو او له دې وروسته څه مهال نورو نیاوتوني پروسو ونیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نوامبر په نیمایي کې د تایلېنډ چارواکیو وروستۍ پرېکړه وکړه ، چې " ویکتور بوت " امریکا متحده ایالاتو ته وسپاري.

د ۲۰۱۰ ز کال د نوامبر پر ۱۷ سهار هغه الوتکه ، چې " بوت " پکې سپور وو ، د امریکا متحده ایالاتو د " ستیورات " د پوځي هوايي اډې په هوايي ډګر کې راښکته شوه . " بوت " د " منهېټن " نیاوتون ته په زغره وال ګاډي کې ولېږدول شو ، چې د یو کاروان په منځ کې روان وو . [...]

لنډه دا چې د ۲۰۱۱ ز کال د نوامبر پر ۲ د نیاوتون له خوا د امریکايي وګړیو په وژنه ، د امریکايي رسمي چارواکیو د وژنې په هڅه ، د توغندیو په پلور ، د کولمبیايي وسله والو ډلو له لارې د ترهګرۍ پر ملاتړ تورن شو .

د ۲۰۱۲ ز کال د اپرېل پر ۵ " ویکتور بوت " د نیویارک فدرالي نیاوتون له خوا پر ۲۵ کاله بند محکوم شو . د حکم تر اعلانولو وروسته " بوت " د " بروکلین " بندیخانې ته ولېږدول شو .

د روسیې د بهرنیو چارو وزارت د امریکايي نیاوتون د پرېکړې پرضد سخته نیوکه وکړه او ویې ویل ، چې د " بوت " پر ضد دا دوسیه یوه سیاسي او پرمایشي جوړه شوې لوبه ده . وزارت ویلي ، چې دوی به روسیې ته د " بوت " د راستنولو په برخه کې هر ډول ګامونه پورته کړي . [...]

د ۲۰۱۲ ز کال په مې میاشت کې د امریکا متحده ایالاتو د بندیخانو فدرالي بیورو یوه پرېکړه وکړه ، چې د هغې له مخې به " ویکتور بوت " د بند موده ، د کولورادو ایالت د " فلورېنس " ښار په لا سخته بندیخانه کې تېروي . [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی بربښنايي پوهنغونډ . (۷۱)

د ژباړن يادونه : د «ويکتور بوت» په اړه له دې ليکنې څخه ، چې له روسي بربښنايي پوهنغونډ څخه رااخيستل شوې ، داسې ښکاري چې ځينې خبرې ناويلې پاتې دي . د ده د وسلې د سوداګرۍ ، په تېره بيا په افغانستان کې د شمالي ټلوالې او احمد شاه مسعود سره د وسلې او مهماتو د معاملو اړخونه پکې دومره نه دي بربنډ شوي او په لوی لاس پټ ساتل شوي ، خو زموږ لپاره همدا هم بسنه کوي ، چې ده پخپله منښته کړې ، چې د افغانستان د رباني - مسعود حکومت ته يې وسله او مهمات لېږدول . د دې کتاب په هغه ليکنه کې چې په کندهار کې د طالبانو له خوا پر ۱۹۹۵ ز کال نيول شوې روسۍ الوتکې او له کندهاره د روسي پيلوټانو د تېښتې په اړه ده ، همدا راز په دې کتاب کې له روسي رسنوال سره په يوه مرکه کې د مسعود له څرګندونو ښه مالوميږي ، چې ده ته همدغه " بوت " وسله ورکوله ، مانا دا چې روسيې ده ته وسله ورکوله . اړينه ده وويل شي ، چې په کندهار کې د هماغې نيول شوې روسۍ الوتکې چلوونکې ډلې له منښتې داسې راڅرګنديږي، چې " ويکتور بوت " د روسۍ مافيا سړی دی . بله خبره دا چې ، په همدې کتاب کې د راټولو شويو لاسوندونو پر بنسټ ، پر ۱۹۹۸ زېږدي کال احمد شاه مسعود پخپله په يوه مرکه کې دا منښته (اعتراف) کړې وه ، چې روسۍ مافيا ده ته وسله او مهمات ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځونه

1. http://ru.wikipedia.org/wiki/Ахмад_Шах_Масуд
2. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
3. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
4. http://www.kurginyan.ru/publ.shtml?cmd=sch&cat=493&vip=13
5. http://www.continent.kz/1999/04/22.html
6. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=230030
7. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=157383&print=true
8. http://www.ng.ru/politics/2000-10-27/1_sindrom.html
9. http://www.vremya.ru/2000/156/5/2780.html
10. http://www.vremya.ru/2000/161/5/3100.html
11. http://www.asia-times.ru/countries/china/rus_china_talibs1.htm
12. http://world.ng.ru/

(c) ketabton.com: The Digital Library

13. http://refugee.memo.ru/For_ALL/COUNTRY.NSF/320becbe0eb62a7ac3256b230053f6be/c6acf69a74b2c597c3256af6002c3b7d!OpenDocument

14. http://kp.ru/daily/22630/12072/

15. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/26.htm

16. http://ru.wikipedia.org/wiki/Захват_самолёта_Ил-76_3_августа_1995_года

17. http://www.argumenti.ru/publications/1308

18. http://www.warlib.ru/index.php?id=000064

19. http://www.afganwar-kino.com/index.php/Geroi-proekta/Ruslan-Aushev.html

20. http://www.ng.ru/world/2001-09-14/1_target.html

21. http://www.agentura.ru/dossier/afghanistan/people/masud/

22. http://www.profile.ru/items/?item=6075

23. http://www.2000.net.ua/print?a=%2Fpaper%2F47427

24. http://i-r-p.ru/page/stream-event/index-7543.html

25. http://top.rbc.ru/politics/18/03/2002/47914.shtml

(c) ketabton.com: The Digital Library

26. http://politkovskaya.novayagazeta.ru/pub/2002/2002-31.shtml

27. http://www.monolithdigest.ru/article_Ochirov_9.html

28. http://religion.ng.ru/printed/88647

29. http://rudocs.exdat.com/docs/index-264393.html#8558121

30. http://www.chekist.ru/article/2564

31. http://forum-msk.org/material/power/759995.html

32. http://www.rossia3.ru/politics/foreign/afganvchera

33. http://www.ishimbay.ru/engine/print.php?newsid=622&news_page=1

34. http://www.itogi.ru/archive/2001/48/109056.html

35. http://ru.wikipedia.org/wiki/Пандшерская_операция

36. http://www.forrum.ru/lofiversion/index.php?t13472.html

37. http://www.nikkolom.ru/article/news_itogi_7_14_09_01.htm

38. http://www.igstab.ru/materials/black/Carfagen2.htm

39. http://www.rubezh.eu/Zeitung/2009/03/06.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

40. http://news.iran.ru/news/2750/

41. http://www.fergananews.com/article.php?id=7081

42. http://www.evro-service.com/files/prik_n_4/p0663.htm

43. http://www.slavmir.ru/arhiv00/smil024.htm

44. http://www.7days.ru/w3s.nsf/Archive/2000_198_crime_text_ukolov1.html

45. http://www.specnaz.ru/archive/10.2000/11.htm

46. http://www.babouchka.net/old.kavkazcenter.com/news/2001/07/09/news1.htm

47. http://www.apn.ru/news/print15212.htm

48. http://www.pravda.info/kompromat/1203.html

49. http://www.polemics.ru/articles/?articleID=4610&hideText=0&itemPage=1

50. http://belta.by/7days.nsf

51. http://exlibris.ng.ru/koncep/2005-04-07/6_drug.html

52. http://mark-edge.ucoz.ru/blog/2009-10-02-6

53. http://www.apn-spb.ru/publications/article6678.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

54. http://www.mk.ru/editions/daily/article/2001/09/17/104110-poslednee-intervyu-masuda.html

55. http://artofwar.ru/m/moskalenko_l_g/text_0060.shtml/

56. http://www.gazeta.ru/2001/11/19/benladenpote.shtml

57. http://www.ferghana.ru/article.php?id=182

58. http://news.iran.ru/news/8734/

59. http://news.bbc.co.uk/hi/russian/russia/newsid_4083000/4083855.stm

60. http://www.ogoniok.com/archive/1996/4478/47-18-23/

61. http://commi.narod.ru/txt/ek/108.htm

62. http://www.wps.ru/ru/pp/happy_russia/2005/04/29.html

63. http://www.vremya.ru/print/20575.html

64. http://supernew.ej.ru/067/world/02/index.html

65. http://army.lv/ru/Zapas-prochnosti/92/4534

66. http://kommersant.ru/doc/283028

67. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/index.htm

68. http://www.kommersant.ru/doc/173550/print

(c) ketabton.com: The Digital Library

69. Евгений Пахомов, еженедельный журнал Итоги, 5 октября, 1999 года, номер 40 (175) , стр. 45-48

70. http://www.westeast.us/11/article/2304.html

71. http://ru.wikipedia.org/wiki/Бут,_Виктор_Анатольевич

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه

د نوي يموزېږدي کلونو په نيمايي کې د روسيې د پخواني هېوادمشر باريس يلڅين (۱۹۳۱–۲۰۰۷) د واکمنۍ پر مهال پخپله د ده مرستندوی «يوري ميخايلوويچ باتورين» احمدشاه مسعود ته ورلېږل شوی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«یوري میخایلوویچ باتورین» پر (۱۹۹۳–۱۹۹۸) ز کلونو د روسیې د ولسمشر «باریس نیکولایویچ یلڅین» مرستندوی وو . د نوي یمو زېږدي کلونو په نیمایي کې (د ۱۹۹۲ ز کال پر شاوخوا) احمد شاه مسعود ته ورلېږل شوی، له هغه سره یې پټه لیدنه کتنه کړې، د پوځي او سیاسي مرستې ژمنې یې ورسره کړې وې . مسعود پخپله د دغې لیدنې کتنې په اړه په یوه مرکه کې اعتراف کړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او د روسي ځارګرۍ (کې.جي.بي) ډګروال رینات تیمېرووېچ امینوف، د ۱۹۹۸ ز کال د جولای میاشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسی رسنوال «الېکساندر کنیازېف»، چې همهال د روسيې د کشف او پوځي ځارگرۍ کارمند وو. کنیازېف په یوه مرکه کې ویلي چې ده له مسعود سره ښه پېژندگلوي درلوده، ډېر ځلي يې ورسره لیدنې کتنې کړې، په سفرونو کې او ان په جبهه کې هم ورسره ملگری وو. دا عکس پر ۱۹۹۸ ز کال په تخار ولایت کې اخیستل شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود، امرالله صالح او روسی پوځي ښارګر «الېکساندر کنیازېف».
د ۱۹۹۸ زکال د اپرېل میاشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسي پوځي څارګر «الېکساندر کنیازېف» یو بل ګډ انځور. ۱۹۹۹ز کال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسيې د کشف او پوځي څارګرۍ کارمند «الېکساندر کنیازېف» او د شمالي ټلولي یو بولندوی انجنیر محمد عمر تالقانو ته نږدې په جبهه کې، د ۱۹۹۸ ز کال دوبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښي، نه کيڼې خواته: د احمد شاه مسعود نږدې ملګری محمد داود داود، انجنير محمد عمر او روسی پوځي ځارګر «الېکساندر کنيازېف».

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «والېنتين يوانوويچ وارېنيکوف» (۱۹۲۳-۲۰۰۹ ز کلونه) يو له هغو جګپوړو شوروي او روسي جنرالانو څخه وو چې له مسعود څخه د شخصيت جوړولو، له مصنوعي لويولو او له هغه سره د پټو اړيکو لرلو ته ډېر لېوال وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارېنيکوف» پر ۲۰۰۸ ز کال له څو نورو کسانو سره کابل ته يو سفر وکړ. د دغه سفر په ترځ کې يې له برهان الدين رباني، محمد فهيم قسيم، عبدالله عبدالله، او د مسعود له ورور ضيا مسعود سره وکتل. همدا راز پنجشېر ته ولاړ او هلته يې د مسعود ارامځای هم وکوت. په دې عکس کې جنرال «وارېنيکوف» له خپلو څو نورو ملگرو سره ليدل کيږي چې لاس پر سينه د مسعود درناوی کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی جنرال وارېنیکوف په کابل کې له عبدالله عبدالله سره، ۲۰۰۸ ز کال. دی د
مسعود تر عکس لاندې عکس اخیستل د ځان لپاره یو ویاړ بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «یگر دمیتریویچ سېرګيېف» (۱۹۳۸–۲۰۰۶)، چې پر (۱۹۹۷ – ۲۰۰۱) ز کلونو د روسيې د دفاع وزير وو ، د تاجکستان په پلازمېنه دوشنبه کې يې څو ځلي له احمد شاه مسعود سره پټې ليدنې کتنې کړې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسیې د بل هېوادمشر ولادیمیر پوتین د واکمنۍ پر مهال له مسعود سره د پوځي او سیاسي مرستې لړۍ نه یوازې چې ادامه وموندله، بلکې لا پیاوړې هم شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د سمندري پوځ ډگروال «باریس فیودوروویچ برېمبنکو» پر ۱۹۸۹ ز کال، چې کله شوروي پوځونه له افغانستانه وتل، نو دی مسعود ته ورلېږل شوی وو او له هغه سره یې داسې هوکړه کړې وه چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال به پر شوروي پوځونو بریدونه نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د روسیې سفیر «میخاییل الېکسېیوېچ کونارو فسکي» (د ۱۹۴۴ ز کال زوکړه)، د روسانو لپاره په افغانستان کې د تر ټولو ستر او پټ ملګري مسعود قبر ته ګلان ږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

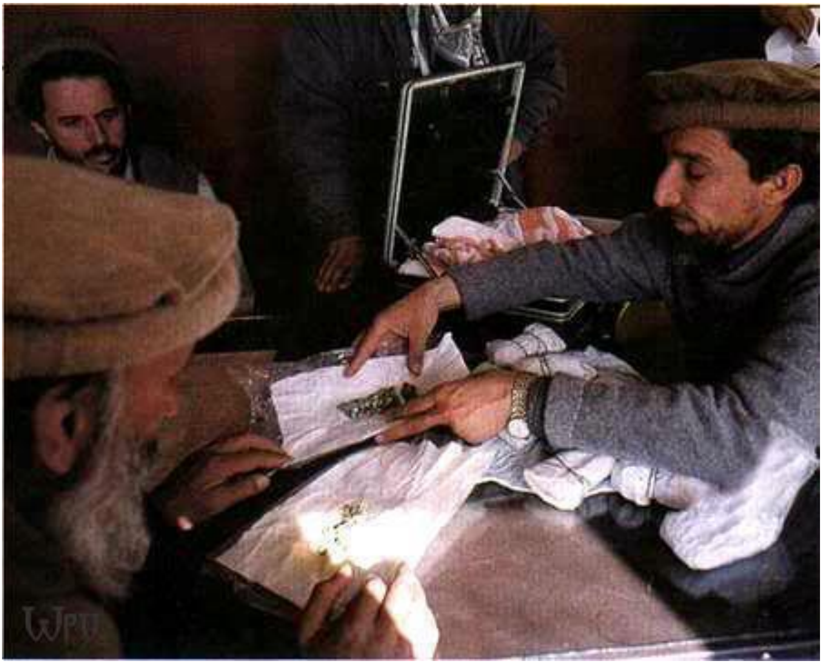

احمد شاه مسعود د پنجشېر زمردو، چې د هېواد ملي شتمني ده، د را ایستلو او سوداګرۍ له لارې په کال کې په سوونو میلیونه ډالر تر لاسه کول. د قیمتي ډبرو سوداګري د کورنۍ جګړې د ادامې لپاره یوه ډاډمنه سرچینه وه. ځینې روسي سرچینې لیکي چې مسعود په افغانستان کې تر ټولو ډېر شتمن کس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مصنوعي ډول له مسعود نه د شخصيت جوړولو هڅې، (کارتون).

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library